

AUG 23 1913

The LADIES' GARMENT WORKER

Contents:

Cleveland Cloak Manufacturers' "Mighty Mean Partners" Exposed in the Lubin Case—Amanda Gregory.

Detective Burns and Cleveland Cloak Manufacturers Association's Fiasco—Louis A. Katz.

Another Story of the Traitor—I. S. Feit.

Adjustment of Piece Prices in the Waist and Dress Trade—S. Polakoff.

Convention of National Women's Trade Union League—P. M. Newman.

Gen. Exec. Board in Session
Our Women Workers' Editorials, etc.

Longer Working Hours Means:
Shorter Seasons,
Smaller Wages,
Shorter Life.

Shorter Working Hours Means:
Longer Seasons,
Higher Wages
Longer Life.

PUBLISHED MONTHLY
IN ENGLISH AND YIDDISH

by the

INTERNATIONAL
LADIES' GARMENT WORKERS UNION

OFFICE: 32 Union Square, New York City

LIPSHITZ PRESS, 49-51 LAFAYETTE ST., N. Y.

OFFICIAL NOTICES

REGARDING TRANSFERS

1. Before issuing a transfer note that the member wishing to transfer must be a member not less than 6 months in good standing in your local.
2. When issuing a transfer write across his name on his dues book the word, "Cancelled," the date and your (Secretary's) signature.
3. Let the member write his name in his dues book and also in the space provided for this purpose in the margin of the traveling card.
4. Before accepting a transfer let the transferred member sign his name and compare his signatures.

5. On accepting a transfer issue to the member a new dues book and don't paste the dues stamps into his old cancelled book.

Telephone Orchard 1507

B. BENOWITZ

DESIGNER AND TAILOR

MAKE US PROVE IT!

We claim that our clothes fit the best

A Trial Will Convince

SUITS MADE TO ORDER

From \$18.00 Up

22 RIVINGTON STREET, N. Y.

If you want to enjoy your vacation this summer in the Catskill Mountains
Write at once to

SCHINDLER'S PRAIRIE HOUSE

BOX NO. 1

Luzon, Sul. Co., N. Y.

The House is Situated on High Ground With Elegant Surroundings, Large, Beautiful and Airy Rooms, with all the latest Sanitary Improvements

ALSO BATHING, FISHING AND ALL OTHER AMUSEMENTS

Milk, Butter, Eggs and all Vegetables From Our Own Farm

SATISFACTION GUARANTEED

Take the Ontario & Western Railroad at Cortland or Forty second St. Ferries Local and Long Distance Telephone

Named shoes are frequently made in Non-Union factories

DO NOT BUY ANY SHOE

no matter what its name, unless it bears a plain and readable impression of this UNION STAMP.

All shoes without the UNION STAMP are always Non-Union

Do not accept any excuse for absence of the UNION STAMP

BOOT AND SHOE WORKERS' UNION

246 Summer Street, Boston, Mass.

JOHN F. TOBIN, Pres.

CHAS. L. BAINE, Sec'y.-Treas.

THE LADIES' GARMENT WORKER

PUBLISHED MONTHLY IN ENGLISH AND YIDDISH

Vol. IV.

AUGUST, 1913

No. 8

Cleveland Cloak Manufacturers' "Mighty Mean Partner" Exposed in the Lubin Case

A National Service Rendered by I. L. G. W. U.

By AMANDA GREGORY

The conviction and sentence to jail in Cleveland, Ohio, of Morris Lubin, "Walking Delegate" for the Cloak Manufacturers' Association, is the event of the year in Labor's court triumphs.

Second in importance only to the Mullhall exposures was the expose, during Lubin's trial, of the conspiracy between the cloak manufacturers and their "Mighty Mean Partner," the Burns' Agency, to discredit the Cloak Makers' Union and thus break the strike of the summer of 1911. In ferreting out and making public all the deviously winding ramifications of this conspiracy, Vice-President Lett and the able attorney for the International Ladies' Garment Workers' Union have performed a great public service and have written into the court records of Ohio a story unparalleled in Labor's court history in that of any other State. The tables were completely turned on the manufacturers through the very spy they chose for the purpose of destroying the Union. They, instead of the Union officials, have been convicted as accessories before the facts, of manslaughter. The state's Attorney has charged them with responsibility for these crimes and the judge has pronounced them guilty.

Here is the infamous story:

During the general strike of Cleveland cloak workers in the summer of 1911, a pale, shifty-stranger succeeded in deceiving a member of the Picket Committee, Mr. Fusfeld, believing that he was a loyal union striker. (He was, in fact, a non-union cutter).

Inveigling Fusfeld into introducing him to the chairman of the Picket Committee, he soon wound his way into the very centre of their activities. Almost from the first he insisted that their methods were "too lady-like"—"too peaceful." Gradually he worked upon the susceptibilities of some of the younger members of the committee who had recently come over from revolutionary Russia. He inflamed the imaginations of these mere boys by revolutionary speeches and soon formed a sort of secret circle within the circle of the regular Picket Committee. Although never elected chairman of this group, he led all their activities and was idolized by them as their brave general in the war against tyranny and oppression.

This brave hero was collecting \$7.00 per week strike benefit and little did his youthful followers suspect that at the same time he was collecting spy money from Secretary Frankel of the Cloak Manufacturers' Association and from the Burns Detective Agency \$10.00 per day and expenses.

Some of the youths remarked from time to time upon the strange coincidence that in almost every instance their plots were discovered by the manufacturers—but never a shade of suspicion was thrown upon the miserable cur who was corrupting them and betraying the very plots he himself worked up. He commanded his little group of young revolutionists and they obeyed. Ever bolder and bolder he grew, planning expeditions in the dead of night to throw tar on the outsides

of houses of scabs, to invade and "wreck" the interiors of the homes of others. "Enemies of the people," he called them! "On for justice and liberty!" was his cry. "Down with tyrants!" and the poor, deluded and corrupted boys followed like the brave soldiers they imagined themselves. Lubin next began distributing lead pipe blackjack and revolvers freely—"to scare them" at first he explained. Later he led a raid on a train bringing "strikebreakers" into town. Shots were fired into the top of the cars and general pandemonium ensued. Several strikebreakers and members of the "Picket Committee" were hurt. Growing too reckless after this melee, one day Lubin proposed putting dynamite under the hotel of strikebreakers "to scare them." He was promptly rebuked and lectured severely for this "freak." Such a set-back must have been a sore disappointment to that king of sleuths, Burns, who had made his boasts of landing the "men higher up"!

Finally the crisis of this conspiracy was reached in an attack upon a scab named Morris Gelbman on the stairway of the headquarters of the Picket Committee. This attack had been carefully prepared by Lubin and the weapons used were furnished from Lubin's home by Lubin's wife the night before. It was Lubin's plot which landed Gelbman in the hospital, where he subsequently died on August 9th. Now here was something worth reporting, something which would satisfy even Burns as "the real goods." And the conspirators at once started rumors to incriminate members of the Picket Committee for this dastardly deed.

By dint of such and similar methods of warfare the manufacturers won the strike. The suffering thousands of defeated cloak makers returned to their shops or were black-listed out of their homes and their city to seek work in other cities where the wheels of industry "grind the faces of the poor." Success was it, Mr. Burns, Mr. Frankel, Mr. Lubin? Ask the haggard tailors struggling to feed their babies, to educate their little girls and boys. Ask the hollow-eyed, bent-backed women who stitch, stitch, stitch, in poverty, hunger and shame. Ask the fair young maidens who daily fight with foremen and superintendents for a living wage and their honor. Success? Such a victory is nothing to boast of, gentlemen!

The strike was lost. But the story did not end there.

It will be remembered by readers of this

journal that in October following the events recorded above, the International decided to appeal to the public of Ohio and neighboring States to enlist their support for the movement to improve conditions for Cleveland workers. Miss Gertrude Barnum was made chairman of this "Publicity Committee" and she was assisted by the Misses McGinty, Newman, Krial and a half dozen other local and national organizers. After launching several committees on trips in various directions Misses Krial and Barnum began their campaign at Ashtabula and worked their way through numerous cities of eastern and central Ohio and western Pennsylvania. Their method was to enlist the public to demand cloaks and suits manufactured by firms which had granted fair conditions to their employees. From the first day the public response was cordial and effective. The ladies spoke from pulpits, university rostrums and the platforms of Trade Unions, women's clubs, socialist and suffrage societies, teachers' federations, etc., etc., and enlisted the aid of every organized body in each town. Newspapers, labor journals, ministerial conferences, churches, colleges and all other agencies of publicity gave liberal support to the work of the committee. All this reached the ears of the Cleveland manufacturers in short order. And at this juncture re-entered upon the scene Mr. Morris Lubin, the Burns bloodhound.

One day as Miss Krial was hastening to meet Miss Barnum in Erie, Pa., she was accosted upon the street by a sleek person she remembered vaguely as one of the Cleveland strikers. He told her he was trying to make a living for himself and his wife and baby "selling jewelry." Miss Krial's sympathies were aroused and she received the wretch kindly and introduced him to Miss Barnum as a loyal Union man and fellow-sufferer during the strike. Privately Miss Krial expressed a dislike for Lubin, which was shared by Miss Barnum, but they agreed that because of his misfortunes they must be courteous to him. This proved a distasteful task for in every town visited by them, he kept turning up, until it became a nuisance. On one occasion he boasted at a hotel table of the violent part he had played during the strike and seemed much disappointed when his hearers failed to praise him for his heroism. In the light of later developments, it is now plain that he had witnesses at that table ready to substantiate his claim that the organizers of the International favored vio-

ence in strikes. In one town an acquaintance of Lubin made very impudent advances toward Miss Krial, begged for her photograph and tried to take various liberties with her. But the young lady sent him about his business with stinging sarcasm. The failure of this effort to "get something" on Miss Krial must have been disappointing to the eagerly waiting ears on the long distance telephone from Cleveland. Another game of the "jewelry salesman" was a play to prove that the Publicity Committee was engaged in an illegal boycott campaign. But although Lubin sat through long meetings, no doubt having other spies present also, he never heard a word said by the committee which was not strictly "within the law." Strange and very dressy ladies of uncertain manners kept appearing at women's club meetings and asking to be allowed to come in to hear the Publicity Committee's speeches—always with the same disappointing absence of boycott talk to report to their employers, the sleuths.

As proof that Lubin and his bosses would stop at nothing, we will close this part of the story by citing the following infamous incident selected from many samples of their snake-in-the-grass methods.

On one occasion Miss Barnum was booked to address the Youngstown Central Federated Union after its regular business meeting. Finding that she was going to be detained too late to return that night to Warren, where she was boarding at the time, she asked Lubin, who sat beside her, to go out and find a respectable boarding place in Youngstown and engage a room for her. This was at about 10 o'clock in the evening, and presently Lubin returned and reported that he had done as she asked. After the meeting Lubin accompanied her to what turned out to be a small hotel. He explained that he had been unable to find a boarding place, but this was a very quiet family hotel of good standing. Miss Barnum thanked him and bade him good night at the door. She registered and started up to her room, but had mounted only a few steps when to her left swinging doors opened, disclosing a saloon full of noisy men and women. The bellboy explained that the saloon was quite separate from the hotel and that everything was perfectly all right. It was nearly midnight and impossible to go in search of a boarding place at that hour. There was no alternative but to remain over night. Next morning when a slovenly maid was asked whether ladies stayed in this hotel she

winked one eye and jerked out: "Depends on what kind of ladies you mean." Miss Barnum took the earliest possible train back to Warren. Later, when she heard of Lubin's treachery, she was convinced that he had wished to be able to report that she stopped at questionable hotels. Very soon after this event Lubin deserted "the jewelry business."

Perhaps the most dramatic chapter in this tragic drama was the scene in the courtroom which was the setting for a fitting wind up of the career of Morris Lubin, the traitor.

This scoundrel was able to secure for his defence the services of the best legal talent, including choice of former Appellate Judge Charles A. Niman, former Common Pleas Judge H. B. Chapman, ex-Congressman Paul Howland and Attorney Sigmund Deutch. Some one must have paid these attorneys. Queerly: Who?

Arrayed against this powerful group and their mysteriously absent allies were all the powers of truth and fair play wielded by State's Attorney Samuel Doersler and P. J. Mulligan, supported with indefatigable zeal and ability by Attorney Lewis A. Katz and Vice-President Israel Feit of the International Judge Willis Vickery, a fair minded and courageous jurist, presided in the case.

The culprit's lawyers allowed him to claim that the whole case was a "frame-up" and to endeavor to prove an alibi. Lubin, quite debonair at the start of the proceedings, claimed that he knew nothing of the assault on Gelbman until his wife woke him from sleep and told him someone was hurt. Alas for Lubin! His wife's story did not tally with his and all the other trumped up evidence was so contradictory that at length the whole fabric of his trembled about his head. Now his demeanor changed. All spirit left him and his figure crouched like that of a whipped cur.

The courtroom was crowded. Among the most intent listeners were young girl garment workers, former strikers. As their unwilling ears caught the evidence that this man, paid by their hard-earned pennies, trusted as a faithful fellow-striker, had betrayed them and brought them down to defeat, the remembrance of those six months' struggling, striving, starving, was brought back to them, sharpened with the pain of this new revelation. Their faces were filled with anguish. One young girl sobbed aloud.

Gelbman's widow, on the stand, was scarcely able to speak for weeping, and when de-

sank back into her seat, she was confronted by a half dozen of the betrayed strikers who pointed out the traitor Lubin as the cause of her widowhood. The eyes of the judge filled with tears at this sight of grief comforting grief.

Because the Assistant Coroner testified that he was unable to decide whether Gelbman's death resulted from the beating or from the subsequent operation in the hospital, the jury brought in a verdict of assault and battery.

However, Judge Vickery expressed the conviction of all unprejudiced persons when, in pronouncing sentence, he said in effect:

"After hearing the testimony I was satisfied the jury could return no verdict but manslaughter. I am sorry the jurors were lenient. I am satisfied you, Lubin, were in the employ of the manufacturers almost from the start of the strike. You certainly drew no credit for drawing pay from manufacturers and strikers at the same time. I do not conscientiously give you less than the maximum sentence and I say frankly that I am sorry I cannot give you a sentence more severe."

Thereupon he pronounced the limit set for assault, six months in the workhouse and \$200.00 and costs.

Detective W. J. Burns and Cleveland Cloak Manufacturers' Association's Fiasco

A Despicable Union Spy Sentenced

By LOUIS A. KATZ

(Attorney for the Cloakmakers' Union.)

"Morris Lubin, you have been found guilty by the jury for committing the assault upon Morris Gelbman on July 27th, 1911, as a result of which he died. You have had a fair and impartial trial and I am satisfied that the evidence showed conclusively that you were in the employ of the Cloak Manufacturers' Association from the commencement of the strike and received pay from them while at the same time you were drawing Seven (\$7.00) Dollars a week strike benefit from the Union, and that you were there for the purpose of inciting, instigating and provoking violence so that you might in a measure discredit and reflect upon the Union, thereby defeating the aims and objects of the strike, involving the six thousand men and women. I know of but two characters in history that you can be compared with, and they are Judas Iscariot and Benedict Arnold. I regret very much that the jury could not see its way to return a verdict against you of manslaughter, so that you would be subject to a more severe punishment. Your conduct stamps you as being a miserable and despicable human being, and you should be so considered, for society detests such creatures as you."

With these words in substance, Judge Willis Vickery, Cuyahoga County Common Pleas Court in Cleveland, Ohio, passed sentence upon one of the most villainous traitors that ever stood before the bar of justice in our country.

At the outset of his trial, which began Wednesday, June 18th, 1913, Morris Lubin sat in court with a high spirit, indifferent to what fate awaited him, wearing a cynical smile and rather gloated over his temporary notoriety. He assumed an attitude of confidence, not only in egotism and "braggadocio," but in himself safe and secure from punishment. Had he not sitting behind him as able counsel paid, no doubt, as large fees as great military leaders could command—an ex-Congressman, ex-circuit court judge, and an ex-common pleas judge, presumably furnished by the Cloak Manufacturers' Association, and possibly with the aid of the Burns' Detective Agency? But the spirit and demeanor of Morris Lubin was still lived, for immediately after the jury was selected, impanelled and sworn, witness after witness came to the witness stand in regular order and told of Lubin's duplicity, malice, treachery and all-around role of "incitement" to his fellow workingmen and women, who, during the Cleveland strike in the summer of 1911, lasting twenty-two weeks,

had rebelled against the oppression, discrimination and poor working conditions of the employers, the Cloak Manufacturers of Cleveland. As every witness was forging the links in the chain of evidence tighter and tighter around his villainous heart and character of rascality, it was visible to all who did see Lubin that he was becoming nervous and worried. His face became pale and sickly looking. His heart must have sunk deeper and deeper as the able prosecuting attorney analyzed the evidence of the State and vividly pictured Lubin in the true light that the evidence disclosed. When the jury brought in a verdict of guilty, he fell in a dead faint and tactically collapsed.

He now finds himself stamped as a criminal and a villain, for ever disgraced before the world and forsaken by all honest people, in iron stripes doing time at hard labor. He has sufficient time now to think of the despicable manner in which he sold his soul and the welfare of six thousand working men and women. He admitted himself that he received Seven (\$10.00) Dollars per day and expenses from the Cloak Manufacturers' Association for his damnable acts, receiving at the same time \$7.00 per week strike benefit from the Union treasury, a sufficient inducement for his corrupt soul to do this dirty work for his bosses. His conscience must have been sufficiently steeled, knowing full well that that \$10.00 was like blood money, for the strike benefit received by the Cleveland strikers was the money that the working men and women attributed from their meagre wages, while working at their trade, and every dollar thus attributed meant that some worker somewhere was stinting himself and family.

"I managed, planned and directed all the violence during the general strike of cloak makers in Cleveland in 1911. I was chairman of the picket committee; I drew Seven (\$7.00) Dollars per week strike benefit from the Union and at the same time was getting Ten (\$10.00) Dollars per day and my expenses from Philip Frankel, Secretary of the Cloak Manufacturers' Association."

This, in substance, is Morris Lubin's confession as he told it to Captain of Detectives Barker of the Cleveland police force, former City Prosecutor John A. Cline and County Detective James Doran and other persons at certain times. Yet William J. Burns and the Cloak Manufacturers' Association were

trying to use Lubin and his statement to carry out a nefarious and dastardly scheme to discredit the striking cloak makers of Cleveland in particular and organized labor in general.

It was shortly after the strike that William J. Burns and the Cloak Manufacturers' Association, for purposes of their own, permitted this statement to be made, yet Morris Lubin on the witness stand, in his own defense, weakly attempted to prove an alibi, pleading ignorance of the Gellman assault and other acts of violence which he himself directed. He was trying to save his own hide when, in answer to question after question put to him by the prosecutor, he flatly denied any and all knowledge or participation in or connection with these matters; but it was all of no avail, the jury saw through his duplicity which was obvious to all.

On the former occasion he and his superiors were concocting and developing a huge scheme to discredit the striking cloak makers and organized labor. Now he was attempting to save himself from prison and his superiors from calumny and disgrace. Little did Lubin realize when he made the statement that he was then sealing his own fate. Much less did this all-wise and powerful labor union crusher Burns and his rich clients, the Cloak Manufacturers' Association, realize that they will have to choke down their own throats the same words uttered to their own disgrace in open court at the trial of their "pawn," Morris Lubin.

No, the Cleveland police authorities could not be used to assist them in this scheme. Former Prosecutor John A. Cline would not allow himself to be used by William J. Burns and the cloak manufacturers to be a party to it. In other towns in the United States Mr. Burns was given his own way about things; he had an easy access to officials, little and big. His experience in Cleveland was a surprise to him—it hurt him to the quick. The cloak makers of Cleveland were awake, alert and vigilant to the cloak makers' interests, and with the able assistance of their Vice-President, Mr. Israel S. Feit, they were preparing to meet this nefarious scheme so as to frustrate and shatter it to pieces.

In order to "shake down" the cloak manufacturers for money, Burns conceived the idea of having one of his so-called operatives accompany a 17-year-old boy, Jake Madorsky, to travel around the continent from city to city for about six months. This 17-year-old

THE LADIES' GARMENT WORKER

boy was the person who unfortunately struck the blow that resulted in the death of Morris Gelbman at the instigation of Morris Lubin. Traveling costs money and so Mr. Burns had a good excuse to draw on his rich clients, the cloak manufacturers, for tens of thousands of dollars. The more they gave him the bigger he became in their estimation, as well as his own. He simply had to convince them of the gigantic task before him, and the greater the task he made it appear, the more glory would come to him when he accomplished the so-called good work.

The game of the cloak manufacturers was to discredit the Union by charging some one of its members with the acts that their tool and hireling, Lubin, got up and directed. It needed a big man to carry it through. Burns knew that this was false, crooked and mean, but he was there to do it for money. The meaner and dirtier the job he could put up on the Union, the more money he would get from the Cloak Manufacturers' Association and the bigger a detective he would be. The cloak manufacturers had no serious scruples or compunction in having one of his men accompany and direct the travels of the 17-year-old boy for about six months and spending the manufacturers' money lavishly in the most immoral and degrading manner.

To cap the climax, they thought it would be sensational in the highest degree to have a secret arrest made in a city and stealthily remove and smuggle away this 17-year-old boy and another companion, also a mere youth of 17, whom they induced to go to Cincinnati from New York and by the aid and assistance of the Cincinnati Police Department in February, 1912, kidnap them to Cleveland. They thus aimed at creating a great newspaper sensation for the glory of Burns and company.

Philip Frankel, Secretary of the Cloak Manufacturers' Association, knew that Lubin committed and directed all this violence and that he was the real culprit, yet he allowed his employers to spend and give Burns all these tens of thousands of dollars. Now why did Frankel do this? Was he getting part of this in graft?

In divorce proceedings between Andrew Cranston, who operated a strike-breaking establishment, and his wife, now pending in Cleveland courts, we learned that it was brought out in court that Cranston made Twenty-five Thousand Dollars by furnishing so-called strike-breakers' guards during the strike and

that Cranston paid Philip Frankel One Hundred Dollars "graft" because he threw this strike-breaking job to him.

When this 17-year-old boy and his companion were smuggled out of New York in February, 1912, by Burns, with the connivance and assistance of the Cincinnati Police Department, he and his boy companion were charged with murder in the first degree and sent to Cleveland and given a preliminary hearing in the police court.

At the hearing there was a remarkable spectacle in court. The police court was packed with cloak manufacturers and members of the Chamber of Commerce. They had to stand in the courtroom. No fewer than twenty operatives of the Burns Detective Agency, as many more Cincinnati and Cleveland executives were present, all of whom were in a superior and haughty demeanor. A special representative of the county prosecutor and the foreman of the grand jury were also present. High-priced corporation lawyers of the Cloak Manufacturers' Association reinforced the police prosecutor. About six lawyers were all arrayed against two poor youths who were represented singlehanded by Union's attorney, the writer of this article. It was a gala day for them, and how jubilant were they when the police judge bound these two boys over to the grand jury on the charge of second-degree murder, fixing their bail at \$10,000 each. The public officials at that time believed they were doing their duty and so did they dream that they were helping to promote the outrageous scheme that Burns and the cloak manufacturers were carrying on against them and to whom they were unwittingly rendering their services. This preliminary hearing was staged without a flaw as only Burns and his employers with an abundance of graft could arrange to discredit organized labor.

But in June, 1913, in the criminal trial at Cleveland, a different scene took place. It was differently staged. There was not that enormous and respectable audience of cloak manufacturers and representatives of the Chamber of Commerce present, but the court room was jammed by Union cloak makers to capacity. Burns's operatives were conspicuously absent. The array of eminent lawyers was now arranged on the side of the defense. The county prosecutor was this time supported by the attorney for the Union, and Morris Lubin, the hireling and tool of the cloak manufacturers and Burns, was the defendant.

information beggars description. It would hardly be believed had it not actually occurred. The same subject matter was now under investigation by the court and jury, viz: Morris Lubin, the person responsible for the death of Morris Gelbman. And why did this change take place in the same case in the interval of a short period of time? Because Burns and the Cloak Manufacturers' Association were trying to palm off on the people a fake case in the Gelbman matter, attempting to implicate the Union. The public officials of Cleveland, however, uncovered this damnable scheme and refused to serve the nefarious purpose of these respectable gentlemen. With the assistance of the Union a halt was called to the game that was being palmed off on the world to fool all the people by Burns and the manufacturers.

The prosecutor, doing his full duty, indicted, prosecuted and helped convict the real culprit, the hurling tool and "pawn" of the cloak manufacturers and of Mr. Burns. For the accomplishment of this triumph of justice, Assistant Prosecutor Samuel Doerfler and Prosecutor Cyrus Locher deserve the unstinted praise and thanks of all organized labor and of all decent and justice-loving people for the unflinching effort and energy put forth in this matter.

Thus the Cloak Manufacturers' Association, their henchmen, big and little, are exhibited to the world in their true perspective. From the scheming intrigues and vicious activities of

the National Association of Manufacturers being now disclosed by Colonel M. M. Mulhall before the Senate Lobby Investigating Committee, we may safely assume that similar things are yet to be told of the machinations of similar respectable gentlemen throughout the country against organized labor as Burns and the cloak manufacturers did in this case. The cloakmakers throughout the country are destined to get the full benefit and profit of this disclosure in their organization work by being always on the alert, ever watchful for the "Lubins" that may be doing their dirty work in other locals.

Is it a wonder that the Cleveland cloak makers did not have a formal victory in their general strike. I say formal victory, for I believe that no strike is ultimately lost; much less can we speak of loss in the Cleveland strike, when we consider the noble fight the 6,000 men and women put up for twenty-two weeks, resulting in tremendous loss to the manufacturers and gaining themselves the respect of all organized labor. I venture to think that this brave fight will preclude the necessity for another strike in Cleveland in order to gain better conditions, the right to the collective bargain and many other concessions, such as fair and humanitarian treatment by their employers. A brighter and better day awaits organized labor in general in our country in the very near future. Our Union cause is just. We must and will win.

Vice-President Feit's Story of the Traitor

(Taken from his report for two months)

While on my way to Chicago I learned that Attorney Katz received notice from the Prosecutor that the trial against some of our members, resulting from the Cleveland strike of 1911, was about to begin. Having been a leader of that strike and knowing that we have nothing to fear, I promised the Prosecutor to assist in clearing up the matter so as to give our members and the public a large idea of the tactics pursued by the Cleveland cloak manufacturers to discredit the strikers and their officers.

I don't intend to go into all the details which developed in the Lubin trial, but will relate my recollection of Lubin's behavior in the employ of the Cloak Manufactur-

ers' Association and Philip Frankel, how he became a member of the picket committee, his action during and after the strike and his cynical behavior in the court while on trial for manslaughter.

A week or two after the calling of the strike I noticed in the picket room of the strikers' headquarters in Utopia Hall a young man about 20 years of age, dark complexion, black restless eyes and very energetic. After observing him for several days and watching his general conduct, something in his manner made me suspicious of him. I made inquiries and tried to ascertain how Lubin became a member of that committee, for I knew he had not been elected. I was informed that he

sneaked in through the recommendation of his fellow-cutters, D. Fusfeld and D. Spitzer.

His first act was to convince the members of that committee that John Poris was not the proper party to be chairman of the picket committee, as Poris refused to permit violence. Unfortunately he was successful in displacing Poris and putting himself in supreme command, contrary to my orders. Then he started a real wild West show which would take me into too much detail. Besides those mentioned in the trial, such as the shooting in the train in Cleveland on 105th street, he tried to induce strikers to blow up the Moorland Hotel where strike-breakers were lodged, which fortunately the strikers refused to do. He tried to induce men and women strikers to shoot at and throw acid at the faces of the strike-breakers. His next devilish act was in league with the guards hired by the manufacturers. They put fire to a West Side "scab" shop owned by Volks, one of Prince Biederman's contractors, and in order to reflect on the leaders he brought guards to headquarters and wanted me to pay them, which I naturally refused and told him that he should be glad that the fire did not do any damage to life and property, otherwise I would have reported him to the police. He posed as a revolutionary and preached disobedience to the officers, so that it became impossible to maintain discipline.

When the strike had been in progress about 15 weeks the Landesman-Hirschheimer & Son firm expressed willingness to settle, providing the demands of the Union be written on plain white paper instead of paper with the International label. I ordered the committee to go to one of the rooms at strikers' headquarters and transcribe the demands on plain paper, when Lubin came into the room, and, striking the committee over their heads with chairs, shouted he would not permit anyone to sell off the strike. After this act of breaking up the committee it became evident to me that he was in the employ of the manufacturers and that it was their wish to prevent a settlement with the Landesman-Hirschheimer Company as they were not members of the Manufacturers' Association. When I called the General Strike Committee's attention to Lubin's treacherous work he threatened to shoot me. Our best members of the com-

mittee, not realizing the gravity of the situation, got up and defended him in speeches, saying that they would make an absolute ruler, that they wanted a dictatorial ruler, while they were really in a mob rule. This incident should be a lesson for future strikes, that the strikers must carry the burden of responsibility and not give all power and authority to elements like people as Lubin.

When the International Union called its annual convention in New York to consider calling off of the strike, Lubin, not a delegate, went at the expense of the manufacturers and then reported to them the transactions. When we returned and tried to get some concessions before calling off the strike, they refused to make any concessions, twitting us with having decided to call off any way. When the General Strike Board decided to send a committee to the States of Ohio and Michigan to enlighten the merchants on the methods of the Cleveland manufacturers, how they treated their workers and why the strike was called and urged them to withhold their patronage, Lubin and the committee and tried to convince them to the contrary.

This will be sufficient to show what part Lubin played as a hireling of the Cleveland cloak manufacturers which finally ended in being sentenced to six months in jail and \$200 in cost and the harsh words that he used while announcing the sentence.

Let me express my thanks first to my esteemed attorney, Louis A. Katz, for the strenuous work and also to the County Prosecutor, Samuel Doerfler, and Judge V. C. for the fair trial they gave to our men and for putting the responsibility on their shoulders.

The situation in Cleveland remains satisfactory. The trade is dull. Workers coming in in large numbers from other cities especially from Philadelphia. This gives the manufacturers an opportunity to reduce wages and abuse the workers and treat them in the meanest manner. There are however noticeable signs of awakening. Shop and factory meetings are well attended. We are issuing a weekly leaflet with the name of President Rosenberg which I hope will have good results.

Our Secretary-Treasurer now in Europe

Farewell Gathering at Coney Island

A little more than a year ago our Eleventh Annual Convention, held at Toronto, Canada, being on record unanimously approving the recommendation of President Rosenberg to become affiliated with the ladies garment workers of Europe. The convention was hardly aware at the time that in Europe, too, particularly in Germany, ideas of affiliating the organized tailors of all countries were floating in the minds of prominent leaders. An attempt has been made since by the editor of this journal to get into direct touch with the organized cloak makers and ladies' tailors of London, but probably owing to the somewhat inharmonious relations prevailing in that city among the various organizations of garment workers, our communication has not yet been answered and the proposal of affiliation remained in abeyance.

About two months ago our International Union received an invitation from the Secretary of the International Tailors' Federation, located in Berlin, to become affiliated with that organization and send a delegate to its convention held at Vienna on the 15th of last month. Here was an opportunity to carry out President Rosenberg's recommendation in a most direct and effective manner. At the General Executive Board meeting, held in Cincinnati, it was decided not only to affiliate with our European confreres, but to send our General Secretary, John A. Dyche, as delegate to the convention. And so, on Independence Day, a large number of personal friends and adherents of Brother Dyche met at Reisenwebers, Coney Island. There a dinner was given in his honor and wishes of bon voyage were expressed by well-known representative men, assuring him of their continued friendship and support in his life's work of improving the

conditions of the ladies' garment workers of this wide continent by practical methods of organization.

About 60 guests were present, including Meyer London, Dr. Henry Moskowitz, Joseph Barondess and a number of secretaries and officers of the various local Unions. President Rosenberg was the toastmaster and many were the tributes paid to Brother Dyche's personal qualities, his sterling integrity and the peculiar combination in his character of a rough-and-ready manner and a great fund of sympathy that need only to be understood to be appreciated.

Towards the end, Vice President Polakoff, on behalf of the guests and co-workers in the cause, presented him and Mrs. Dyche, who was also present, with a silver loving cup and a gold ornamented fountain pen. The latter, Polakoff explained, amid the merriment of those present, was for the purpose of encouraging him to write his usually forcible editorials.

Brother Dyche sailed with the Olympic, which left these shores on Saturday, July 5th, for Southampton via Plymouth and Cherbourg. He alighted at Cherbourg and proceeded direct to Vienna to be in time for the opening of the Congress, Tuesday, July 15th. Returning from the congress, he will visit Germany, France and England and will study the latest methods and the new aspects of trade union organization. For some time Brother Dyche had felt somewhat fatigued by his onerous official duties. We trust he will benefit by the sea voyage and interchange of experiences with the labor men of Europe and come back invigorated physically and mentally very fit to plunge into his multifarious duties with renewed strength.

Cincinnati Cutters Win Without a Strike

From Cincinnati comes the news that the Cutters' Union, Local No. 48, won all demands without a strike.

When the demands were presented to the manufacturers they formed an association to

combat the Union, but after several conferences with the leaders, they became convinced of the justice of the employees' demands, granting a raise of \$3 a week and other concessions.

THE LADIES' GARMENT WORKER

OFFICIAL ORGAN OF THE
INTERNATIONAL LADIES' GARMENT WORKERS' UNION
PUBLISHED MONTHLY

Address all communications to
JOHN A. DYCHE, Editor, 32 UNION SQUARE, NEW YORK CITY
Telephone, Stuyvesant 1126-1127

SUBSCRIPTION PRICE:
2 CENTS PER COPY. **25 CENTS PER YEAR**

Entered as second-class matter at the New York Post Office.

GENERAL OFFICERS.

A. Rosenberg - - - -	President	John A. Dyche - - - Gen. Sec'y Treas.
S. Polakoff, 1st Vice-President, 49 E. 19th St., New York City.		H. Kleinman, 7th Vice-President, 79 E. 10th St., New York City.
M. Sigman, 2nd Vice-President, 15 W. 118th St., New York City.		M. Amdur, 8th Vice-President, 39 No. 10th St., Philadelphia, Pa.
M. Lapidus, 3rd Vice-President, 208 Augusta Ave., Toronto, Canada.		B. Witashkin, 9th Vice-President, 6 E. 17th St., New York City.
H. Dubinsky, 4th Vice-President, 143 Jefferson Ave., Everett, Mass.		H. Strassburg, 10th Vice-President, 12th St. & Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Sam. Lefkowitz, 5th Vice-President, 450 E. 81st St., New York City.		A. Mitchell, 11th Vice-President, 1270 56th St., Brooklyn, N. Y.
I. S. Felt, 6th Vice-President, 2637 E. 61st St., Cleveland, O.		S. Slotchin, 12th Vice-President, 35 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
		D. Cohen, 13th Vice-President, 2 So. High St., Baltimore, Md.

Editorial

The Philadelphia Cloak Strike

One of the prettiest, cleanest walk-outs in the history of the International Union was the strike of the Philadelphia Cloak Makers on July 14th. Five thousand strong they marched to the various halls and reported "present" and the spirit was that of men and women determined to stand firm until their demands are granted. As usual, the employers had waited "to be shown" before they were ready to talk settlement on just terms; but the spectacle of the entire trade leaving their machines to rust unused, proved convincing enough, and almost at once the firms began making overtures one by one. Within three days after the strike started, thirty firms were ready to sign up, the Union opened settlement headquarters and the settlements proceeded.

The great majority of the firms, however, while ready to concede nine of the twelve demands, held out on three of them; those three were the subcontract to home work and the fifty-hour week. Some of the firms also stuck at the position for shop chairman.

The situation seemed to be a strain upon the bosses, for bright early in the fight they imported for their aid no less a personage than Philip Frankel of Cleveland, Secretary of the Western Cloak Manufacturers' Association. It seemed that they were ready to listen to his counsels.

No sooner had Mr. Frankel arrived on the scene than Brothers Amdur and Lapidus decided that it was a good idea to spring a little "publicity" on the Philadelphia public in the form of Mr. Frankel's connection with the recent

manslaughter case in Cleveland and other scandals connected with his manner of conducting the Cleveland strike of 1911. Vice President Mitchell took the first train to Philadelphia, accompanied by General Organizer Miss Gertrude Barnum, and they prepared to give Mr. Frankel the surprise of his young life. In the morning of Tuesday, July 15th, a very much dressed up and pompous Mr. Philip Frankel addressed the Philadelphia Cloak Manufacturers' Association. In the early afternoon of the same day, copies of the New York Globe, containing two flaring pages of the Cleveland cloak strike scandal, published the same morning, were selling like hot cakes on the streets of Philadelphia. Bif! Mr. Frankel! And a very rumpled up and perspiring Mr. Frankel was soon busy answering questions regarding his connection with the Cleveland scandal pelted at him by eager Philadelphia newspaper reporters. Not having time to get their heads together, Mr. Frankel was issuing one statement of denial in Philadelphia, at the same moment that other officers of the Cleveland manufacturers had issued a contradictory statement; and one of the representatives of the Burns Detective Agency was boldly making statements contradictory to both the others.

This is one of the many little incidents which prevented the establishment of a strong and friendly alliance, offensive and defensive amongst all of the Philadelphia houses. This and other similarly disconcerting incidents has set the bosses squabbling among themselves.

However, they did reach upon one position and all sent out the usual invitation to their employees to return on Monday, July 20th, to their old places, where they would be assured the same "generous and noble" treatment as before the strike.

Will the employees return? Not yet,

nor soon, unless their very reasonable terms are agreed to. They are standing together like the moving pictures of the English army, looking neither to the left nor right, but moving on toward victory.

* * *

**New York
Raincoat
Makers in
Battle Array**

There has been hardly any surprise at the blows struck by the Cloak and Skirt Makers of Philadelphia and the Raincoat Makers of Greater New York. And why should there be? Have we not worked in the open all the time? So far as the Raincoat Makers are concerned they have been preparing for more than a year. The question of a Raincoat Makers' general strike was brought before the Toronto Convention in June, 1912, and the matter was referred for investigation to the same committee that had charge of the Waist Makers' strike early this year. It was our desire to avert a strike if only it had been possible to bring the employers to reason. But while we kept the public informed of our intentions, the raincoat employers, ostrich-like, hid their heads in the sands of mere chance.

While writing, the raincoat strikers are in a trebly fortified position. A year's preparation has given them an invincible strength and solidity. The powerful Joint Board of the Cloak and Skirt Makers' Unions with which our Local No. 20 is affiliated has indorsed their demands and stands pledged to their support. Our International Union has sanctioned the strike and will stand by them until final victory.

Judging from the enthusiastic response to the leaders' call and from the manner in which the prearranged plans were carried out in every detail, the fight is destined to prove short and decisive. On the second day every raincoat factory was deserted, a large force of pickets

has been completely organized and the strikers were arrayed in solid phalanx, firm and determined to win their just demands. Up to July 22nd, seven days after the strike, 15 manufacturers had signed Union agreements, conceding 48 hours work per week, a guaranteed minimum of 75c. an hour for piece workers, \$30.00 a week for cutters, \$25.00 a week for pressers and other important concessions. The strike is conducted by Vice-President Dubinsky, the manager of the Raincoat Makers' Local No. 20, assisted by an energetic band of International and Local officers.

* * *

**Re the Cloak
and Skirt
Makers in New
York**

For the last two or three weeks representatives of the Cloak and Skirt Makers' Unions and those of the Manufacturers' Protective Association have been conferring together in regard to demands for increased wages and other amendments to the Protocol. In a portion of the press, which is not familiar with the situation, statements have appeared to the effect that since the Protocol expires on July 19, the parties in conference are considering a new agreement. This statement is not in accordance with the truth.

The Protocol signed on September 2nd, 1910, has no time limit. It may be in effect for years, at the pleasure of both parties, and it may terminate at any time upon either party officially withdrawing therefrom. The Protocol is in force so long as both parties agree to carry out its provisions.

The present conference is for the purpose of amending certain provisions which three years of practice have shown to be unworkable and unsuitable.

The Unions are likewise of opinion that in the course of the last three years the cost of living has risen so much as to entitle the employees to a raise in wages.

Under the Protocol every party to has the right at any time to the calling of a conference with to consider certain trade matters.

As yet it is premature to predict outcome of the conferences. The parties do not, however, display any bellicose spirit and we are sanguine that most of the employees' demands will be generously conceded.

* * *

**The Lesson of
the Lubin Case**

Our readers will remember that during the entire progress of the Cloak Makers' strike in Cleveland in 1911 and ever since we have been reiterating the statement that all of the violence then committed had been directly instigated by the Cleveland Manufacturers' Association of that city. Early last month authoritative confirmation of that statement came from Cleveland, where a despicable Union spy, Morris Lubin, had been sentenced for mail slaughter to six months' hard labor and \$200.00 fine. On another page the reader will find more precise details by those writers who give the facts that had come under their own personal observation. Here we shall content ourselves with one or two observations.

Philip Frankel, who, as the Secretary of the Cleveland Manufacturers' Association, is largely responsible for the instigation of the violence in that strike, has had the hardihood to deny that Lubin was in the pay of his association, despite the fact that the court proceeding Lubin's confession of guilt amply prove it.

Lubin's Confession

"I managed, planned and directed all violence during the general strike of makers in Cleveland, 1911. I was chair of the picket committee. I drew Seven Dollars per week strike benefit from Union and at the same time was getting (\$10.00) per day and my expenses from Frankel, Secretary of the Cloak Makers' Association."

Judge Vickery's Pronouncement

Morris Lubin, you have been found guilty by the jury for committing the assault upon Morris Gelbman after a fair and impartial trial, and I am satisfied that *the evidence showed conclusively that you were in the employ of the Cloak Manufacturers' Association from the commencement of the strike and received pay from them while at the same time you were drawing Seven (\$7.00) Dollars a week strike benefit from the Union, and that you were there for the purpose of inciting, instigating and provoking violence so that you might in a measure discredit and reflect upon the Union*, thereby defeating the aims and objects of the strike, involving the six thousand men and women. I know of but two characters in history that you can be compared with, and they are Judas Iscariot and Benedict Arnold. I regret very, very much that the jury could not return a verdict against you of manslaughter so that you would be subject to a more severe punishment! Your conduct stamps you as being a miserable and despicable human being, and you should be so considered, for society detests such creatures as you."

We can quite imagine a man like Frankel trying to gull the public. We can, moreover, imagine the press devoted to the manufacturers' interests, perverting or ignoring the real facts; but the truth will out and not even a Frankel can gull all the people all the time.

Now that Colonel Mulhall is out of the strike-breaking department of the National Association of Manufacturers, Frankel seems to have taken his place and has come down to Philadelphia in a vain effort to gull the cloak manufacturers and the public of that city. No one is so blind as those who refuse to see. The gullible section of the cloak manufacturers of Philadelphia will not or cannot see what a "broken reed" the whole Frankel gang is.

These may be part of their desperate tactics, but they will avail them little. After spending fabulous sums to break the strike, they will find themselves, perhaps too late, broken on the union wheel

of our powerful International Union.

Let our members look out for the violence-instigating tactics of the Frankel crew. Let them trust no loud-mouthed revolutionist of the Lubin type, preaching disobedience to the recognized and responsible leaders. Our fighting methods, our belief in negotiations and conferences, are sufficiently well known to utterly discredit the armed-thug and bribed-spy business to which Frankel and Company pin their sole faith.

* * *

The International Tailors'

While we pen these

Federation

lines an International

Congress of Tailors, called by the International Tailors' Federation, having its headquarters in Berlin, is being held in Vienna. Our International Union has decided to affiliate with this Federation and General Secretary Dyche has been appointed as delegate to the convention.

Those who are every ready to proclaim the principle of Internationalism in Labor in theory are the first to find fault when the principle is carried into practice. Under the guise of various excuses these well-intentioned critics dismiss the decision of the G. E. B. as unimportant and inopportune. At the present juncture, they argue, when our members in New York, Philadelphia and elsewhere are putting forth strenuous efforts to win better conditions of labor, the General Secretary should have been on the spot to give them the benefit of his extensive experience.

However plausible this contention may appear on the surface, it betrays a failure to grasp the great importance of Brother Dyche's mission. Just now, when the manufacturers of our industries are making the prospective reduction in the tariff a pretext for refusing to grant the just demands of our members for an increase in wages, it behooves us to be in close touch with the organized workers of

these trades in Europe. Just now it devolves upon us to study the conditions of our fellow-workers in London, Berlin, Paris and Vienna and to familiarize them with our energetic organizing methods. By helping them in their struggles for better conditions, our members will be indirectly but surely benefitted. Every gain for them will ultimately mean a double gain for us in this country. Our Secretary Dyche, who resided in England for some years and traveled in Europe, is the right man in the right place to study European conditions on the spot and arrange a permanent connection between our Union and the unions of the chief European centers, and we may be sure of tangible results accruing from his mission.

* * *

"Workers of All Countries Unite!"

It will be generally conceded by practical people that the first step in the direction of organizing the workers internationally is to organize them nationally and to begin with every trade separately. The officers of our Union have been daubed "conservatives" by the young men in a hurry who are pleased to style themselves "radicals." Yet it is the so-called "conservatives" who have developed the right methods of organization. At the time when the anarchistic wind bags had shouted themselves hoarse agitating for a fantastic internationalism, our "conservative" leaders labored day and night to organize our trade. And

now when, thanks to the "conservative" three-fourths of our Industry is organized, our leaders' policy is to unite with the workers of other countries, while the policy of the hot-air agitators is to spread suspicion and distrust among the organized ranks everywhere. But then, these people are capable of nothing more than mere "agitation." To educate and organize is beyond them.

* * *

The Mulhall Expose

In labor circles, the Mulhall exposures are no novelty. In every city, in every trade, labor has run up against its Mulhalls and its Manufacturers' Associations with their strike-breakers and their "lady byists."

However, it "listens grand" to have some of these things brought out in the open where all can hear them.

When Gompers, years ago, recited some of the facts lately developed by the Senate Mulhall investigation, the general public received them as the ravings of a partisan and discredited "labor agitator." Now all of Gompers' charges have been proven true and accurate and the facts he recited were mild compared to the other scandals which are being bared from day to day.

Surely public opinion will now insist upon the punishment of "the men higher up" in the National Manufacturers' Association, even though it may postpone for some time their proposed trips to the Orient for their health.

General Executive Board in Session

Brief Resume of Proceedings

The Fifth Quarterly Meeting of the General Executive Board was held at the Haylin Hotel, Cincinnati, Ohio, beginning Monday, June 23rd, and ending Saturday, June 28th, 1913.

President Rosenberg presided and all the members were present.

Reports of Committees

Vice-Presidents Mitchell and Slotchin reported having investigated the appeal of Brother Tragerman from a fine of \$10 and that of Brother Eger from a similar fine, in both cases imposed by the Cutters' Union, Local No. 10. The committee is of the opinion that the fine on Brother Tragerman was unjustified. His alleged offence was a remark that a certain bill for hall rent was excessive and that there had been crooked business somewhere. It appeared from the investigation that there had been ground for the remark being made. As to the case of Brother Eger, his appeal should not be sustained because he actually violated a Union rule in working Saturday after 1 P. M.

They also investigated the appeal of Brother Solomon from a fine of \$15 imposed by the Pressers' Union, Local No. 35, for alleged injury done to his shopmates. In this case the committee found that the brother was absent at the trial owing to sickness in his family and recommended a new trial.

In the matter of the appeal of Local No. 1 from the decision of the Joint Board, that in every case where non-union people are involved in a strike carried on by the Joint Board, the local concerned must pay them strike benefit, if necessary, direct from its treasury, the committee recommended that the contention of Local No. 1 be sustained.

Regarding the appeal of Brother S. Rosman from a fine of \$10 imposed on him by Local No. 38 for illegally collecting dues from Brother Pismanoff who was then a foreman and thus suspended from membership, the committee recommended that the action of the Local be sustained.

As to the appeals of Brothers H. Lemanscheck and Frank Pinello from a verdict of guilty by Local No. 35 of working piece-work contrary to rule, Vice-President Mitchell re-

ported that the appellants failed to appear at the investigation proceedings and recommended that the appeals be dropped.

In the appeal of Brother Steinberg from a fine of \$3 imposed by Local No. 1 for working on legal holiday contrary to provision, Vice-Presidents Lefkowitz and Mitchell recommended that the appeal be dismissed. All the above recommendations were concurred in.

The recommendation of Vice-President Mitchell that the name of Local No. 15 be amended to read "Ladies and Children's Dress and Waistmakers' Union" was postponed until after the pending general strike in Philadelphia.

The report of Vice-Presidents Polakoff and Slotchin on the Glickman case was referred back to the committee on the ground that even though correct in substance, in its form it would lend itself to misinterpretation.

Demands on Employers in the Coming Season

The following demands by the Cutters' Union, Local No. 35 of Philadelphia, were reported on and recommended for adoption by Vice-Presidents Sigman, Slotchin and Cohen:

The minimum wages of full-fledged cutters or trimmers on cloaks and skirts shall be \$25 per week.

Apprentices shall be allowed at the rate of one to every four cutters and their wages shall be as follows:

First half year.....\$6.00 a week

Second half year.....\$9.00 a week

During the first year they shall cut canvas on the rough,

Third half year.....\$12.00 a week

Fourth half year.....\$14.00 a week

During the second year they shall help on linings.

In the third year their wages shall be \$18 and they shall cut canvas, silk and cloth. After three years they shall be considered full-fledged mechanics.

In the dull season the work shall be equally divided between all the cutters and trimmers employed in the preceding season, using the system of "chancing around."

THE LADIES' GARMENT WORKER

No overtime shall be worked between November 28 and January 15, and between May 15 and August 1.

All "lay-offs" to take place at the end of the week.

Recommendation concurred in.

As to the demands of Philadelphia Pressers, Vice-President Polakoff reported that the question of piecework versus week work had been submitted to a referendum vote with the result that 420 voted for piecework and 102 for week work. The committee therefore recommended that piecework be approved. After a lengthy discussion a motion to reject the committee's recommendation was lost by a vote of 6 in favor and 8 against.

Cutters of Cincinnati Formulate Demands

Brothers Groban, Goletsky, Bonsol, Cronin, Milton and Sister F. Montjouï, a committee from the Joint Board of Cincinnati, submitted the following demands for endorsement relating to cutters:

Fifty hours shall constitute a week's work.

No Saturday afternoon or Sunday work.

The minimum weekly wages of cloak, suit and skirt cutters shall be \$21, those of dress and kimono cutters \$18 and a reasonable advance in wages to better grade mechanics.

Overtime shall be paid at the rate of time and a half.

Cloak and suit trimmers, \$16 a week; housedress and kimono trimmers, \$15.

In cloak and suit houses employing one full-fledged trimmer, one apprentice shall be allowed to each house employing four cutters. Apprentices shall cut canvas the first year and receive \$8 per week. They shall cut lining the second year and receive \$10 a week. In the third year their wages shall be \$12. After the fourth year they shall be considered full-fledged trimmers.

Only union members shall be hired except where otherwise authorized by the business agents in case no union men can be had. All cutters, whether head cutters or foremen, whether cutting cloth or lining, must be members of the Union.

All cutters and trimmers shall be hired by the week, and when starting on the first day of the week they shall not be laid off before the end of the week unless mutually agreed upon, or

unless it is the first week and employee proves unsatisfactory. No cutter or trimmer shall, on the other hand, leave his place of employment except another before the end of the week.

In the dull season work shall be equally divided.

Demands concurred in.

Cloak and Skirt Makers of St. Louis Formulate Demands

The following demands were submitted to the cloak and Skirt Makers of St. Louis:

1. There shall be no time contract with individual employers, except foremen, designers and pattern graders. No deposit shall be exacted from any employee, and any deposit now held shall be returned.
2. No employee shall be discharged for his or her activity in the Union. A member of the Union illegally discharged shall be refunded for loss of time. The manufacturers shall discipline any member proven guilty of fair discrimination among his employees. Both the manufacturers and the Union agree that they will discipline any of their members found guilty of violating this agreement.
3. The manufacturers shall establish regular weekly pay day and shall pay for labor in cash; each pieceworker to be paid on each Monday after quitting the day's work, for the work delivered up until Friday night last.
4. All sub-contracting shall be abolished. No team work or so-called "co-operation system" shall be allowed. One member must work directly for another paid by the employers.
5. The following schedule of standard minimum weekly scale of wages shall be observed.

Per week

Coat pressers.....	\$25.00
Coat under-pressers.....	20.00
Skirt pressers.....	23.00
Skirt under-pressers.....	17.00
Sample coat makers.....	20.00
Male sample skirt makers.....	22.00
Female sample skirt makers.....	16.00

No week worker shall be discharged before the end of the week during which he is employed, excepting on

during the first six working days of his employment.

All operators and finishers of cloaks and skirts shall be paid at piece rate only.

During the dull season, when there is not sufficient work to employ all workers full time, all work in the factory shall be equally distributed among all hands in the various branches of the locals Nos. 78 and 31, respectively, as far as possible.

6. Piecework shall be agreed upon by a committee of the employees in each shop and their employers.

The chairman of such price committee shall act as representative of the employees in their dealings with the employer. No employee working by the piece shall be expected to work on any garment until the price for such work shall have been agreed upon.

7. The weekly hours of labor shall consist of $47\frac{1}{2}$ hours in six working days, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday at $8\frac{1}{2}$ hours a day, and Saturday 5 hours.
8. No overtime shall be permitted on Saturdays and Mondays.
9. All week workers shall receive double the usual pay for overtime.
10. The Union representative shall have the right to visit shops at all reasonable times to ascertain whether union conditions are observed.
11. Each member of the manufacturers is to maintain a union shop; a "union shop" being understood to refer to a shop where union standards as to working conditions, hours of labor and rates of wages, as herein stipulated, prevail, and where, when hiring help, union men are preferred.
12. The employers agree to pay the week workers for the following five legal holidays on which no employee shall be required to work: New Year, Fourth of July, Labor Day, Thanksgiving Day and Christmas Day.

Concurred in.

The following demands were submitted by Custom Ladies' Tailors of St. Louis:

1. All the employees shall work week work.
2. The minimum scale of wages shall be

twenty-five dollars (\$25.00) per week for a tailor.

3. The minimum scale of wages for men helpers shall be \$18.00 per week.
4. The minimum scale of girl helpers shall be \$16.00 per week.
5. The weekly hours of labor shall consist of 48 hours per week in six working days.

During September, October, November, February, March and April the weekly hours of labor shall be 48 per week, eight daily in six working days and during December, January, May, June, July and August, the hours of labor shall be $47\frac{1}{2}$ in six work days, namely: $8\frac{1}{2}$ hours in five days and 5 hours on Saturday.

6. Double pay for overtime.
7. No overtime shall be worked on Saturdays or Mondays.
8. No work shall be given out to the employees to be done outside of the factory.
9. The following legal holidays shall be free and paid for, namely: Christmas, New Year, Labor Day, Independence Day and Thanksgiving Day.
10. No employee shall be discharged after having been employed two weeks.
11. No foremen, either cutters or fitters, shall have the right to work.

Concurred in.

A set of demands submitted by the Bonnaz Embroideries' Union, Local No. 66, was referred to Vice-Presidents Mitchell, Dubinsky and Witashkin.

A set of demands submitted by the Cloakmakers' Union of Baltimore, Local No. 4, was referred to the committee appointed to have charge of the general strike at Philadelphia.

The demands submitted by the Joint Board of the Cloak, Suit and Skirt Makers' Unions of New York, constituting amendments to the Protocol of 1910 and amendments to the Rules of the Board of Grievances, were discussed in detail, amended in many particulars and adopted.

Regarding the demands submitted by the New York Raincoat Makers, Local No. 20, the President ruled that these must first be approved by the Joint Board of New York and then referred for sanction to the New York members of the Board.

Matters Referred to Committees.

The request of the Brooklyn Ladies' Tailors, Local No. 65, for a committee to help them organize the trade with a view of calling a general strike in the next Fall season was referred to the committee appointed to look after the interests of Local No. 38.

Request of Brother Garfinkel of Los Angeles for the appointment of an organizer to get the ladies' garment workers of the South Pacific Coast into line was referred to President Rosenberg.

Request of Local No. 22 of New Haven for an organizer was referred to the committee appointed to deal with the demands of Local No. 4 of Baltimore.

Request of the Dressmakers of Brownsville, Local No. 72, for sanction of a general strike was referred to the New York members of the Board.

Request of the Joint Board of Cleveland that Vice-President Feit be appointed to take charge of the Cleveland locals was referred to President Rosenberg.

Request of the Wrapper and Kimono Makers, Local No. 41, that the Board take steps to unionize the shops of the contractors whom a number of manufacturers are inducing to move their plants outside of the 25-mile zone specified in their agreement was referred to Vice-President Mitchell.

Report and suggestions of Brother Rosebury on the "Ladies' Garment Worker" and proposed weekly journal for Locals Nos. 25, 41, 50 and 62 were referred to the members of the New York Board.

The question of the proper interpretation of Article XVII relating to transfer or clearance cards and its binding upon the various locals was referred to the next meeting of the Board.

Requests of the Joint Board of Montreal and Local No. 75 of Worcester, Mass., for organizers were referred to President Rosenberg.

Request of the Waist Makers' Union, Local No. 25, that Vice-President Polakoff be retained as Manager of the Association shops was referred to President Rosenberg.

Request of Brother Scheidinger for the cancellation of the balance of \$50 initiation fee that he still owes to Local No. 35 was referred to Vice-Presidents Polakoff, Lefkowitz and Kleinman.

President Rosenberg and Vice-Presidents Kleinman and Witasikin were appointed a committee to investigate the statement contained in a communication from the Joint

Board of New York that a number of coat and dress manufacturers, not controlled by the Joint Board, have recently applied for admission to the Dress and Waist Manufacturers' Association.

The jurisdiction dispute between the Coat Makers, Local No. 25, and the Cloak and Suit, Local No. 35, regarding the presser work in the waist and dress trade was referred to President Rosenberg, Secretary Dyche and Vice-President Slotchin.

Important Decisions

Agreed to endorse a general strike of the raincoat trade in New York and vicinity.

Upon the invitation of the International Federation of Tailors to be represented at their convention opening in Vienna on July 15 and to become affiliated with the International, it was agreed to affiliate with the organization and to send a delegate to the convention. General Secretary-Treasurer John A. Dyche was elected as delegate without opposition.

Upon the protest of the Ladies' Tailors, Local No. 38, it was agreed to order Local No. 25 to refrain from organizing the up-town dress makers working on made-to-order dresses, as these do not come under their jurisdiction.

Upon the request of Brothers Polakoff and Halpern a committee from the Joint Board of New York, that the G. E. B. appoint representatives to the coming conference with the Cloak and Suit Manufacturers Protective Association, it was agreed after a lengthy discussion to comply with request. It was the sense of the Board that the President, First Vice-President and General Secretary-Treasurer be asked to act as representatives. Secretary Dyche declined and Vice-Presidents Amdur and Mitchell were chosen in addition to President Rosenberg and Vice-President Polakoff.

Agreed to inform the Joint Board of Boston that the G. E. B. will pay \$1,000 towards settling the bill of Attorney Finney in connection with the recent general strike provided the balance of \$1,500 will be raised by the local.

Agreed to donate \$200 to the Ladies' Tailors, Local No. 71, of Chicago.

Agreed to pay B. Prager one week's pay for services rendered to Local No. 50 during the general strike.

Respectfully submitted,

JOHN A. DYCHE,
Gen. Secy.-Treas.

Adjustment of Piece Prices in the Waist and Dress Industry

The Difference Between Theory and Practice

By S. POLAKOFF

Manager of the Association Shops

In the recent Protocol agreement between the Dress and Waist Manufacturers' Association and our Waist and Dress Makers' Union, Local No. 25, one of the most important provisions contained therein (Article 10) refers to the adjustment of prices for pieceworkers. It will be remembered that a conference representing both sides sat for many weeks trying to bring order out of the chaos prevailing in the waist industry prior to the strike. The utter want of anything approaching uniformity in regard to piece prices was common knowledge to all connected with the trade. The conferees knew that prices for the same sort of garments varied in every shop. The great point irresistibly brought out by the Union representatives was that the majority of the employees in the trade were terribly underpaid. They were able to prove convincingly that a large number of the workers, probably one fifth, had been earning at the rate of 10c. to 15c. an hour, and they concentrated their efforts toward securing a substantial gain for these lowest-paid workers. A graduated scale was devised (see diagram below) by which all the lowest paid workers were to be levelled up to the minimum of 30c. per hour.

Thus the object of the conferees in drawing up Article 10 relating to the adjustment of piece prices was twofold; *first*, to standardize the work prices, and, *two*, to create a machinery for carrying out its provisions.

The workers of each shop were conceded the right to elect a piece price committee. First this committee for the whole shop engages in collective bargaining with the employer as to the piece prices for any given garment. If the two parties do not agree, the work is proceeded with and one or more workers are selected to make a test in order to determine the number of hours it will take an experienced good worker to make the garment in question. The price is then based on the approximate earnings per hour of

the test maker. If both sides cannot agree on the particular operative to be selected for the test, the matter is referred to the Wage Scale Board, specially constituted and consisting of experts in the art of fixing prices. In order to insure to the employees the raise in wages conceded by the manufacturers, a temporary provision was specifically embodied in Article 10, that, pending the determination of standard prices by the Wage Scale Board, the rate per hour shall in no shop be less than 30c. Paragraphs 2, 3 and 4 in clause F of Article 10 read:

In all shops where the standard per hour is now less than 28c. there shall be an increase of at least 15%.

In all shops where the standard per hour is less than 30c. and more than 28c. there shall be an increase of at least 10%.

In all shops where the standard per hour is now 31c. or 32c. the standard shall be advanced to 33c. *In no shop shall the standard rate per hour be less than 30c., and where the rate is now 33c. or more, the present standard rate shall in no case be reduced.* (See diagram on next page.)

Difference Between Theory and Practice

In theory, as committed to paper, the arrangement appeared very attractive and most satisfactory. But to carry it into practice was quite another matter and with all due respect to the conferees, they could not foresee where the greatest difficulty would be encountered. Such things cannot usually be seen before the actual work is done. The whole problem lay in the provision as to tests. According to clause (e) of Article 10, the piece price was to be determined by the number of hours it would take an "experienced good worker" to make the garment. But the conferees left the question undefined as to what constituted an "experienced good worker." Consequently a number of employers had much their way in the selection

THE LADIES' GARMENT WORKER

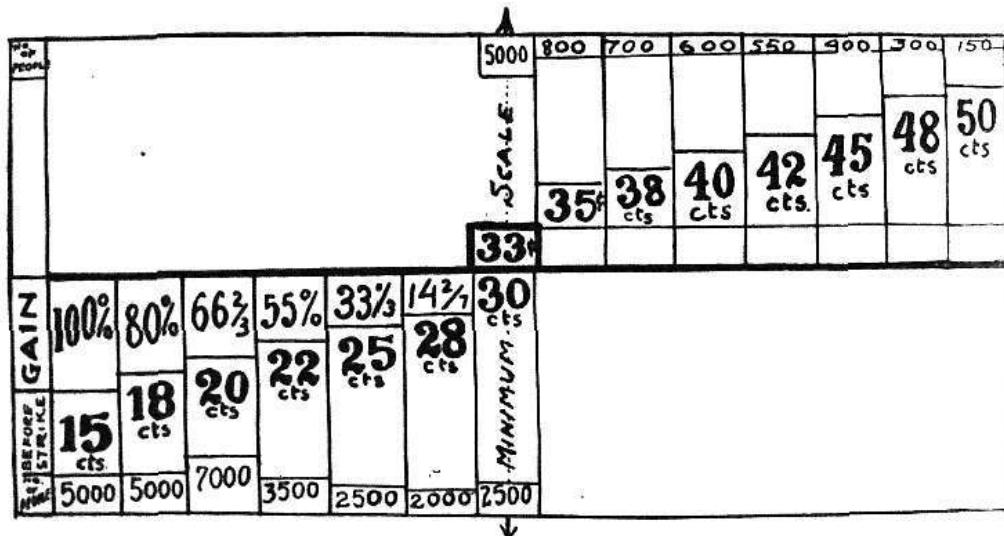
of the test makers, with the best advantages accruing to themselves, thereby depriving the employees of the 30c. minimum provided in the Protocol. The arrangement being in the nature of an experiment, the employees were not sufficiently expert and informed to be on their guard against it.

So far as the week workers are concerned, the problem is less acute. Schedule A, although of a tentative character, specifically provides the minimum weekly wages for each class of employees, namely, cutters, cutters' apprentices, pressers, ironers, drapers, joiners, examiners, sample hands and plain finishers. In any dispute pending the determination of prices by the Wage Scale Board, they had this clearly defined schedule as a guide, ex-

cept in the case of certain garment from, say, 50c. per dozen to 80c. or 90c. per dozen. Only in this could the standard price have been equal in accord with the terms of the Protocol. This, however, has not been done for the following reasons:

As soon as the strike was settled the price committee returned to work and left the settlement of prices in the hands of the price committee, trusting to Paragraph 6 in Clause F of Article 10, which provides that "when prices are advanced, they shall relate back to the time of the beginning of the work."

This meant that any advance in wages arrived at by the price committee would apply

cept in the case of certain week workers who were not sufficiently skilled. These, however, received an increase in accordance with their skill. But in the case of the piece workers, although the minimum was set down as 30c. on paper, the actual result of the test, owing to the peculiar working of the test provision, has failed in a number of shops to reach the stipulated minimum.

Prior to the strike, the shops were composed approximately as follows: About 60% of the employees earned not more than 15c. an hour, 20% not more than 20c. and 20% about 30c. The number of those receiving 30c. or above 30c. was so insignificant as hardly to affect the figures. To level up the lowest paid to the minimum of 30c. required an advance of approximately 80% on the price paid before the strike. In other words, to enable those getting 15c. or less per hour before the strike

to all the work done right from the start, why then bother about settling prices before starting work? Besides, the interests of the employers were well guarded in the provision that in cases where committees and employers could not agree, "the work shall be proceeded with." It so happened that in the majority of the shops no agreement had been reached and tests had to be resorted to. And since the conferees failed to specify the earnings of the "experienced good worker" who was to make the test, some employers, as already alluded to, took advantage of the vagueness of this term and claimed that an "experienced good worker" meant the first worker. Invariably the test makers selected were those who were capable of earning an hour before the strike, while according to the promised increase the earnings of the employees would now, after the strike, ave-

to 40c. an hour. Owing to this expedient on the part of the employers, the increase in wages amounted to 10% or 15% approximately, but it by no means brought the lowest paid worker to the minimum standard of 30c. an hour.

This is not all. A number of employers went so far as to make the minimum rate of 30c. an hour the maximum rate and attempted to impose the 30c. an hour rule on workers, even in those shops which were letting the rate of 40c. or more per hour before the strike. Fortunately, through the Wage Scale Board, the Union promptly intervened and nipped this fraudulent attempt in the bud.

The officers of the association admit the fact that the test as at present carried out is unsatisfactory to both sides. Whenever a question of test came up before the Committee of Immediate Action, or before the Chief Clerks, they have always urged upon both parties to try to come to an agreement on wages without resorting to the test, in order to avoid friction. Experience in many shops proved that in all cases where the test was voluntarily eliminated, the employees' earnings were more satisfactory.

Since the strike we have tried various methods of procedure to solve the question of test making. First we had reached an understanding that the girl who averaged \$12.75 for 45 hours' actual work, her test rate should be 30c. per hour. We have then discovered that this plan is not favorable to the workers, because in selecting a certain worker for the test it is almost impossible to tell how many hours she worked on an average of three or four weeks. The books show the average earnings to be at the rate of about \$12.75 per week. Taking the hours to

50 per week and deducting five hours for loss of time, it is assumed that her actual uninterrupted work was 45 hours per week. At this rate her test should work out a little more than 30c. per hour, whereas her real speed reveals the fact that she earned an average of \$12.75, working ~~not~~ more than approximately between 35 or 40 uninterrupted hours per week. Her earning capacity, instead of being 30c., really is 38c. to 40c. an hour. From this it can be seen that the present arrangement as to the tests is a mere regulation which works in favor of the employer and deprives the employees of the just raise to which they are legitimately entitled. Since we have no means of ascertain-

ing exactly, in many shops, the hours she put in during the weeks for which the average was taken, the workers insist that the test is unfair and unsatisfactory.

Some manufacturers, on the other hand, claim that some of the girls work slow in order to gain more time on the garment, so that there is dissatisfaction with the operation of the test on both sides. Some manufacturers select test girls who earn an average of \$16.00 or \$18.00 a week and yet they claim their standard rate to be 30c. an hour, whereas their actual rate is really more. In such cases the Chief Clerks, or the Committee of Immediate Action of the Wage Scale Board decided that the firm is at liberty to choose any worker, even as high as \$20.00 or more per week, but the rate of the test should be according to the earnings, namely, if a test worker earns \$20.00 a week, the sum should be divided by 45, that is, 50 hours, less 5 hours for loss of time, and the rate should be 45c. per hour and this price should apply to all the workers for that garment. I suggested to Mr. Bartholomew and Mr. Hyman, the chairman of the Wage Scale Board, that in order to verify exactly the earnings of the test girls, they should be tried for nine hours on settled work. Then figuring exactly how much they earn during the time it will be possible to decide what should be the rate for a test. For illustration I will pick out one case that has been decided by myself and Mrs. Israels, one of the deputy clerks. It is the case of *Max Held, Inc.*, Case No. 2,063, which stands on the calendar as follows:

"With regard to the testing of garments, it was decided that the girl who is to be used as a test girl should be given a full day's work on Monday, June 2d, on garments on which the prices have already been settled. In accordance with the amount earned on that day, the rate at which she is to be tested will be figured by the clerks of the association and of the Union."

I called the attention of the Wage Scale Board to this anomaly that at present when a test is made on garments, our members do not benefit by it. It is true that in general our members are earning now a little more, than they did before the strike, but according to my investigation, the workers are now more efficient, working faster than before.

There has been a raise of wages, but not in accordance with the idea of the conferees.

The Wage Scale Board decided to appoint

a committee to find ways and means of solving the test question in order that justice should be done to both sides. The committee appointed on the Union side are Brothers Dyehe, Baroff and myself; and those appointed to represent the association are Messrs. I. B. Hyman, H. S. Franks and Goldman, Mr. N. Y. Stone representing both sides.

Let me express the hope that this committee will find a solution to this intricate problem and thus render justice to the workers in accordance with the idea of the conferees. As soon as a definite decision is reached, I shall

duly report thereon in the *Ladies' Garment Worker*.

I wish also to urge on the Executive Board of Local No. 25 and the members of the same to take up the question of the test question in session at the next executive meeting of the Local meetings, and if there is any suggestion made I would request them to send it over to my office, 43 East Twenty-third Street, or to the Editor of the *Ladies' Garment Worker*, 32 Union Square, New York.

I trust that the members in general will take an interest in this very important question.

The Convention of the National Women's Trade Union League

Held in St. Louis, June 2nd to 7th, 1913

By P. M. N.

The Convention held by the Women's Trade Union League in St. Louis was an inspiration to all who desire to see the women of the working class organized on the economic field.

This fourth biennial gathering has clearly shown the progress, and the growth of Unionism among wage-earning women.

There is no doubt that the Women's Trade Union League is becoming a necessity among the working women and a growing power within the American Labor Movement; for there is tremendous work yet to be done in getting the working girl to realize the importance of being organized and the value of Unionism. The League has proven to be competent to do this kind of work better than any other organization. And it intends to continue doing it until success will crown its efforts.

As one entered the large hall of the Musicians' Union of St. Louis, where the Convention was held, one was at once attracted to the book-stand and literature display. Pamphlets and papers dealing with the many phases of life that appeal to women were on sale. Leaflets, postcards, pictures, poetical selections, pictorial charts, tabulations—in short everything calculated to arrest and hold the attention of those yet unorganized was displayed on tables at the entrance of the hall.

The spirit which prevailed all through the Convention was one of harmony and good

fellowship. Every one of the delegates felt the great task before her, and that they had come together to devise means and plans to aid the cause of Labor.

After the delegates were welcomed by the President of the St. Louis League and several noted labor leaders of that city, Mrs. Raymond Robins, national president, delivered an able and inspiring address to the Convention. Mrs. Robins said in part:

"We are celebrating today the tenth anniversary of the organization of the National Women's Trade Union League, and surely there cannot be a more fitting celebration than to come together and see to it that out of our widening experience we establish such measures for constructive work as will enable us to meet with greater knowledge, courage and capacity the ever growing problem of women in modern industry."

"There are two facts which stand out above all others in the present industrial movement in America. The first is the ever increasing number of women entering every trade, and the second is the successful social action of the workers in the sweated industries. These two facts point to the need of the hour—striving for and in organization work among women and girls. In all these strikes, women and girls have been in the majority and unless we equip ourselves for definite training in organization work we will not be able to hold."

... been gained through suffering and hardship and imprisonment during the strikes. All we know that the task after a strike is the constructive work of organization, and it is safe to think that this work can be done with organizers. No group of people can hold what they have won in the way of fairer conditions except by their courage, initiative and vigilance and their trained capacity to stand together. The greatest value in the trade agreement, in arbitration and trade boards, and boards of sanitary control lies in the opportunity given for self-government. It is this industrial democracy—the establishment of self-government in the work shops of America

which is the very foundation of trade union principles. Many and many a time this call to self-government, this sense of responsibility towards her condition of work is the first awakening of the young girl. Unorganized she has to accept conditions as she finds them—low wages, long hours, abusive language, unsanitary conditions, locked doors, fire dangers, work destructive of her physical strength with no promise of the future, work destructive of her moral and spiritual development. Alone she cannot even protest against these conditions, except at the risk of losing her job. She has tried,—she now knows. She loses her job when she asserts her fundamental right to have a voice as to the conditions under which she works. Self-government is essential to the making of a free people, and self-government in the day's work can be had only by the united action of the workers."

Mrs. Robins' report also dealt with the following recommendations:

A training school for women organizers under the direction of the National Women's Trade Union League.

A correspondence course in Trade Unionism.
Boards for the establishment of a legal minimum wage.

Industrial education under public maintenance and control.

Co-education in trade training.
Introduction into public schools of a special course of study in labor legislation.

Working certificates to be issued only to boys and girls having satisfactorily passed an examination on labor legislation of the State.

A permanent Law Enforcement Committee to be appointed by each local League to cooperate with the public schools.

The eight-hour day for men and women.

State Banking Laws for the protection of the savings of the workers.

Wage-earners Suffrage Leagues

Let me ask those who are interested in the work of the League to send for a copy of Mrs. Robins' splendid Report and also for the reports of the local Leagues. For it is only when one reads the reports of the various

MRS. RAYMOND ROBINS
Re-elected President National Women's Trade Union League.

Leagues that one can get an idea as to what the Leagues are doing in behalf of the working women in particular, and the working class in general.

The New York Women's Trade Union League, for example, has done great work during the past two years. It helped to conduct strikes of the Neckwear Makers, Felt Hat Makers, Straw and Panama Hat Workers and White Goods Workers in New York; Textile and Porcelain Workers in Trenton; Paper Makers of Holyoke and many others.

The successful strike of the White Goods Workers was almost entirely due to the work of the League. It is a well known fact that were it not for the New York League there would not have been a White Goods Workers strike, or a White Goods Workers Union. Let it be remembered that the League has de-

voted four long years to the building up of this Union. It has, for that purpose, employed an organizer and paid his salary all the time.

Besides the regular organizing work the New York League has also done a great deal of educational work, arranging a successful series of lectures on Hygiene, Eugenics and talks on general economics. The League also arranged a series of five illustrated lectures dealing with the labor problem and women

And as a result of the League's action in the political field, it has succeeded in getting the women who benefited by legislation to organize on the economic field.

The Boston League, too, has nothing to be ashamed of in its work. It has taken an active part in the strikes in that city of the Wig Makers, Cloak Makers, Ladies' Tailors, Textile Workers and Telephone operators. In all these strikes the Boston League has rendered

A GROUP OF NEW YORK DELEGATES

workers. These lectures were not only held in New York, but also in Troy, Schenectady and Albany.

In addition to this work the League has carried on a campaign of agitation among the Italian working girls.

The Chicago League has done similar work. In the struggle of the workers against Hart, Schaffner and Marx, the Chicago League has played a prominent part. It has, in the past year, organized several new Unions composed entirely of women workers, namely, Household Workers, Bath Room Attendants of the Public Schools and Department Store Clerks.

The legislative work done by the League is remarkable. The ten hour law for women workers in Illinois has been obtained through the exclusive efforts of the League.

invaluable assistance to the workers in their struggles for better working conditions.

The Leagues in St. Louis, Baltimore, Springfield and Denver have done work along the same lines.

All the Leagues in every city are affiliated with the Central Labor Bodies and the local labor organizations are, as a rule, affiliated with the various Leagues. In Kansas City, for instance, the Central Labor Body has raised the per capita of its locals, in order to be able to assist the League of that city financially—an example which ought to be followed by Central Bodies in every city and state.

The American Federation of Labor has seen the good work done by the various Leagues and as a result has helped the National League financially. It has enabled

ional League to keep an organizer on the I for a few months during the last winter the League could do more if it had the incial support of the organized Labor Movement. This is the problem which faces the League all the time—a problem which ought to be solved by organized labor.

The Convention on the whole was most interesting. The business-like manner in which it was conducted proved that women, after all, do something else besides talking.

The delegates displayed a thorough knowledge of the American Labor Movement. Their earnestness, sincerity and enthusiasm for Labor's Cause was written on each and every face.

Since the last Convention the League has joined many new organizations, as well as individual members.

The International Ladies' Garment Workers' Union of America was represented at the Convention by delegate Marie Harvey of the Waist Makers' Union. Miss Harvey made a deep impression upon the delegates.

The Committee on organization, agitation and legislation were busy day and night making plans for the local leagues.

Several public meetings were held while the Convention lasted. Some of these meet-

ings were held for the purpose of organizing the St. Louis Telephone Operators. Mrs. Robins, Leonora O'Reilly, Rose Schneiderman, Mary McDowell and the writer were the speakers at these meetings.

Thanks are due to the members of the St. Louis League for doing their best to accommodate the delegates in every possible way. They certainly deserve credit for their splendid efforts in that direction.

A boatride on the Mississippi was the chief entertainment for the delegates.

It seems that every one was impressed with the Convention; even the press of St. Louis gave very favorable write-ups.

Most of the old officers were re-elected, including Mrs. Raymond Robins, National President and S. M. Franklin, National Secretary.

The Convention closed amid great enthusiasm, cheers for the Cause of Labor and the singing of Labor Songs.

It does one good to come together every two years to review the work done; to shake hands with old as well as with the new soldiers of Labor's Army; to plan together; to think together and to work together for a common purpose, for one aim, that of doing away with the world's greatest curse—wage slavery.

MASTERS AND SLAVES

Was Industry made for Man or was Man made for Industry?

If Man was made for Industry, then it is just that Industry should be the Master and Man the slave. It is just that five hundred thousand men and women should be killed and injured annually while they minister to the industrial deity; it is fair that women toil long hours for a pittance; it is right that humanity writhe in agony under the goad of industrial taskmaster.

If, on the other hand, Industry was made for Man, then it is just that Man should be Master and Industry the Slave. It is fair

that any calling which crushes men's bodies, destroys the souls of women and little children, or takes a toll of life and joy greater than its contribution to the happiness of the community, should be reformed or abolished.

Two thousand years ago Jesus rebuked the Pharisees and justified His disciples—who had picked corn on the Sabbath day—in these words: "The Sabbath was made for man, and not man for the Sabbath." The world listens for the modern prophet who shall proclaim: "Industry was made for Man, and not Man for Industry." —Scott Nearing in Everybody's Magazine.

Our Women Workers

Conducted by Pauline M. Newman

It is coming up the steep of Time,
And this old world is growing brighter!
We may not see the dawn sublime,
Yet high hopes make the heart throb lighter.
We may be sleeping in the ground
When it awakes the world in wonder;
But we have felt gathering round,
And heard its voice of living thunder.
It is coming! Yes, it is coming!

—GEROLD MASSEY.

(Just a Little Food for Thought.)

In the last issue of the "*Ladies' Garment Worker*" we stated that working women had realized the necessity for being organized as far back as the 18th and 19th century. Today this realization is no longer new. The necessity for organization is no longer doubted by any woman of intelligence. All over this country working women are beginning to feel the great need of acting together in order to improve their economic conditions. These women and girls feel that they must not let other questions, such as religion, politics, nationality or creed interfere with the most important question of being organized and putting up a united front to combat the powers that oppress them.

Outside the factory or shop you may believe in what ever you please. Outside of the factory you may belong to whatever denomination you desire. It is nobody's business but your own. You can have your own political views. You can believe in any principle you think right. All this is your business. But you must never let these issues become obstacles in the way of acting for the good of all working in your trade and trying to organize, and for this reason.

In the shop or in the factory the interests of the workers are alike. You may be Jew, Gentile, Italian, Turk or Syrian—if the conditions are bad you ALL suffer from them, do

you not? If, on the other hand, the conditions are better, you ALL enjoy them, do you not? If the hours are long they tire you all alike. If the hours are short you ALL quit work at the same time. If wages are low they are low for everybody. In short, if something is wrong all of you suffer from that wrong. All of you will agree to that. If you should act as individuals, each for his self and "the devil take the hindmost," conditions will never be better and the world will move much slower than it does now.

If, however, you act as a unit, regardless of nationality, race or color, you are always in a position to get a greater share of what you produce. Keep this in mind.

Then, again, you must never let your thoughts deceive you. You know that we ordinary mortals are apt to think that we are "first" and the other fellow does not amount to very much anyway. We must always remember, however, that every one is a human being and we must so regard him. One is not born a "foreigner," "Jew," "Italian," "Gentile." These titles come after. One is first of all born a human being. And the thing to remember is that no matter what she or he believes in, no matter what his political views are, no matter to what party or church she belongs to, she is a human being and a fellow-worker. You may not belong to one church; you may not belong to another.

party; you may not believe exactly in the same principles, but you must remember that you belong to *one class*, and that each and every one of you must act for the good of each fellow-worker.

Circumstances have brought you together in the shop or factory. Conditions force you to act together. But you must learn to *think* together, so that you can act intelligently and for the good of all. Let your motto from now on be: "An injury to one is the concern of all."

A Bit of Good Advice

We all know what the summer months mean in the city of New York. Especially for those who do not live on Central Park West or on Riverside Drive. And I take it for granted that you who read these lines DO NOT LIVE THERE. So that you suffer from the hot summer months more than any one else.

Slow as it may be in your trade, you still have some work to do. And when you come home you are tired. Now, it may be that on that night there is a meeting of your Union. You don't feel like going. You think to yourself, "O, well, let some one else go, I can't go, I am hot!" That is wrong thinking. For that "some one else" thinks the same. So that the meeting, *your meeting*, is not as well attended as it ought to be.

The Labor Movement can't afford to let the weather map interfere with the holding of meetings. No matter how hot, no matter how cold, meetings must be held. And you must never leave the work of the organization to a few. Each and every one of you must participate in the work of the Union.

Something may be done at the meeting which you may not like. Well, you were absent and you can't blame anybody but yourself. It is your Union. It is your meeting. Your presence is required on every occasion. Don't let the weather prevent you from coming to the meetings. No matter how hot it may be.

It is slow now and you don't earn as much as you did in the season. The paying of dues may be hard on you now. Let me give you friendly advice: *Pay your dues every week*. Don't let it accumulate. To pay 15 cents a week is not a terrible lot. And surely it is not hard on you. But if you don't pay one week, two or three weeks, you will find that instead of having to pay 15

cents you must pay 45 or 60 cents. Therefore, take the advice and don't let your dues accumulate. Go to the meetings and pay your dues each week.

American Branch of Local No. 25

The American branch is growing. The members in general and the organization committee in particular are doing splendid work. On Friday last I was invited to attend a meeting of the organization committee. And I was very much impressed with the earnestness and seriousness of the members.

This committee is now studying the workings of the "Protocol." There has been much talk about the Protocol of late. Magazines had articles about it. Lecturers have spoken on this subject. The Protocol has been the topic for many discussions at various dinners, etc. But our own members, unfortunately, know very little about it. To know its workings is really the best thing the members could do for themselves. After all, they who work under the Protocol arrangements ought to know what it stands for.

Miss Harvey, who explains to the members the difficult parts of the Protocol, evidently has a thorough knowledge and understanding of the Protocol. This much may be seen from the manner of her interpretation. The example ought to be followed by all the members of the Union.

The organization committee is also planning an organizing campaign as soon as the hot weather will be over. We have no doubt but that the work of the American branch will result in success. Keep it up!

White Goods Workers Hold Big Meeting

The White Goods Workers' Union had its big massmeeting at Cooper Union on July first. The weather was very hot, yet the members came to listen to the good word all the same.

The character of the meeting was that of agitation. The officers of the Union felt that the members in general ought to know what has been accomplished during the last five months.

The following speakers addressed the meeting: Meyer London, S. Polakoff, S. Shorr, Rose Schneiderman and B. Weinstein. H. Lang acted as chairman.

A collection was made for the Paterson strikers. This month the White Goods Workers' Union is going to have a nomination of officers and executive board. We want to call

upon all members of the Union to attend the meetings and participate in the nomination and election. It is your Union and you can elect whomever you think is fit for the position.

It is satisfactory to note that the picnic at Glendale Schutzen Park on Saturday, July 19th, was a great success. The music was excellent and the happy crowds of young, intelligent-looking girls who filled the park enjoyed themselves immensely.

AUGUSTA PAST

Augusta Past was one of the active members in the recent White Goods Workers' strike and she is continuing her activity in the interests of the Union.

Kalamazoo Corset Workers

The girls of the Kalamazoo Corset Workers' Union are determined to win their battle. Some of them are again on the road, trying to interest the merchants in their just fight against the Kalamazoo Corset Company.

Miss Clara Pierson, one of the members,

who is now out on the road, writes: "I have been busy all week here. I am visiting every store in town and they all seem quite nice about it. Some of them have promised to discontinue buying corsets from C. C."

"The Labor Unions here in town are very kind to me and are helping me in every way. The work is hard, of course, but as far as I am concerned, I am willing to work harder to win our fight."

There is very little doubt, according to reports, that sooner or later the Kalamazoo Corset Company will be a thing of the past. Much success to you girls who are on the road! You are in the right. And sooner or later you must win.

When You Have Time to Read

Those of you who are not acquainted with the facts pertaining to the condition of child labor in this country ought to get the book entitled "The Bitter Cry of the Child" by John Spargo.

We have more than two million little ones in these United States who toil from six in the morning until late at night for next to nothing. These children are deprived of fresh air, of sunshine, of life and love. And they are not the children of your employers. They are working class children.

Fortunately the book is not an expensive one. If you don't care to buy it, you can get it in all libraries or at the Rand School of Social Science, 140 East Nineteenth Street, for 50 cents. Get it and read it. It will do you good.

(Send all communications pertaining to this department to Pauline M. Newman, 32 East 26th Square, New York City, Room 1017.)

George Bernard Shaw on Money

"The universal regard for money," says George Bernard Shaw, in one of his inimitable dramatic prefaces, "is the one hopeful fact in our civilization, the one sound spot in our social conscience. Money is the most important thing in the world. It represents health, strength, honor, generosity and beauty as conspicuously and undeniably as the want of it represents illness, weakness, disgrace, mean-

ness and ugliness. Not the least of its virtues is that it destroys base people as certainly as it fortifies and dignifies noble people. It is only when it is cheapened to worthlessness, some and made impossibly dear to others, that it becomes a curse. In short, it is a curse only in such foolish conditions that life itself is a curse. For the two things are inseparable."

יעדר ועטלטען, או די ארביזיטסגעבער זאלען – דען-שריין, או די ארביזיטער פאדרערען פיעז' צעהר זוי עם איין פערשידיבען, וועהרענד די ארביזיטער האבען אפטט צו שרײַען, או אפֿוּן דיז דיסטיליך פערשידיעבענע פונקטען וועהרען פון די ארביזיטסגעבער ניט אבןעהים. אין די "פֿרְאַטָּקָאַלְעָן" פון דער לִיְדָס אַרְבָּעָנָט וואָדְקָעָרֶט טרייה, אינו דאס געוויס זויביגן, או די באָראַט טערעד פון די ארביזיטסגעבער זאלען: עניביצ' ווערעדן אינו אַבְּגָעָטָרָאַט, ווען דער דְּאָסָּאָרָאַ

יעירט דיסקופיטט און אויגנערער יעבען.
דארט, וואו די ביזונעס פון אסאסמיינישען
און יוניאנס זוערט ערחהנדעלט לוייט א פראַ
טראָקי אונזיעטען, זונדעט זיך זעהר פיעל דער
ער-עגן פון דיעזען פראטאָקאל וו די אַסְאַ
איינשאן און יוניאן קָלֶרֶק אַרבִּיטְרָרְט צו האָמָעָן
ניינצָיָן פראָצעָן פון די קָמְפְּלִינְטָס קוֹסָם
אַהֲרֹןָס פון דעם, וואָס די באָסָעָם פֿערְלָעָצָן די
פֿונְקְטָעָן פון פראטאָקָל. די אַסְאַיְינָשׁעָן
הָאָט זעלטָעָן ווֹזָעָן צו קָמְפְּלִינְטָן גַּעַנְעָן דער
יוניאן, נוֹר די יוניאן הָאָט יעדָעָן טָאנָג צו קָאַטְ
פֿרְלִינְעָן גַּעַנְעָן די מִינְטְּלִיעָרָרָר פון דער אַסְאַ
סִיאַיְישָׁעָן. עַס זונדעט זיך אַלְזָאָן די קָלְרִיבָּזָן
זעלבע דארפָעָן זעהן, אָז אַלְעָ טְרָאָבָעָסָס זָאָרָעָן
געַשְׂיַּכְתָּעָט ווּזְעָרָעָן צו גַּוְנְטָעָן דעם גַּעַרְעַטְבָּעָן
אלְזָאָרָעָן.

דער עהראַליכער אָדער אָונעהַרְלִיכער קָלוּרִיך
טַבְּעִיטַט אַ נְרוֹיְסַע דָּאַלְעַ אַין דָּעַ דָּוּרְבְּפִיהַרְנַן
פֵּין דָּאַטְאַקָּל. עַס אַיְזַן דָּאַרְוּם בָּן זָהָר
וַיְוַבְּטִינְקִיטַס אָז יַעֲדַר פָּרָטַאַקָּל וְאַל וַיְיַזְרֵר
חַדְאָר אָזֶן דִּיְתְּלִין גַּעַשְׂרִיעַבָּעַן, בְּדוּ דַי גַּטְפְּקִיטַס
אָדָע שַׁעַבְטַסְקִיטַס פָּזָן קָלוּרִיך וְאַל נִימַּ-דָּרְבָּעַן
טַבְּעִיטַעַן אֹזֶן דָּאַלְעַן, וּזְשַׁלְעַבְטַס אָזֶן קָלוּרִיך בְּזַיִן
עַד אָסָסִיאִישָׁעַן וְאַל נִימַּ-זַיִן, מוֹזַע עַד דִּיְתְּ
צָעַן אַיְסְפָּאַלְקָעַן אַ פָּאַגְּנַעַשְׁרִיעַבָּעַן מִזְרָחַ
זַיִן פָּאַטְאַקָּל, וְאַס אַ פִּיטְגְּנַעַד בָּן דָּעַ
בָּסָסִיאִישָׁעַן וּוּסְט פָּעַדְרַעַבָּעַן, גִּיבְעָרִיּוֹן, דִּזְמָן
עַזְנַן דָּעַם בָּאַס אַוְיְקִיפִּיהַרְעַן נִימַּ-דָּעַם זָוָרָט, נִירָן

אויף דעם "ニイシפט" פון דראטאקאלן
פון דעם ארכיביטערס' וויט מון מען דארין
בכヒיטען, או יעדער פונקט פון דראטאקאלן
דער אנדיענטן זאל זיין דיטליך פערשידען
דראקטיש צוּאמענונגסטערטן און צונגעפאסטן ז
עם באראקטער פון די באסעס און טריין
זיט אלע דראטאקאלען לאזען זיך ניזען
ויסעחרען, זיט אלע דראטאקאלען ברענונג
זוייען נוצען די ארכיביטער, זונע אפייל זיך עס
אַסְטָמָעָן די וְעַלְגָּן גְּנוּמָהָן

איבערדערויפט אין אויעז ערדראנדרוינגען צוין
די ארבײַטסנָפֿעָה איז אַם עַס פָּונְן נוֹרוֹיס ווּבְּכִיטִי
קִיטִּים יֵאַס פָּאַר אַ “נוֹיִסְטָן” עַס העֲרֵשֶׁת אַין דִּי
פעַמְּהָאָדָּרְדָּוּגְּנָעָן, אַין בֵּית יוּלְּבָע גַּעֲרָאָקָעָן אַין
נַעֲמָדְרָעָן דִּי בְּעַשְׂרִיבָע יוּרְעָן אַגְּנוּבָעָעָן. אַוְיַב
די אַזְּדִּיבְּיָסְטָןָבָעָר יְעַרְעָן בַּיַּיְדִּי קַאנְפְּעַדְלָעָעָן
נַעַט אַיְבְּרָצְיָינְטָן, אוֹ דִּי אַדְבִּיטְעָר יִיְגְּנָעָן בעַ
רְעַבְּטִינְטָן צִי וַיְיַעַר אַפְּרָדָעָגְנָעָן, דָּאַן וּוְעַט וּךְ
דָּאַס שְׁפָעָטָעָר אַכְּבָעָעָן נַאֲךְ דָּעַט שְׁעַטְלָעָעָן.
פָּון פְּעַרְעָו אַנְדְּרִיבְּעָנְטָס צִיְּוִישָׁעָן אַסְּפָסִיְּאִיְּשָׁאנְטָן
אַין יְיַאֲנָס אַיְזָה צִיְּעָנְטוּנְיוֹן נַאֲךְ נַיְטָגְּוָעָן,
וּוְיַיְדִּי דִּי דַּוְדְּפְּרוֹהָרָיְמָן פָּון דִּי בְּעַשְׂרִיאָאָסְטָעָן פְּרָנְקִ
פָּעָן אַיְזָה נַאֲךְ אַרְעָבָעָן אַזְּדִּיקָעָן מַעֲנְשָׁעָן בִּיטָּ
גַּעֲרָאָקָעָן, נַעֲמָהָרָעָן אַין בָּאַדְאָקְטָעָר. אַין וּוּעַ
דִּי, וְאָסָּשְׁתָּהָעָן אַיְבָּעָעָן אַלְסָם דִּי פְּעַטְרָעָטָעָר
פָּון דִּי אַדְבִּיטְעָרָבָעָר, וַיְיַעַן נַיְטָפְּאָרָקָם גַּעַ
נִיְּגָטָן צִי הַאֲנָדְּרָעָן עַהֲדָעָנוֹיְרָהָרָן אַין אַיְנְפָאָרָ
טוּיְּאִישָׁ, דָּאַן יְיַעַן דִּי פָּאַדְאָרָאָפָעָן אַין דָּעַט
אַנְדְּרִיבְּעָטָס בִּיגְנָעָן אַרְעָם אַין דָּעַר וּוּלְּטָן אַין קִיְּוָן
וְאַךְ נַיְטָמָעָר. יְעַדְעָ עַרְקָעָרְוָמָג פָּון דִּי אַדְבִּיטְעָר
וְאָסָם דִּי פָּאַרְאָגְנָרָאָפָעָן בַּיְיַעַן אַין דָּעַר אַפְּתָחָעָן,
וּוְעַטְ פְּעַרְעָן בְּעַטְרָאָכָט פָּון דִּי אַדְבִּיטְעָרָבָעָר
אַלְסָם אַזְּיָּאָן צִוְּעָמָס אַדְרָעָר אַזְּיָּעָטָקָעָ,
אַין דִּי יְיַאֲנָס צִוְּעָמָס אַדְרָעָר דַּעֲבָעָן וּוּעְנָעָן
דִּי הַאֲנָדְּרָעָן צָוְן דִּי אַדְבִּיטְעָרָבָעָר. אַין דִּי
פעַדְאָנְדָּרְדָּוּגְּנָעָן צִיְּוִישָׁעָן אַדְבִּיטְעָר אַין אַדְ
בִּיטְסָנְבָעָר מַוְּן בָּעָן אַלְזָהָן נַיְטָ אַין וַיְיַעַן הַאֲבָעָן
וּוְיַעַר פָּאַרְאָרָעָן אַין נַיְסְטִינְעָן קַדְאָפָט נַיְטָעָנְיָן
גַּעַר וּוְיַעַר פִּינְגְּצִיעָלָן.

פֿעַיל, ווּפֿעַיל דִי יְוָנִיאָן פֶּאֲדָעַרְתּ יְעַצֵּם פֿון אַלְעָזָרְעָן, פֶּאֲרָ אַזְעַלְכָע אַתְּ אָן אַגְּעַמְּיִינְגָּעָר סְטוּרְיָיךְ אַגְּלָקָה, ווּיְיָסָר עַר שְׁטָעַלְטָן ווּירְעָרָאָפָּאָגְּרוּדְעַנְטָעָן, קְלִיְיךְ בִּיטְמָן וּיְ, אַין בְּעַזְוֹן צִי דִי קָאַסְטָעָן פֿון אַלְעָזָרְעָן.

זען א גרויסער סטרייך, אדרער אלגעטעןער סטרייך וווערט גערופען, אוין דאס נאנץ נסטיר זיך או די ארבייטסגעבער ואלען פרובייען זיך זונאמעקומען (אויב זיין זונען שויין פון פרײַ ער נוּט אָרגְנָזִינִירֶט) אין זיך דורךערדען זונענען זיך בענטע מיטלען דעם סטרייך צי געווינגען אָכָבָאָן פֿאָטְלָעָן.

באנכטס מיאל טרעטען, או די ארבײַיטס-
עבעער, זום שפיעלען א גרויסע ראלע געוועל
טאָפְּטְּלִיךְ און איין ביזונען, פערגענטטען דעם
זוייבענֶן איין זיעדר טרייד אַסְאַסְיַּישָׁן. דאן
צען זיין, דאס הֵם זוייער ענשעטען אַינטערעסען
ז'יינֶן געגען אַסְעַטְּלָמָעָט צו גונכטען די אַרְ
נוֹיְטָהָר, קענען זי אַבעָּד געוועלְשָׂאַפְּטְּלִיךְ זיך
ויסט שטעלען געגען די פָּאַדְּעָרְגָּנָּעָן, און די אַרְ
נוֹיְטָהָר געווינֶן דורך אֹז צוּשָׁטָאָה. אַין
יאָנָּכְעַט בָּלְעַטְּרָעָט דָּאָם, אָן די זומָס שטעלען
זיך אָוּבָעָנֶן צו פָּערְהָאַנְדָּלָעָן מִיט די אַרְבָּיִ
טער אַפְּרָטְּרָעָה, זיינֶן געוועלְשָׂאַפְּטְּלִיךְ נִיט
פְּיעַל ווּרטָה, אַבעָּד זוייער ענשעטען אַינְטָעָ
עטען פָּאַדְּעָרָעָן עַטְוּודָעָר אַ בָּלְדִּינֶן סְעַטְּלָ
יענט, זויל זי זיינֶן גָּרְדִּיקְט פָּון זוייער
וונדען, אַבעָּד זויל זי זיינֶן אַרְמוֹנָעָרִינְגָּעָט
אוֹן פְּעַלְעָ אַרְבִּיטְּסָנְבָּעָר וואָס שְׁטַחְעָן פְּיעַל
יעַדְגִּינְעָר פָּאָר זַיִ, אָן זי גַּעֲמָעָן פְּצָוָת די
עלענענְחָיִיט אַרְבִּיטְּזָוּרָעָן דִּי חְבָּרָה אַוְיף אַ
עַבְּדָעָן שְׁטָאָפְּעָ פָּון עַהֲרָלְבָּעָ ענשעטען
זְיָהָרְבוֹן

ניט זעלטען טראפעט אבער, דאס אויף דעם
זוייבעגן פון די באסעס אסאסיאישען קומען
ארוווף לוייטע וואס זייןען ערבייסגען געננער פון
זוי ארבײַטער, אדרער קליעיג געשעפטס-מענישען,
וואס בעויזען מעהָר אַרְגַּנְזִיָּאַצִּיָּאַנְסְּפָּהָיָנִיקִיט
זוי די מענְלִיכְקִיט נַאֲכִיזְקִומָּעַן די אַרְבַּיְתָּעָרָס
אַרְדְּדָרְגָּנוּנָעַן. אָן אַזְלְכָעַ פָּעָל וְעַלְעָן וְיךָ
זֶי פְּטַרְטָעַטָּר פָּון בֵּירְדָע וְיִטְעַן קָעַנְעָן שְׁוֹעָרָ
וְיךָ אַוְסְנִילְיָבָעָן, אָן דָּרָר סְעַטְמָעַנְט וּוְעַט
אַזְוִיבָּקְהָמָעָן נִיט צְוֹרְעַדְשָׁטָעַלְעָד פָּאָר די
אַרְבַּיְתָּסְגָּנָבָה, וּוְיָלָז זַיְהָבָעָן נַאֲכִינְגָּבָעָן
זַיְעָלָם מְעַהָּר זַיְהָבָעָן גְּעוֹזָלָטָן, אָן אָונְצָזָר
אַרְיְעַדְעַנְשָׁטָעַלְעָד פָּאָר די אַרְבַּיְתָּעָרָס, וּוְיָלָז זַיְהָ
אָבָעָן בְּעַקְוּמָעָן פִּיעָם וְעַנְגָּנָעָר זַיְהָבָעָן
עַסְאָרָעָטָם.

... אֵיךְ אָדָם יַחֲזִק-בְּעָבָר בַּיּוֹל לְעָנָגֶר צְרוּקָהָאָלֶן
... וְאֵיךְ דַּי-עַיר דְּפָעַל-תְּעָר מִאָרָאָל עַר מַאֲכָט,
... וְאֵיךְ עַרְבָּעָר דַּי אָדָם יַחֲזִק-בְּעָבָר וְעוֹרָעָן: עַהָּאָל
... וְאֵיךְ מַעֲזָעָן פְּעַרְמִידְעָרָן פִּיעַל עַסְטְּרִיקָס אָנוֹ
... אָסְטְּרִיקָס. דַּעַן אָוִיךְ דַּי יוֹנִיאָן פִּיחָלָט אָוִיף זַיְךְ
... אָסְטְּרִיקָס בַּעַן דַּעַר אָסְטְּרִיקָשָׁעָן, נִימַּט צַו יוֹנִיאָן
... בַּעַן אָנוֹ אִידְד שְׂטָעַלְוָנוֹן צַו גַּעַזְוִישׁ אָדָם
... אָסְטְּרִיקָשָׁעָן, דַּי יוֹנִיאָן וּוַיְסָט, אָז דַּעַר אָרְדָּ
... אָסְטְּרִיקָשָׁעָן אַיְן אָסְטְּרִיקָלְעָד אַיְן אָ בְּאַסְעָם
... אָסְטְּרִיקָשָׁעָן, אַיְן וּוְעַט זַיְךְ דַּאֲרָט וּוְעַדְעָן
... זַיְךְ זַיְךְ, אַיְן פָּאֵל בַּעַן זַיְךְ בַּעַן אִיחָם פְּעַדְעָן
... אַיְעַבְעָם וּוְאַם וּוְעַדְטָמַט נִימַּט פְּעַרְלָאָנְגָט בַּעַן
... אַזְעַרְעָט מִיטְנְלָעְדָּר בַּעַן זַיְנָן אָסְטְּרִיקָשָׁעָן.
... אַז יַעֲדָר טְרוֹיד זַיְנָעָן דַּא אָדָם יַחֲזִק-בְּעָבָר
... זַיְנָן אָזְעַיְשָׁע וּלְבְּסָטוֹרוֹדָע, דַּעַר בְּאַרְאָקְטָעָר
... אֵיךְ אָזְעַבְעָ אָדָם יַחֲזִק-בְּעָבָר, אַלְמַט בְּעַנְשָׁעָן,
... זַיְנָעָן זַיְנָעָן אָזְסָטְבָּעָלְעָר, וּוּן זַיְנָעָן
... זַיְנָעָן אַיְן אָסְטְּרִיקָשָׁעָן.

זען עס קומט צו מאכען דעם אגראמענט
אַדְבָּעַן (דְּאַטְקָאָקָאַלְ) אַיְזָהָם זַהֲרָה זַיְכְּתִּינְגָּן צו
זַיְכְּתִּינְגָּן זַיְעַד עס שְׁטַחַת אַנְ דָּרֶר שְׁפִיצָעָאלְסָ
דְּזַעַנְצָעָטָעָר בְּזַוְ דֵּי באָסָעָם. עס אַיְזָה זַיְכְּתִּינְגָּן
זַיְכְּתִּינְגָּן זַיְעַד נְרוֹסָ אָזָן זַיְעַר וּוּרְתָה אַלְסָ גַּעַד
שְׁעַרְבָּדְמַעַנְשָׁעָן, זַוְ אַוְיךָ אַלְסָ מַעַנְשָׁעָן אַיְזָה
אַקְעַנְצָעָן, זַיְיָלָן זַיְמָרָן זַהֲלָעָן גַּטְ בְּעַמְדָאָבָּ
צָעָן, דְּזַעַנְצָעָטָעָר אַרְדָּנָגָן אַלְסָ אַנְ אַונְ
זַיְעַטָּעָטָעָר, דָּאָךְ זַיְוֹזָטָ אָנוּ דָּרֶר לְעַבָּעָן, אַזְ נִיטָּ
אַיְזָה אַקְעַנְצָעָטָעָר זַיְינָעָן גַּלוֹיךָ אַונְעַרְלָאָךְ
אַדְבָּעַן אַבְּיַזְמָטִינְגָּן, זַהֲרָה אַנְרוֹיְסָעָ צַהָּלָקָפְּיָ
שְׁעַרְבָּדְמַעַנְשָׁעָן זַיְינָעָן לְזִימָט אַלְעָאָמָדָעָרָנָעָ רַעַבְנוֹגָנָעָן
עַדְבָּזְיַזְדָּגָנָעָן גַּעַשְׁעַרְבָּדְמַעַנְשָׁעָן, וּוּן, אַלְזָאָן,
עס זַיְמָט אַיְזָה צו פָּעָרָה אַנְרָלָעָן מִיטָּ דֵי אַדְרָ
שְׁעַרְבָּדְמַעַבָּר זַהֲעָנָעָן זַיְעָ בְּעַדְגָּנוֹגָנָעָן, זַהֲעָנָעָן
זַיְעָ זַיְעָרָעָן אַיְזָה טְרִידָה, דָּאָן זַהֲעָנָט זַקְעָס אַזְ
זַעַם יָאָדָט אַרְבִּיטָסְגָּעָבָעָר מִיטָּ זַהֲלָעָן בְּעָן
זַעַם צְיַחָן. הַאנְדָּעָטָט בְּעָן מִיטָּ אַבְּסָרָעָן
עַדְבָּזְיַזְדָּגָנָעָן, קָעָן בְּעָן עַדְזָוָרְטָעָן בְּעַסְעָרָעָן דְּזַעַוּזָן
שְׁעַרְבָּדְמַעַנְשָׁעָן, דָּאַנְדָּעָטָט בְּעָן, פָּעָרָקְעָהָרָט, מִיטָּ אַזְ
שְׁעַרְבָּדְמַעַבָּר טְהִילָּן דֵן דְּזַעַנְצָעָטָעָר, זַהֲלָעָן דֵי
זַיְכְּתִּינְגָּן פָּאָר דֵי אַרְבִּיטָסְגָּעָבָעָר זַיְן עַרְנָעָרָעָן,
זַעַם צְיַחָן, זַיְעַד אַרְבִּיטָרָעָר פָּעָרְטָעָר וּוּדְרִיסָט אַיְזָה
עַדְבָּזְיַזְדָּגָנָעָן פָּעָרְטָעָר זַיְעַד אַרְבִּיטָרָעָס אַיְזָה

שׁוֹן פְּרִיהָעֶר אַנְגָּלוּזְעָן, זַיְנָעֶן דֵּי אַינְגָּן
אַנְגָּעֶן, בָּן דֵּי אַרְבִּיטְסְּנָבָּעֶר אַיְן צַיְּתָן
צַיְּתָן נִימָט אַבְּסָקָלָטָן נְלִיְּקָה, פָּאָר מַאנְכָּע
אַרְבִּיטְסְּנָבָּעֶר, וּוְלְכָעַ הַאֲבָעָן שַׁוֹּן פְּרִיהָעֶר
אַנְגָּלוּזְעָן וְעַמְּרוּזָן וְוִירְטָן אַרְבִּיגְוִישָׂר בָּאָלְדָן אַנוֹן

ובסתע לרגע. און דאם ברעננט שווין זי דעם, און אלע ארבייטסגעבר זאלען וויפ בעז איניגען אויסאודינגען וואס א בעסערען אונז עיגנט בית דער יוניאן.

פאל די יוניאן און אפט נאנץ מעניליך צ' בעהווען בעסער אגריבענטס פון איינגעראט ארכיטקטונגבעבר ווי פון און אפסיסיאישן. אבען פון אוז סארט שטעהמענט בליעבען פאנט ארכיטטור און מאנכע ארכיטקטונגבעבר זעהר איז צווערעדען. די ארכיטטור זואס האבען בערער צוועניגען זוייער טטריך פאל האלב פערלאדרען. עהענד די ארכיטקטונגבעבר זואס האבען צאכ' גאנגען אלז זואס זוייער ארכיטטור האבען בעבער אידערט, פיהלען זיך ווי אבןענארט, זוייער זיין-עד זאכ' באָר אעלטער און קאנקורענט האט גאנטען טיטז ויזיע ארכיטטור אויף לוייכטער בעדינונגער. אויסערדעט נלייבען צויט די ארכיטקטונגבעבר און ניט די ארכיטטור, או דער אגריבענט איז צלטיך פאל אלעטערן. זוייער דענקען אלז, או דער אדרעד יענער האט פיליכט אַפְּגַעֲצִיעַלְעָן אַבְּמַאְךְ בֵּית דָּעַר יוניאן, או מאנכע פונקטען זועדרן אונדריש אויסגעפיהרט אין איין שאפ, ווי און א צוועיטען. דעוזער מיטראדיין ברעננט אויך פיעז' שארען די יוניאנס. עס טראפען אויך פיעז' בערער, וואו דעם ארכיטקטונגבעבר וויל דעם איז מאך ביט דעם יוניאן נויט האלטערן, זויל קיט ... איזהם דוכט זיך קען איזהס די יוניאן נארטשאָן, און זוען אפלויא, וועלען איזהס זויעז האלטערן טמיצען איז זיין קאמפֿעַגְעַנְעָן דעם יוניאן, דען קיטים איז ער ערפאָרנְרִיך צ' פאנט די יוניאן זערען פערלייערען דעם טטריך, ווועט די זוועיאן זערען דיסקרעדיטרט, און די אנדריע ארכיטקטונגבעבר וועלען שווין זוייער קאמפֿעַגְעַנְעָן

דער יוניאן אויספֿירדען פיעם לוייטבער.
נאכין אנדערט איז ער, ווען די יוניאן האָ
און אַנְדרִינֶנט בֵּית אָן אַסְפִּיסְיָאַישָׁען פָּון אַדְּ
בִּיטְשָׁגְבָּהּ. אַין דעם פָּאל הַאֲמָת שְׂוֹן יְעָדָה
איינְצָעַלְנָעָר אַרְבִּיטְשָׁגְבָּהּ אַ פָּערְאַנְטוֹאָרְטִיךְ
יְזָקְקִיְּתִים נִוְתְּ בְּלוּין צַו דער יוניאן, נֹרְ אָוֵךְ צַיְּ
אַלְעָ אַרְבִּיטְשָׁגְבָּהּ פָּון וַיְיָ נְעָנָה. אַיְיךְ זֶה
די יוניאן פָּאַדְעָט פָּון אַיְחָם נִוְתְּ קִיְּן נִיעָ
אַזְבָּעָן, דָּן פָּעָן עַר אַיְן עַרְגָּעָץ נִוְתְּ גַּעֲפִינְעָן צַיְּ
בְּדַקְמִישׁ סִיפְאָטִיעָ, וְעוֹן עַר דְּרוֹבִירָט צַיְּ
פָּעַרְדִּיְקָעָנוּן וַיְיָ נְאָרָט. אַ פָּערְלִיְקָעָנוּן צַיְּ
דער יוניאן וּוֹעָט שְׂוֹן אַין אֹזָא פָּאל אָוֵךְ אַזְ
עַרְקָעָט אַלְסָא אַ פָּערְלִיְקָעָנוּן צַו דער אַבְּאָ
אַזְבָּעָן פָּון אַרְבִּיטְשָׁגְבָּהּ. אָנוּ פָּון דעם שְׂעָם

כען פיערט ארכיטקטנברער אפט געטוואונגען פון
איין זויט או אונדערגען, או די פאָדרערונגגען פון
ווייערט ארכיטקטער פאר מעה וויידישעס, קלענע
רע שטונדען אין אנדערע ערדיביטערונגגען, זיין
גען געבעטען און פון דער אנדערר זויט
ביטעד זי ערפֿטַען די פאָדרערונגגען זעהרען געשטעלט
זיעבעטען, זויז די אַלְמִינָה אָמֵן נִיט נְאָבֵי
סְאָר זי זְוִיְהָן אָמֵן נִיט זְיָ אָלְעָ אָנְדָעָרָע,
יעבעטען זונגעבעטען, או אַיְן פְּאַבְּעָ עַלְעָ פְּינָנְצָ
דער נְאָבְּגַעַבָּען די אַרְכִּיטְקְּטָרָה פְּאָדרערונגגען
אַרְאַינְגָּעָ פָּאָרָן אַיְזְנָעָרָגָעָם אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר.
די לאָגָעָ זעהרט אַבְּשָׁר נְאָרָ אָנְדָעָרָט, זען די
פאָדרערונגגען זעהרען נִיט געשטעלט בלויין זי
איינְגָּעָ, נְאָר זי אלְעָ אָדָעָ זי דָעָם גְּרָעָסְטָעָן
טְּהִירָה אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר אַיְן טְּרִיהָ. די לאָגָעָ
זעהרט אַיְיךְ בעָרִיטְטָעָנְדָר אָנְדָעָרָט, זען די פָּאָרָרָ
עָרְדוֹנְגָּעָן זעהרען געשטעלט נִיט בְּלוּזָן זי מאָכָעָן
דָעָם בעָהָרָעָן אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר בעָסָהָרָעָן, אַיְן דָעָם
עַדְגָּעָן, אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר נִיט אָוֹזְיָ שְׂעָפָטָם, זְיָ עָרָ
איָן זְיָרָן זען די פָּאָדרערונגגען זעהרען אַיְיךְ אַיְסָרָ
געָרְבִּיטָה, או עַמְּ הִיסְטָם אַרְיִינְגְּרָעָנְגָּעָן אַיְן
טְּהִירָה לְּרִיבָּעָ אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר זְעָרְנוֹגָנְגָּעָן. זען 8
זְיָנִיאָן אַרְבִּיטָם אָוּס אַיְן שְׂטָעָלָט אַיְהָרָע פָּאָרָר
עָרְדוֹנְגָּעָן אָוּזָן, דָאָס די לאָגָעָ פָּוָנָּס אַרְכִּיטְקְּטָרָעָ
אוֹן די ערְגָּרָעָ שְׂעָפָרָעָן וְעוֹרָט גְּרָאָפָטָם זי דָעָם
שְׂטָאָפָעָן פון די בעָהָרָעָן-הָעָלָטָע אַרְכִּיטְקְּטָרָה,
דָּאן בעָקִימָט שְׂוִין די יְנִיאָן פְּרִינְגָּרָעָן וְעַלְבָּסָטָם. אַיְן 8
געָמִין וְילְ קִין אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר נִיט גַּעֲבעָן די
אַרְכִּיטְקְּטָרָבָּעָר זְיָהָר זְיָ עָרָ נִיט זְיָ. יְעַדְעָרָ אַרְ
בִּיטְטָבָּעָר זְוּבָט דָוְרָקָ אַלְעָרְלָיָ זְוּנְעָן זְיָ
גַּעֲבעָן די אַרְכִּיטְקְּטָרָאָלָזָן זְוּנְיָנָה. נְאָרָ קִיטָּ
פְּרִיטְשָׁעָתָה אַיְן אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר, אוֹ עָרָ וּזְעָטָ
זְיָהָקָ פָּעָן דָעָרָ יְנִיאָנס מְאָכָט אַיְן אַיְנִיפָּרָס נִיט
עַבְּרִיעָן, וְעוֹרטָ עָרָ שְׂוִין פְּרִינְגָּצָעָלָ
פְּעָדָא יְנִינְטָעָדָעָסְיִרְטָ, אוֹ די יְנִיאָן זְאָלָ
הָבָעָן עַרְפָּאָלָן אַיְן אַיְהָרָקָאמִיפָּעָ גְּעָנָעָן אַלְעָ
אנְדָעָרָעָ באָסָעָם. זְיָיָן וְוּפְרִילָּעָ מְעָהָרָ די יְנִיאָן
וְאָלָ נִיט פָּאָדרָעָן פָּעָן אַיְהָם, דָעָם בעָהָרָעָן אַרְ
בִּיטְטָבָּעָר, קְוִינְטָ דָאָס אַיְהָם נְאָבְּגָעָבָעָ, אַבְּיָ
די אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָר פָּעָן דָעָם עַרְגָּרָעָן סָאָרָטָ
וְאָלָעָן אַרְכִּיטְקְּטָבָּעָט זְעהָרָעָן אַיְיף 8 הָעָבָרָעָן
שְׂטָמָאָפָעָן.

שב עירשטעטэм זיך, איז גען איז גען איז גען
זאגדרונגען צו אלע ארבײַטסגעבע איז טרייה,
דאָן פֿוּינַט זוֹ צוֹ ערְהִיבָּעַן די אַרְבַּיְתָּעַר הָעַ
בראָר זוֹ בְּאָנְכָּא פָּוֹן זוֹ גַּאנְגִּישָׁן אַפְּלִיכָּן אַיְלָן די

פערישטעהט פארט ניט קיון עטיקעט, האבען
טיר ביי איהם אן עולה. חווין דעם איז ער
טשחטמא א קומוניסט. ער גלויבט נור אין דער
אייפאָרטער מַדְרָע פּוֹן אִיבָּעֶדְרוֹקָעָן אָוֹן
ניט איז דער אַמְּעִירִיקָן דער מַדְרָע פּוֹן גַּעֲבָעָן
גַּרְדִּיט.

אנדרימענטס מיט אסאייאישאנס פון ארבײַטנגעבר

פונן שאול עלשטיין

אין צופיה הרען נליכע און בעסערע בעידיגונגונגען אין זיירע טריידט.

אין דער אידישער ארבײטער בעונונג אין
די ארגאניזאָזֶן פון טיפֿישַׁ-אִידְישַׁע באָסֶע
אַסְּפָסְיַאִיְישָׁאָנס אַ צַּיעַמְלָךְ נֵיעַ זָאָךְ נָאָךְ
נֵיעַ אַיְזָר אַיְזָר דָּאָם, אָז דִּיעַזְעַן אַסְּפָסְיַאִיְישָׁאָנס זָאָלָעַן
אַנְרָקָעַנְטַ וּוֹעֲרַעַן פָּוּן דִּי יְוִינְיאָנָס אָזְדִּי יְוִינְיאָנָס
אַלְעָעַן נָאָךְ אַדְרָבָה, זָוְכָעַן בַּעֲסָר אַיְינְצָוּנָהָעָן
אָזְ אָזְ אַכְמָאָךְ כִּימְטַ דִּי אַסְּפָסְיַאִיְישָׁעָן, אַיְיָ
דָּעַר צַו שְׂלִיכָּתָן דִּי זַעֲלָבָן טְרָאָבָעָלָס מִיט אַיְינָ
עַזְעַן אַרְבָּיוֹתָן-בָּעָרָה. נָאָךְ בָּעָהָר, דִּי יְוִינְיאָנָס
אָזְן דִּי אַסְּפָסְיַאִיְישָׁאָנס פָּעַרְלִיכָּתָן וַיְהִי גַּעֲנָעָן
יְיִיטָּין צַו שְׁמִיעָן אָזְן צַוְּקוּרְגָּנָעָן מַעֲמָבָרָת
אַיְינָעָן פָּאָר דִּי אַנְדָּרָעָן.

וְאֵם בַּעֲדִיָּטָט אֹז שְׁטוּלָנוּן פָּנָן צַוְּיוּי
אַלְטָע נְעָנָדָר ? עַס בַּעֲדִיָּטָט אָט וְאָס :
צָוְלַיְעַב דַּי אָונְגְּלִיבָע בַּעֲדִינְגְּנָגָע אַין דָּעַ
אַרְבִּיט, וּוְכָבָע הַעֲרֶשְׁעָן אַין יְעָרָעָן טְרִיד, וּוּי

אי. די סטראיקס וועלכע זייןען ליעצטנעס
וואָלטערידען אין דער ליידס גאנטערענט טרייד
אי. די יאָרֶיך אַנְן אַנְן באָסְטָאָן, זייןען זוי גַּעַד
בעזיעס נועוואָדען מיט די באָסְעָם אלָס אַפְּער
אי. זיינְצָעָמָעָן מאָכְטָן. די יוֹנִיאָנָס זייןען פָּונְדָן די
מאָסְקָעָן אַנְעָרָקָעָנָפָּעָן נועוואָדען אלָס די גַּעַזְלִיבָע
זַעֲמָן זַעֲמָטָרָן פָּון די אַרְבִּיטָר
אי. אַנְעָרָקָעָנָטָן די אַסְפָּסְיָאִישָׁאָנס אלָס די
אַרְבִּיטָרָהָעָן זַעֲמָרָעָטָרָן פָּון די אַרְבִּיטָרָסְגָּבָעָר.
אי. זַיְדָע וַיְתַעַן אֵין גַּעַוְאָרָעָן אוּפְּגַּעַנְעָבָעָן
אי. זַעֲמָקָעָן צָו האַנְדָּלָעָן אַיְנוּ מיט די אַנְדָּרָעָן
אי. אַיְנְצָעָלָעָן, אוּסְכָּעָר אֵין אַקְלִינְעָן צָהָל
אי. זַעֲמָעָנְדָעָנָטָן שַׁעַפָּרָה. בִּידָע, אַרְבִּיטָרָה אַנְן
אי. אַרְבִּיטָרָסְגָּבָעָר הַאָבָעָן עַפְּנַטְלִיךְ עַדְקָלָעָרטָן,
אי. זַעַד דַּעַם וַאֲהַלְוִין פָּון די אַינְדוּסְטָרִיעָן אַנְן
אי. זַעַד, אי. די אַרְבִּיטָרָה אַלְעָן זַיְן עַדְאַיְינְגָּטָן
אי. זַיְן אַיְינְסָן, אַנְן דַּאַס בִּיהָע זַלְעָן שְׁטָרָעָבָעָן
אי. זַיְן אַיְינְסָן, אַנְן דַּאַס בִּיהָע זַלְעָן שְׁטָרָעָבָעָן

וועניאן ברעקלאָד פּוֹן דָּא אָזְן דָּאָרֶט...

פָּנָאַדְּהַה

“ענערארען אין אַזְקָאַזִּינְיעַם זיט גַּיְעַן
אין דעם עטערבענער סטראַס זיט גַּיְעַן
דִּזְרָאַמְּאַתְּשָׁע קָעֵפֶן, זֹאָס שְׂפִיעַרְעַן ווַיְכִינְעַן
דְּאָרְעַן אַזְמַהְמוֹת, האַט מען אין דְּשָׁעַר
פלחפה (סטראַס) ניט גַּדְאַרְפַּט. די אַרְמַע
בן 25 טוֹוֹעַנד דִּזְצִיפְּרַינְדַּטְעַן סְטְרַיְקַעַדְטַם
בָּאָס אַרְנוֹן בְּנָשָׂאָן דְּעַמְּרָאַזְיָאַן” (2) גַּעֲרָאַגְּעַס

* * *

רעדנדייג ווועגן אַמְפָעָסֶן קאנֵס צי

ד' ניט אינחהאלטען פון געבען דעם בער' גערטס" קדרעריט. דערמאהנעננדיג נאמבער'ס הייזן מיט די נויישאנגל מאנוועקטעןערערס אבזיאייעשען, וועלכע האט איהם געווארט אַכְפִּירָהָעַן פון נְלֵיְיכָעַן וּוֹגָן, זָאנְטַן דָּרֶר שְׂרִירַיְךָ דָּרְטַן 8 נְסָט וּוֹאָרטַט פָּאָר דָּעַם אַלְטָעַן גָּמַבָּרַתָּס. באָרט אָן עַהֲלִיכָּעָר אַרְבִּיטָעָר פִּיהָרְעָן אַרְבִּיטָעָר גַּעֲטָרִי אָונָן אַיבָּעָדְגָעָבָעָן דָּרֶר אַרְבִּיטָעָר, אַין דּוֹקָא נִיט קִין נָאָר! אַ שְׁבָח וָאָסְךָ דָּרְעָר אַרְבִּיטָעָר צִיּוֹנָגָעָן האָבָעָן נִיט גַּעַט נִיט דָּעַם קוֹרָאָזָן אָונָן נִיט דָּעַם שְׁבָל אַרְוִוָּן.

הובט זיה גומן הא?

געעהן איזווק עטיליכע טאג, ליעזען מיר אין
אָרְוּוּרְטַמְּסָן – עֲדִיטָאָרְיוּלָן פָּאָלְגָּעָנְדָע וּעֲרָטָה;
די אַפְּמָעֵידְיקָאָן פָּעָדְעָרְיוֹשָׁאָן אוֹו לַיְבָאָךְ
וְדַיְמָט עֲרָרוֹאָלְטָעָם פָּזָן אַבְּגָנְשָׂתָקְגָּעָעָן מְעַשְׁעָן,
וְלַבָּעָעָפְּרֶשְׁטָעָהָעָן נִיטָן זַיְעָרְצִיָּת אָן וּלְבָעָעָן
כְּבָעָן צְוָין לְאָגָן בְּעַדְאָרְטָמָט בְּעַזְוּתִינְגָּז וּזְוּרָעָן.
בְּעָן קָעָן דַּעַט וּוְיִדְעָרְשְׁפָּרוֹקָן עַרְקָלָעָהָרָעָן
יְהָרְשָׁעְדָּגָעָן וּוְעַגְעָן, מִיר וּוְעַלְעָן אַבָּעָן
וְיָזָן אִין עַרְקָלָעָהָרָגָן גְּעַבָּעָן: דַּעַר „פָּאָרְטָמָט“ אִין בְּאַרְקִיסִּטְמִישָׁן קָאנְסָעְקָוּעָן,
טַמְטַמְטָמָט עָר אַבְּיָנִינְגָן, הַאֲלָטָם עָר זַיְק פָּאָר אַיְדָן
שַׁאֲלָלָן אָנוּ אִיזְיָעָן. אִי טַמְעָמָר בְּאַפְּטָזְזָקְזָקָן
וְיָזָן אַשְׁטִיקָעָלָא אַפְּתָחָן, דַּאֲרָךְ בְּעָן אִין עַטְלִיבָן
; אַרְבָּם דַּאֲמָם זְלִיָּה אַזְרָמָם אַחְתָּה.

卷之三

קומונדיין צוריך צו דער מאָדרען איזן די
עצמע ציימ געווארען אַמאָדרע אַיכערצ'זדּוֹרְפֶּעֶן
אַרְמְנוּבָּלְשָׁן אַן לְגַנְדָּהָאָן זָאַרְשָׁטָן וְאַזְּרָקָעָן

“גענערארען אין פאָקְאַדְיוֹנִיכָּם זײַינְגַּן,
אין דעם עַטְעַרְבָּאנָעֶר סְפָּרִיטָיק נִימְט גַּעֲוּעַן.
הַזְּבָּרְכָּאַמְּתִישׁ עַקְעַ, וְאֵס שְׂפִיעַעַן וּזְבִּטְנַע
דְּאָרְעַן אַין בְּהַבְּרִיתָה, הַאַט מַעַן אַין דִּיעַשְׂרֵל
בְּרַחְבָּה (סְפָּרִיטָה) נִימְט גַּעֲרָפְּטָן. דַּי אַרְכְּעַ
בֵּין 25 טִוְּיֻעַד דִּיסְצִיפְּרִינְטָע סְפָּרִיטָקָעַרְט
הַאַט אַרְיָין דִּיעַשׂ דָּעוֹרְכוֹצָיאָן (?) גַּעֲרָעַנְוּעַט
אַין גַּעֲזִירָתָן. אָווֹי זָאנְט אַשְׁרַיְבָּעֶר אַין
בְּזַעְלָה”.

אייצטער פערטטעהען מיט שוין פאר וואס
דער סטראיך האט זיך געעדיגט אווי ניט זעהר
גראונצעה, נאך ארעבען איז זעהר צווער
אייסזוקומען ביט בלוייען, אינדאסטראיליזאַ
„טומַה“. נאך ארעבען איז שענעהר, קליגער
און טאהר בעסער אויך צי געווינען אַטפֿאָרְקָע,
שטענדיגען זוניאָן ביט אַהֲלבָען לאָבען דיזוּט,
היך דיפלאטָטִי און צְבָלְדִּינָע פִּיהָ-עֶדֶתָאָפָּט,
איידער אַכְזָקְעֵטָן ביט אַיְינְפָּאָכָע פְּרִילְעָהָרְדָּעָה
דענטהָס, שטָאָרְבָּעָן פְּן צוֹנְגָעָר אָן גַּעֲוִינְעָן
דעַס, וְעַלְבָעָן לאָבען בְּרִיטָס אָן פָּעָזְבִּעְרָוָמָן,
און ווֹ פִּיר פָּעָרְטָעָהעָן, אהָן אַ יְזִיאָן אַ

* * *

אין אין ארטיקעל איבער דעם אטעריקאָנען
אנטישעטען, ערקלעהרט דער "פֿאַרווערטס",
או דער אנטשעטען, איז אַמערְקָא איז ניט
מעהֶר ווי אַפְּאַדְעַזְאַה. דִּי אַמעְרְקָאַנְאַר וְלִיְּזָר
בְּעֵן שְׁבָּאַרְק אַיז דָּרְעַמְּאַדְעַזְאַה. דִּי רַיְּבָּע דָּא,
עֲרַקְוֹקָעַן וַיְּקָרְבָּאַנְאַעַן; אַיז דִּי רַיְּבָּע בְּן אַיְּרָאַפְּאַן
וְיַּלְעַן זַיְּנָאַכְּתָּאַגְּעַן; אַיז דִּי אַרְבָּעַ שְׁרָקָאַן
בְּעֵן וַיְּקָרְבָּאַנְאַעַן; אַיז דִּי אַרְבָּעַ שְׁרָקָאַן
אַיְּצָאַטְעַד עֲשִׂירְתָּעַדְעַן מִירְיָוִן, פִּין זַיְּאַ
בְּעֵן עַסְטָאַמְּטָדְעַן דִּי מַאְדָע צָו רַיְּבָּעַן אַמְּפָעַדְעַן
אַפְּאַדְעַזְאַה. הַפְּנִים, אוֹ דִּי אַרְבָּעַ רַאְדְּקָאַלְעַן
עֲרַקְוֹקָעַן וַיְּקָרְבָּאַנְאַעַן דִּי רַיְּבָּע קָאַפְּיָטָאַלְעַטְעַן
אַוְן יוֹלְעַן זַיְּנָאַכְּתָּאַגְּעַן. הַפְּנִים, אוֹ אַפְּאַ
דָּע אַיז שְׁטָאַרְקָעַר וְזַיְּנָאַכְּתָּאַגְּעַן אַיְּדָעַן אַז
מִעְנְשָׁעַן בְּלִיְּבָּעַן מַעֲנְשָׁעַן...
דֻּרְמִימִיט אַיז אוֹיךְ ערְקָלְעָהָרט דִּי לְעַצְתָּע

געועען. און דורך דעם וואס איניגע שעהער זיין
בען זונטאג געללאסען, נעהטט עם אוועק די
מענגליכקייט פון פיעלע בארכער-ארבייטער,
ארבייטען דורך דער זואך פאר קלענערע זויי
דושען, צו פערדיינען זונטאג עקסטרא צוויי
אידער בריי דאלאג.

פריהער האט יעדער בארכער-ארבייטער געהאטס זונטאג אַהַלְבָּעָן טאג און מאַנטאג דעם גאנצען טאג פרוי. יעט, זויט דעם בעריההטען אַגְּנָעָנָעָן טַעַנְעָן סְטַרְיִיךְ, דָּאָרְפָּעָן די באָרְבָּעָרָם אַרְ בִּיטָּעָן מְאַנְטָאָג נְרָאָדָע זֹו יעָדָעָן טאג פָּוּן ווּאָפָּק. דאס אַיז, אלּוֹא, דער סְפָּרָה הַכָּל פָּוּן דעם נָאָנָה צען שְׁטוּרְעָמְדִינְגָּן גַּעֲנָרָאֵל סְטַרְיִיךְ פָּוּן די באָרְבָּעָרָם. אַנְשָׁטָאָט צֹו פֻּרְבָּעָסְעָרָעָן די לאָגָע פָּוּן די באָרְבָּעָרָם-ארְבִּיטָּרָה, האָט עַס גַּעֲרָאָכָט גַּעֲיוֹנִישָׁטָן נּוֹצָעָן פָּאָר די באָרְבָּעָרְבָּאָסָעָם אַז בָּאת אַזְּלָקָה דָּאָרָה וְשָׁעָטָן אַזְּבָּלָטָן וְהַגְּוֹשָׁרָה

הדר אלטער בלאן, אז ניט אלעט איז גאנצען, אז דער אלטער בלאן, אז ניט אלעט איז גאנצען
וועאס נלאנצעט", קען דא אויסגעציזיעבענט אונגעווונגענדעת ווערטען. ניט יעדער קאמפּה איז א הייד
ליגנער טראָצְדָּעָם וואס מאנקע ליבטזיניע ענטוֹר
יאַסְטָעָן קרוונען איזם מיט איז נאמען. מיט
דער צייט וועט דער עולֶם אויסגעפֿינען, א, ווען
מענישען רופען זיך אינדאָסְטָדִיעֲלַנִּיקָעָם, איז נאָך
דער נאמען ניט מבָּרְכָּר אויף זויעד לינקע מעשין.
דער אַלְגָּעֵטְיָנָעָר עולֶם איז בלוייז א גולד, און
פאָלְשָׁעַ-עֲבָדִים האָבען איז אלע צייטען בענומען
דעם טוֹלֶק אָוֹת זונער

פְּרִיחָה עַד רַעֲנָן שֶׁפְּעַטְמָעָר וּוְעַט דָּאַס אַלְגָּעָן
מִיְּנֵעַ אַרְבִּיטָרְפָּאַלְק אֹוְיְנָעְפִּינְעָן, אֹו דָעָר
אַנְצָעָר יַעֲצִינְגָּר גַּעַשְׂרִי וַעֲנָעָן אַינְדָּאַסְטָר
דוֹיְאַלְיּוּס אַזְוָאַפְּיָק פָּוּן אַגְּפָאנְכָּבָיו עַנְדָעָן, אָוֹן
אוֹן דָעָר סֻוְמָאַטָּאַבָּע כַּאֲפָעָן דָעְרוֹיְלָאַלְעָר
לְלִי זְשָׁוְלִיקָעָם, נְרַעְטָמָעָרָם, פִּיקְעָרָם אָוֹן סְתָמָם
בְּשִׁיגְעָום פִּיש אָוֹן מְוֹטָנָעָו וּוְאַסְעָר.

עם איז די פלייכט פון איז עהרטבע ארד
בייטער דיזע ברואים צו בעריאגען פון דער ארד
בייטער-בעונונג, וויל אנטאטט צו ברענונג נור
צען דער ארביטער-בעונונג, ברענונג זיו בלוי
בכאמס און צושפליטערונג.

געעהנדיג צום דורך בעריבטען די צייטונגגען
ויעדר וועגען א מהומה צוישען די בארבערס.
אמיר אבער זאגען, אzo אכזבאהל די מהומה געהט
איין דעם נאמען פון די אינדראסטריעלניעקעט, איין
טום אבער איין דער ווירקליכקייט א בעוועונגען
פון און לוטובה די בארבער-באסעט.

ב' – אין מואנער ברביעי נסען אroiסגען
אין איבערן ישאדרט א גשרו פון א דושען
ב' – באָריך, אוֹן האבען בעמטע געזונגען
ה' – לאַרבען די שטפער צו ערשליסען.

... בראכער-באסעם ווינען דארוייף צוואר
פְּרַעֲמָרְטִילְעָמָן אָוֹן גַּעֲנִירְגָּעָט אָן אַסְפָּסִיאַיְוִישָׁאָגָן
וְיֵדֶעֶן דִּיבְּטַז יֵיךְ "די מַסְטָעָר בְּאַדְבָּעָר
הַקָּרְבָּן אַיְיָגָן".

הנ"ד אין בעשלנטען געווארען צו העכער
יע. דעך פידיע פון א שייזו פון 10 אויף 15
פונט, אין א העירדקאט פון 15 אויף 25 סענט.
וואך אינזיגע טאג האלטען די שטעהר בעשלנטען,
יע. זא איז איזוצעהן ווי א סטראיק, האט מען וויעז
יע. בעטעהט און מען נעהרט ביטים עולם העכער

הוּא יְמִינָן פָּנָן אַינְדּוֹסְטְּרִיעָלָע בָּאַרְבָּעָר
אַרְבָּעָר אַיִן נִימָא, אַוִּיסְעָר דַּי בָּאַסְעָם אַסָּאָר
בָּאַיְתֵּיאָן, אַוְן אַלְעָס אַיִן גַּבְּלִיבָּעָן בַּיּוֹם אַלְמָעָן,
אַיְצָעָר דַּי גַּהֲעַבְּרָטָע בְּרִיוֹזָעַן.
דַּי נְדֻסְטָע צָאָהָל בָּאַרְבָּעָר-שְׁעָפָעָר זַיְנָעָן
זַעַם אַפָּעָן וּנוֹסָטָן מַעַן שְׁרוּיָט "אוֹי" אַוְן מַעַן
זַעַם בְּעָמָדָר גַּעֲלָה.

* * *

ויליז'ישע האבען די בארבער-ארבייטער
יעדני פראפיטרט? אט הערט און שטוננט:
איין די פריהערינע צייטען, וועען א שיין
דאכט בעקסטט בלוייז 10 סענט, האט מען זיך
א מארה פערנונגען צו נועבען א ניקעל א "טיפ".
איין פֿרְזִיאַ דעם זואס "טיפס" נועבען איין ניט
ויליאַםֶעָסִיג, האט יעדער גענומען איין אונבע
שְׂדָאַבְּמַן די קלײַנָּע ווֹיְדַזְּשָׁעָם, זואס א באַרבָּעָרָ
אַדְבִּיטָעָר קריינט און או די "טיפס" זוינגען פָּאָ
איידס א נויטווענדְרִינְקִיט צו קענען מאכען א
וואָלְבָּעָן.

יעצט אבער, זונע דער פרידיז אויז געה בערט
געיאַדען, קען זיך שוין ניט יעדער ארכיביטער
בערנינען דעם באָרבער צו נעבען אַ "טיף", אוון
ז' גּ בענט, זאָס דער אַרבִּיטֶר וְאַלְטָן זָאנְסָט
געַדְּאנְעַן, קריינט עס יעצעט דער באָרבִּער-בָּאָס.
ז' לאָגָע פָּון באָס אַיז ווֹרְקָלִיךְ פֿער בערטער
געיאַדען, וועהָרָעֵנד די זוֹיְהָדָשָׁעָם פָּון די אַרבִּיטֶר
בְּצָרְזָה זַיְגָּען אוֹיפְּ אַהֲרָן נִיט געה בערט גַּעַוָּזָה
ז' עַן, די אַרבִּיטֶר-שְׂטוֹנוֹרְדָּעָן זַיְגָּען אוֹיךְ גַּעַזְעַמָּה
בְּצָרְזָה בְּפָעַט וְזַיְגָּען יעצעט אַפְּעָן זַוְּטָמָאָן, וְזַיְגָּען
בְּצָרְזָה שְׂעָפָעָר וְזַיְגָּען יעצעט אַפְּעָן זַוְּטָמָאָן, וְזַיְגָּען

דער אינדוקטוריילער באָרבֿער-סְטְּרִיַּיך

סְבִיבָה "יְמִינָה" בְּלֹא תַּעֲשֶׂה יְמִינָה

פֿרְנָס אַ. רָאוּצָנְבָעֶרֶת

לאסיה, ארוא, זעהן ווּדר טריריך איז
ארזיביגנערדבען געוויארען, און ווער עס האט דער
גען דראפיטרטן.
אי נאָרבערטריריך זוינען דא צוויי סאָר
צען שעבער, אַ נוֹרִישׁ טהוּיל פון די נאָרבער
וואָלטְעָן ווּיעֶדֶר שְׁעֵבֶר דָּאוּנִיטָאָן, איַן אַפִּיסְ
וִיזְדִּינְסְס אַן איַן דָּעַם בְּיוֹנְסְדִּיטְרִיךְ
וִיזְעַז שְׁעֵבֶר ווּערען גַּעֲשַׂאֲסָעַן אַרוּם 7 אַירְזָ
אַבְּגָנָרָם אַן ווּטָמָן אַ נְאַצְעָן טָאג, ווּוְיל דָּאָן
איַן פָּיוּן בְּיוֹנְסְדִּיטְרִיךְ.

הדר ציוויליטער קלאם בארכיבערטס זייןצען דע
וואס האבען זויישער שעהער אין דעם רעדערענץ
יסטריקט. דיזע בארכיבערטס זייןצען צעהרטטען
טההירס בייז יעדלאָן אבענד נאך 6 אוחרה, ווען מען
זימט פון דער ארכיביט; אויך שבת און זונטאג
זען ד', פעקטאָדים זייןצען געשלאָסטען.
די בארכיבערט ארכיביטער, וועלכע ארכיביטען א
אנגעוו זאָפַךְ דאנַצְטָאוֹן, מאבען שבת און זונטאג
זושאנטס בייז די בארכיבערט אָסָסָם וואס האלטען
שבת און זונטאג אָפעֶן. אין מיטען דער זונטאג
ארכיביט מעהרטענס יעדער בארכיבערט אָלִין,
ז' שבת און זונטאג שטעלט ער אין א פֿאָר
קְאַבְּדָה בארכיבערט פון די יענינע, וואס ארכיביט
זען א זונטאג זאָפַךְ דאנַצְטָאוֹן

נוּן, זיינען די דאָזַנְטָאוֹנֶעֶר באָדִיבָּרֶם גַּע
בָּאָלָעָן אַוְיף אַ פְּלָאן פְּטוֹר צַו וּוּדְרָעָן פָּוּן די
בָּאָדִיבָּרֶם, וּזְאָס אַרְבִּיטְרָן אַבעֲנָדָס אָן זְונְטָאי
אָן אַיזְעַקְבָּהָמָעָן זְיוּעָר בָּעַבְנִין
אָ�וּן נְעוּוּן, אָוּן דְּזָעָן אַלְעָן באָרְבָּעָר-שְׁעָר וּעְלָעָן
צִוְּיָן נְעַשְּׂלָאָסָעָן אַבעֲנָדָס אָן זְונְטָאי, וּמְעַט דָּעָר
עַיִּים זֶה דָּזְוִירָעָן דָּאָזַנְטָאוֹן, בעַפָּאָר מְעַן קְדָשָׁן
אַחֲרִים פָּוּן דָּעָר אַרְבִּיטְרָן. זַיְהָ האָבָעָן נְעוּוּאָיסָטָן
אוּן די אַינְדָּאָסְטָרִיעָל חַבְרָה אַיְוּ נִיט שְׁוֹרָעָן צַיְּנָעָן,
זְדוּגָּעָן אוּן זְיַינָּעָן בעַרְבִּית אַיזְעַקְבָּהָמָעָן
יעַדְעָן סָאָרָט מִישְׁגָּעָת, רַעֲכָט אַדָּעָר אַונְגָּרָעָבָּעָן,
אָבִי עַס הַאֲטָמָת דָּעַם צְוֹעָק צַו מְאָבָעָן אַטְיָעָן,
אָחָזָים מְעַן זֶלֶעָן עַס אַנְרוּפָעָן דִּירְעַקְטָעָן אַקְצִיאָן. מְעַט
זְדוּגָּעָן אָמָן נְעַלְמָנָן הַבָּאָעָן אַ גְּזַעְלִיקָּם נְאָרָה

טייט אינניינע מילאנטצען צוריק אין נאנץ
ויז אידם איבגענדערערט געווארען פון דעם
באדרעריסטריה, זיין דז אינדאסטריאעל-
ווארעדס האבען איזוינגעראבען, א הערטט פון
דרער ניז יארקער בעעריךערזונג האבען אויסגע-
זעדען ווי רישיטש בטאראייערצעם, אדע ציט
לאונזע בעהה, דז צויזיטע הערטט, ואס האבען
געווואלט זיין חביבים און האבען זיך אלזין גע-
קראצט דז פראדעט, האבען אויסגעעהן ווי אַפְּרִ
עטונג-דערען אַפְּקָעָן...

הכלל, נו' יאקר האט אויסגעעהן זו' הויס
זאנד נאך דער יאנזוניעיזער קריינ, וואו' מען
אייז גענאנגען, האט מען זיך אונגעטעןיסען און
בעדי-איידעטען, דער שייזווען אייז נאך געוווען
זי דער-ידיינ, מען האט נאך זיזעס-אייז זיך און
וואת געגעטען, נאך מען עס אייז געטמען זיך
הער-האטס, אייז געוווען נויסע צורת בפער
א העיפט פון דער נו' יאקרעד בעעלע-קערדזג
האכען אויסגעעהן זיז דראַפֿעַסְאָדָעָן, נויסע
מייזער איז פאַטען, אבע און דעם טארנטן,
אייז אונזערע זאַדיקאָר עיזיינגען האכען זיך
זיטהיילט און ציזייאָן-אייזען, איזן טהיר האט
געדרלטען מיט די אינדאָסְטְּרִילְעַנִּים, וויל זיך
אייז פארט אָרְזֵעָלְצִיזְעַנִּים, זיז דאָז
בען, אלזאָ, גענאליבט, און די אינדאָסְטְּרִילְעַנִּים
קעס זיערטען ענדליך דאָז בערבע-קערדזג די לאָזע
פון די פופציג טויזען באַרבערם, אנדיעע
זיטיגגען, צווארען מיט די בער-אייניגטער איז
דישע געווער-קערדזגטען, לאָבען פער-האטס דעם
סטריך, ווילז די אינדאָסְטְּרִילְעַנִּים קעס האכען געד
האטס די חועצה צו צוינגען מעבדערט פון דער
איןטער-ויזשאָנאָל באַרבערט זיניאָן אָרוֹבְּצִיזְעַנִּים
סטריךען, אָלע האכען ניט גענומען זיך בערכט, איזן קיינער
האטס זיך די מיה ניט גענומען זיך בעטראָכטען,
אויב דער סטריך איז איז נאָצעען אָרוֹבְּצִיזְעַנִּים
געזערען פון די אָדְבִּיטְעָר און אויב די אָדְבִּיטְעָר
טער האכען פון דיזען סטריך עטנאמָס דָּאָפִּיטְ
טיטְטְ.

שען יוניאן בעדרינונגנגען א. ג. וו. נון, ארטט
גיט מסתמא דעם נויע יאנדר קאנסיל, וואס
דער טרייד איז ניט ארגאנזיזיטט פאלקלקט, און ער
טאנקט ויך ניט וויסענדיג, וואס עס איז ענט-
שטאנגען א נורישט פוינטערס יוניאן אונאבחען
זיין פון איכט.

ווארען, דאס דיו ניעע יוניאן איז און אַפְּאָזִין צייאנס-ז'וֹנוֹן אָן. קוים אַבְּעָר האט דיאַגְּוּועָרְקְּשָׁאָפְּטָעַן" געוועהן, אָן דאס איז אַגעַר רעכטעה אַפְּאָזִין, ווַיְיַיְלַד וַיְהִיא פֻּעָרְלָאנְסֶט גַּעַר טַשְׁאָרְטָעַרְטַּר צָו וּעְרָעַן פָּוּן דֵי "ברָאְדָעְרוֹה אֲפָרְפִּינְטָעַס". אָנוּ עַס אַיְהָר עַנְטוֹאָנַט גַּעַוָּאָרְטָעַן, האט דיאַגְּוּועָרְקְּשָׁאָפְּטָעַן" וַיְךָ גַּעַטְעָלְטָעַט אָוֹרְטָעַט דָּעַר זַיְוִיט פָּוּן דָּעַר אַפְּאָזִין אָנוּ הַלְּפָט אַיְהָר פִּיהְרָעַן אַיְהָר דָּאָפְּעָלְטָעַן קַאְמָפָּט — פָּוּן אָיִין זַיְוִיט אַיְנְצָוְוִיהָרָעַן יְנוֹאָזְבָּעְדְּרָגְנוֹגָנָעַן אַיְן טְרִירָה, פְּרִינְטָרָס וְאַלְעָן קַעַנְעָן בָּאַכְעָן אָן אַנְיַשְׁתְּעַנְדָּג לְעַבְעָן, אָנוּ פָּוּן דָּעַר צַוְוִיטָעַר זַיְוִיט צָו קְרִירָעַן אַנְעַרְקָעְנוּגָן, אַלְעַנְבָּאָלָס נַוְתָּה גַּעַשְׁטָעַט צָו וּעְרָעַן פָּוּן דֵי "ברָאְדָעְרוֹה אֲוּן פִּינְטָרָם". דִּישְׁעַ שְׁטָעַלְוָנָג פָּוּן דֵי "גַּעַוָּרְקְּשָׁאָפְּטָעַן" אָיז אַ בָּרָאוּעַ אָן אַ לוֹיְבָעָסְוּוֹרְמָהָעַ. עַס אָיז בְּמִיטָּה דָּעַס אַנְעַפְּאָנָעָנָעַן גַּעַוָּאָרָעַן אַקְאָמָפָּט פָּאָר מְעַהָר סְלָלִידָאָרִיטָעַט אָיז דֵי רִיְהָעָן פָּוּן דֵי אַדְרִישָׁע בִּילְדְּגָנָג-טְרִידָאָרְבִּיטָעַר, פָּאָר וּלְבָעַן עַס אָיז שְׂוִין לְאָגָן צִוְּיָוִת גַּעַוָּעָן.

* * *

אוֹף ווֹיל רָאַתְהָעַן דִּי גַּעֲזָעַר פָּונְן "ליידַיָּס
גָּאָרְמָעָנֶט וּוּאָרְקָעָר", זַיִּי וְאַלְעָן זַיִּי אַיְנְשָׁאָפָעָן
דִּיעָם לְעַצְטָעַן נְוּמָעַר "דָּאָס נֵיִיעַ לְעַבָּעַן" פָּונְן
הָרָה. תַּשְׁיטָלָאָסָקִי. זַיִּי וְוּלְעָן גַּעֲוָוִים דִּיוּעָן
וּפְשָׁעַר פֻּעָּרְבָּהָאָלְטָעַן אָלְסָן אָזָן אַכְּדָעָנוּגָן, צָוְלָעַב
אַפָּאָד זְוִילָעַד, גָּאָרִישָׁע, גָּרְדָּעַב, עַפְּהָאָרָצִיּוּשׁ
עַמְּרָקוּנוּנָעַן וּוּנְעָעַן דִּי הַיּוֹעַן טְרִיוּדְיוּנָיאָנָס, גַּעַ...
שְׁרָעָבָעַן בְּקָתְבָאָן אַגְּרִיגָעָם אַיְדָעָן...

... זי עראייניגט אידיעש גווערטשאָפֿ
... זי גִּזְבּוֹת אַמְּתָאָ אַוְּפִּצְחָאַלְמָעָן דֵּי בְּעַמְּדָעִי
... עֲדָעָן זַיְנָאָס פּוֹן זֶי בענְגָהָעָן אַוְּלָכְעָן נַאֲרִישָׁ
... זי גִּיט זַיְיָ אַבְּדָר וְזַיְטָ קִין לְעַסְקָן לְכַעַן

א זאָר פערקופט זי גאנַדר אין גאנַצען.
זונְאַבָּאַטְּיַהֲעַן דָּאַן אֹוִים, אָז דָּאַס אַיְזָן
עַזְּיַעַם זי פֿערזעַנְלִיכְעַן אַינְטַעַרְעַסְעַן פֿוֹן מַעֲנְכָע
עַזְּאַתְּנִינְגְּדִעְסִירְטָעַ פֿערזָאנְעַן. טִיר ווּוַיְסָעַן,
אי דָּאַס אַיְזָן דָּעַרְבָּאָר, ווּוַיְלָדֵי „גַּנוּוּרְקַשְׁאָפָּי
צָעַן“ אַיְזָן יַעַנְעַמְּטָע, ווּסְאַס זַעַחַט בְּיַי אַיהֲר
זַיְדָה צְבִיזָתְּ דָּאַרְטָה ווּאוֹן דִּי גַּאנְצעַן ווּעלְטַ שְׁרִירַת
אי דָּאַס זַיְינְעַן חַסְרוֹנוֹת. אָוֹן אֹוִים זַיְעַהַט
אַפְּנִינְיָה אַחֲרִין, דָּעַרְשְׁטִיקָט זַיְעַס מִיטָּה ווּעהָת

בג: אין אידר מוטערליך האריין.
ונט ארע טאל איז דאס א גוטע טאקטיק.
ואָן אַפְּנִין בְּדַעֲנֵת עַמְּשָׁאָדָעָן דָּעָר בְּעַטְרָעְפָּעְנְדָעָר
...וְיַיְהֵי אָרִין), שׂוֹן נִימֶן רַעֲדָעְנְדִיגֶן, ווֹאָס דַּי
...וְעַזְעַזְעַזְעַזְעַטָּעָן" אַלְס אַגְּנָצָע לְיוֹרָעָט דָּרָקָע.

א"י יאנטַרְזִיֶּה שׂוֹין דערצעלהען פון נאָך אַ
צַּיְאָבְּדִיַּת, יוּלְכַּע די "גַּנוּוּרְקַשְׁאָפְּטַעַן" בע'
יזְנֵן. דָּם אַיִן די שְׂוֹאָכְקִיּוֹת פָּוֹן אַיְבָּעָר
טְרַדְּגַּזְעָעָם רַעֲפָעָקָט צַו דָּעַם גַּנוּ'שָׁעַן בְּעַמְּדָן
בְּצַּדְּקָהִים פְּנֵן מַאֲנְכַּע אַינְטְּרַעְיוּשָׁאָנָּל יוֹנָּאָנָּס.
פָּאָר אַ גַּנוּ'שָׁעַן פְּרֻעְוִידָּעָנָּט אַדְרָר וּוּיסְטָן
פְּרַעְעָוָט, אַיִן די "גַּנוּוּרְקַשְׁאָפְּטַעַן", מַוְּכוֹן
יְצַּדְּקָהִי יְיךָ צַו שְׁמַעְלָעָן אַוִּיפָּה די קְנִיעָן אַוְן מִיטָּה
טְרַדְּגַּזְעָעָם הַכְּנַעַה-בְּלִיסָּעָן אַרְיִינְקוּקָעָן דָּעַם
"אַדְרָר". אַירְקְדִּי אַוְיָגָעָן, דָּמָס אַיִן אַבָּעָר
די אַרְטָע אַיְדִּישׁ עַ שְׂוֹאָכְקִיּוֹת.—נַלְוָת,
אַיִן די עַרְכָּוּרְגָּן.

א-ב-אייע שטעהונג האט אבער די „געזערקע-
זעגןען“, געגעמען בענונג צו די אידיזש פינגעטערס.
טדאָן דעם וואָס זי האט ניט נושא חן בעווען
פֿרְנַס דעם בֵּי פִיעָלָע טְרִיאַד יונְנִיאַנִיסְטִישׁע
הַזְּמָרָה.

ז" בראדערהוֹר אָנוּ פִינְטוּרֶס" אַיִן אֲ-
בְּ-בֵּגְעָן, רַיְבָע, נַגְעַנְגָלְעָן קַעֲרַבְעַרְשָׁאָפָט.
אַיִן אֲ-בְּ-אַנְזָעָאַנְסָאַרְבִּיְתָן זַעַרְתָּן נַעֲבִירְתָּן
אַיִן שְׂמָאַרְטִיקָאָנוֹסְיָים. דַי קָאָנוֹסִילָס הַאָבָעָן
אַיִן צְעָעָמָבָט אַיִן זַיְעָרָע זַיְעַלְעַצָּעָה זַיְעָרָע
אַיִן גַּזְעָבָע אַיִן אַוְפְּצָהָאַלְטָעָן דַי מִיטְנְלִיעְרָעָרִי
אַיִן אַוְיְגָעָנְסָעָן אַיִן טְרִירָזְלָעָן חָרָעָן.

אייסטערען פון אין אלטער באָבע, ווֹאַסְטְּרֵיךְ
ארַבְּסִים פֿיטְר אַפְּטְשִׁילְקָעַ קְלִיְּבָעַן נְזָבֵן,
יעַן זַיְדָעַן זַיְדָעַן אַלעֲנדָעַר פְּצִיחַעַן
בְּבִי אַירְדָּן שְׂטָדְעַטְהָן. אַין בעסְטָעַן זַיְדָעַן
זַוְּעַרטָּן זַיְדָעַן דָּעלְטָן אַין אַקְאנְצָעַלְפְּרִידְעַן,
זַיְדָעַן עַס זַיְצָט אַסְמָאָטְרִיטָעַלְעָן זַיְדָעַן זַרְאָמָאָטָרָן
זַיְדָעַן אַין זַוְּלָבָעַן טְרִירָה עַס הַעֲרָשָׁתְּ פְּרִיעָרָעַן
זַיְדָעַן נְדוּרִיטָן זַיְדָעַן צָו מְלָחָמָה; אַדְעָרָן צָו אַיְזָטָן
זַיְדָעַן זַיְדָעַן גַּעֲרִיוֹדָעַט גַּעֲוָרָעַן פָּן דַּעַן

אָדָעֶר יְעַנֵּר, עֲקוֹעֲקָטוֹתָא בְּאָאָרֶד.
 אַיִן דָּעַם אֵין אָבָעֶר נִימָט שׁוֹלְדִינְגָּן דַּי עַדְעַיִם
 נִגְמַנְתָּע אִידִישָׁע נְעוּוֹדְקְשָׁאָפְטָעָן אַלְסָ אַרְגְּנָגְנִיאָ
 צָעָן. נְרָאָהָע וּזְאָלָט זַי אַ וּוּלְעָן זַגְעָן אִידִישָׁ
 וַיְאָרַט בַּיְיַ עַדְעֶר וַיְכִתְבֵּנְעָר אָנוֹ נִימָט וַיְכִתְבֵּנְעָר
 עַשְׂעַהָנִים פָּוּן יְעַדְעֶר לְאַקָּאָל יְגַנְּאָן. וַיְכִתְבֵּנְעָר
 עַזְיר דָּהָה, דָּאָס זַגְעָר בַּיְיַ עַרְשָׁעַדְעָנָע אַרְבִּיבָּ
 טַרְעַטְנִיגְעָן פָּוּן סָקְצִיאָלִיסְטָעָן, אַנְאָרְבִּיבְטָעָן
 אָדָעֶר אַנְדָּעֶע אַבְטָהִילְוָנִיגְעָן פָּוּן דָּעַר אַרְבִּיבְטָעָן
 כְּבָעַוְונָגָן אַלְס אַ נְגַנְעָץ, אַיִן אַיִן אוֹ אָדָעֶר אַ
 אָנְדָעֶר פָּאָרְמָע, דָּעַר נְאָפָעָן אָדָעֶר דַּי שְׁפָעָרָן
 פָּוּן דַּי עַדְאַיְינִיגְמָע אִידִישָׁע נְעוּוֹדְקְשָׁאָפְטָעָן

העכטן דער אידישער ארכיטקטער בעווענונג, פאר ד' יאחה.
עצטן 25.

עם איז דאָהוֹסּ שׁוֹן ניט קיון וואָנדער, דאס
יען עס מיאָכט זיך אַן אוַיְדָעָנוּן אַין אַזְיִינָה
פֿון דער אַידִישָׂעֶר טְרִיבְּרִיגְּזָן-בְּלָעוּנָגָן, אַיְלָה
זַיְהָ נַעֲמִיתָהָעֶד פֿון מאָכְבָּע וואָרְטִיפְּהָעֶר זַעֲרָעָן
וואָהָיוֹטָט; זַוְעָן עַס וואָרְטָעָן זיך העֲנָד פֿון זַעֲמָן
אַאֲקְטָעָרָע; עס קִיְּלָעָן זיך צִינְגָּעָר פֿון אַבְּזָיְן
זַיְהָעָל ווּלְטִילְשְׁמָרְזִיזְטְּרָנָגָר אָונָן ניט אַפְּצָעָטָן
זַקְּסִיסְפְּצִיאָרִיסְטִישָׂע יְנוּאַנְּפְּרָעָסֶר — אַין נַטְּ
זַיְהָיָן וואָנדער, דאס ווֹעֵן דִּי פְּרָאַיְינִינְטָע אַיְלָה
זַיְהָעָל גַּעֲוָרְקָשְׁאָפְּטָעָן זַוְיל 'שְׁוֹן גַּעֲבָעָן אַיְלָה
זַעֲדָנִינְשָׂע יְשָׁטָעָהָן, אַיז זַי דָּאן הַיְלָהָאָן, אַיְלָה
אַארְהָה גַּאֲרָה בְּלָאַנְּדוּשָׁעָן צְוֹוִישָׂעָן דִּי קָאַלְבָּ�נָע
זַוְיל "פָּאַרוּוּרטְּסָן", אָומָן זַי זַוְעָן אַפְּסָבָן
אַארְהָה צַי בְּעַצְיְיכָעָן דִּי סִימְפּוּאַצְּעָן
זַוְיל אַהֲרָה בְּעַמְּדָהָה

ען נאך עסוקט. עם טערעטען, דאס יוניאנס דורך זיעדרע אפֿין. יעלא פערטראטען מאכען א שלעבעטען שרין. זיין עטוואם א פערדרעהניש קען עם אמא. ראניעו שאנדרה באר גאנגר אברג'ינט-זענער.

געבעבען אויבדורה יעדער פאָסְטְּרָנוֹן אָן געטע
העסִים אָן דיעֵד אַינְדִּיסְטְּרִיעַ, ווועט פֿאָר אַינוֹ
סִיט צִיטְשִׁי זַיִן דָּאַטַּן נַאֲכַזְבָּאַצְעַמְעַן, פֿוּט
פֿאַדְעַנְדָּע בְּרוּעַן, אָם נַאֲכַדְעַר דָּאַס צִי דָּעַר
יאָנוּן דָּעַם רַעֲזֶר פֿזַן "רַיְדִים נַאֲרַבְעַנְתִּים זַיְדָרְדָּעַ"
רַעַד" אַרְבָּא פֿאָבָּל... דִּי "נַיְעַצְיַיְנַן", דִּי "נַיְעַ
פֿאָסְטַן" אָין טָאָרִי דָּעַר "רַיְדִים נַאֲרַבְעַנְתִּים זַיְדָרְדָּעַ"
רַעַד" אַרְיָין, מַיְיַעַן גַּעֲגַע צִי בְּעַפְרִיעַדְגִּיעַן דָּעַם
חַשְׁמַן פֿוֹנְכַּבְּ טַרְיַיְדִּינְיַאַכְטִישַׁעַן רַעַיְעַר, וּעַן
אַיהֲם זַוְּהַט זַיִךְ וּזְיַעַן, וְאַס עַם קַרְבָּט פֿאָר
אָן דִּי דִּיזְעַן, זַן דִּי פֿרְיוּעַן אָן מַעֲנַדְקִירִידָר

אָרְבִּיטֶסֶען
אַנְּ דֵי פָּאֵר אַדְטִירְלָעַן, יוּעַלְבָּעַ מִידָּ יוּעַלְעַן
זָאָךְ זִיְּדְרָעַנְעַן צַיְּ שִׁירְדָּעַן אָנוֹנוֹעַר „מִשְׁפְּחָה“,
יוּעַרְעַן כִּירְבִּיסְטָעַן זִיךְ אַבְּשְׁטָעַרְעַן אַרְיָף יְעַנְעַן
טְרִיבְּרָדָם אַנְּ יְיָנְיָסָם, יוּרְבָּעַ חָאָבָעַן בָּאָרְלוּבְּפִינְן
בְּרָאָעַן אָאָרְדָּ זִיְּעָעַן שְׂטָרְעַבְּוִינְגָעַן אַנְּ קָעְמְפְּפָעַן
בְּלָזְוִין אַנְּ זַיְּנְדָּרִי פָּן אַ טְעַנְלִיבְּעַר צִיְּתָנוֹן,
אַיְּדָעַר בִּירְ קִיבְּעַן אַבְּעַר צַיְּ דִּיעְזָעַר אַרְבִּיטִיט,
זִיְּרָעַן מִידָּ וְאָגָעַן אַ פָּאֵר יוּעַטְרָעַר יוּעַגְעַן דֵי
עֲדָאִינְגְּנָעַט אִידְיָישָׁע גַּעַזְיָרְקִשְׁאָפְּטָעַן, יוּעַלְבָּעַ
אַנְּ דֵי פָּאָעַן צַיְּעָנְיָסָם, אַנְּ יוּעַלְבָּעַן גִּיטְּ
וְסַן צִיְּטָן צַיְּ אַנְּ יְיָנְיָסָם, אַנְּ יוּעַלְבָּעַן צָעַרְטִיקְבִּיטִיט,

ז' דאס איז נוט אדרעד שרעטט, איז א
דלאען איבער עריבער עס זוילט זיך געליענט
עפיזאום ז' זאנען און טאקן פון אן איינגענט
מעסטען.

ה' פעראייניגטען אידיטע געמיינטשנטען
איז לא ז' זאנען, ה' צונטראיע גערענטען
ען ד' אידיטע זוניאנג, ז' דאס געקנט זיין
א פעראייניגטען פאר ד' אידיטע אדריביטע, ווען
ארע לאקאל וויאקס זאלטטען נעהן, איז זיינערע
דלאען און פראבעטען, ואילען זיך אבשטיינטען
זיווישען איהרע זענד, איז אכבר זיך עס איז
יעסם, איז קיט קומט א זוניאן ז' אודה נאמטר
ירבען זיאוקם, מערט ז' א מילכערע פאר זיך
און וויל גאנר זיט זיסטען זיאלע עס קומט פאר איז
נאך אוועלבע קעניגזידטען, קריינט ד' פעראיינ
זיגטען אידיטע געמיינטשנטען, זערבע דאס גע
ווארט זיין זיינער אונזיגען עריכטען זוניאנט, דאס

וְעַל-מִזְבֵּחַ תָּמִיד תְּבֻאֵת כָּל-בָּשָׂר

הנובע מכך נזק נזק עליון דאנטונין צ'רניאנו
ו-ז'אן-ז'אק קומפונן שידי בוצ'ייבענען צ'יט זיין
אנטן אן דעם דספיט אין האט אלע דאכט
אנטן זעלס דאכטן א שיזביט צ'יט דער אפע
יען א-ז'אנטן בעדאלטטען, עם האט זיך אדרוי
אנטן אן דאנטונינז האט נאכטער בע
אנטן זעלס פער אין האטער אין געויסט זיך
אנטונינז אן דע טיפטערן.

המפעלים דם נעהו מים מודעים כי
לאן אינטלקטיו ומען דיעור אנענער
ונדרת מיט לאנסטיליטן אליגן בבדוח
הנזכרן אם דם נודל אלין ארינזונדרען.

די אידישע טרייד יוניאן משפה

פָּנָן הַ לְּאָנוֹן

וּוְרַקְעָן, אֵין נִתְאַלְעַד בְּאֶלְעָנָה נִינְסְטִיעָן. זֶה אַיִן

אברה, און אפער דערערת, אינטערערטען
הדרבישוועגן דיעווע ספונט, און איזויס
בדענגען פארן' לעזער די אומישטעדען, ביט
וועלכע יעדר יוניאן האט זו קעטונגען פאר
אַהֲרָן עִקּוֹבְּצָעִים, אַיִלְּפָרָן אַשְׁוּעָר אַדְּבָיט,
אַבְּעָד אַדְּקָנְכָרָע, ווּשְׁטַע דער רבונֵי של עולֶם
זְבֻּבָּעַן גְּבוּנָג אָנוֹן דער רַעֲדָקְטָאָר פְּזָאָן, ווּלְעָנָן
אַמְּבָּבָּעָן נְבָאָן

בעודיטטעט זיך, או אוערבע ריעזינע אינדרו
כטראון ווי דער ליזידס אדרער מענס אארטיגנטס,
יעולכע האבען אוערבע ריעזינע ייניאנס, און
האבען אינזאנע צייפטערטפערן, זיין אם געדט

אַיִלְעָמֶלֶיךְ אֵין שׁוֹן אֲנוֹנָעָר „מִשְׁבָּחָה“ 8
כָּאֵן גַּדְעָן, קִיּוֹן עַיִן חֲרוּעָ... אֲרוֹם דָּעָר פָּחָהָן
9... זֶה עַדְעַיְינְגַטְעָ אִידְעַשׁ גַּעֲוָעָרְטַשְׁפְּטָעָן
אַשְׁעָרָן יְהִי שׁוֹן קָעְרוֹזָמָלֶטֶן אֲרוֹם הַוְּנָדְעָרָט אִידְ
שׁוֹן יְהִי אַתָּה וְיִנְאָסָן. יְהִעָד פָּנוֹן וַיְיִהְיֶה פָּעָרְטָעָט
עַדְעַמְבָּעָרְשָׁטָעְלְוִיךְ 8 בַּעֲשִׂיטִיםְטָעָן צְוִוִּיְגָן
אַיִלְעָמֶלֶיךְ אַנְדוֹסְטִיעָ; אֵין הַאָט וַיְךָ
אַיִלְעָמֶלֶיךְ עַפְרָאָנוֹן אֵין אַיִלְעָמֶלֶיךְ בְּרָאָבְלָעָמָעָן.
אֵין וְאַלְמָת נִיסְטָעָאָטָם, אֵין אוֹיְף דִּי פִּינְ
אַיִלְעָמֶלֶיךְ פְּנֵיְסָ „לִיְּדִיסָּסָטָעָנָט וּוְאַרְקָעָרָ“ וְאַלְ
אַיִלְעָמֶלֶיךְ יְהִעָן שְׁטוֹרִיכָּעָן פָּנוֹ יְהִעָרָ לְאַקְאָל
אַיִלְעָמֶלֶיךְ בְּעַמְדָּהָרָה. דִּי סְבִיבָה, אֵין וּוְלְבָדָר עַטְ
אַיִלְעָמֶלֶיךְ אֵין אַנְגָּבָה וְיִנְאָסָן אֵין אַרְבִּיטָעָן אָנוֹ

שניעון צי איהם מיטן' רוקען". בראנדנבורג
איין צינעךטן און זוי זינגען אוועק איין א בעז
זינדרער ציעבער.

בראנדנבורג, וועלכבר האט זיך נומ בע
ווארט ועצעען, האט געמאכט א זווערט ערינע, אווי
זיז עס זולט איהם לײיד געטהָן זומע ער דאָר
סומען פיט אָזֶא שילוחות. ער האט ערקלערט, או
ער האט אונגעטער זיין השנאה אַ קאנצְלֶרְיאַע,
זומאָס אַיז אַרגְּנָאַנְזִירְטָמָע ערנְאַרְעָן פָּאָר דֵּי גַּן אַ
אוֹן אַיהֲר אַיְבָּאַכְּעָ אַת, צָו לְאֹעֵן זוּסְטָן פָּאָר
דעָר ווערט זוּ אַונְמְאַרְאַלְּיָס אַן אַונְהַדְלִיךְ בע
זויישע אַרְבִּיטְרִיפְּהָרָעָ זוּזְעָן. זַיְהָבָעָן
שְׁוִין אַוְּנוֹגְּעַפְּרִישָׂט דָּאָקְּטָבָעָן אַן כָּרָאַקְּטָעָ
פָּזָן יְעָדָעָן ווַיְכַתְּגִּיעָן בָּעָמְכָעָן אַן דָּעָר אַפְּמִידָעָ
חָאן פָּעָדְרִיעָיָאָן אָנוֹ לְיִבָּאָר אַן הָבָעָן בע
שְׁזִיאָרָעָן דָּאַקְּטָעָנְטָעָן פָּזָן יְיַיְאָרְבָּעָמְטָעָן זַיְהָ
זַיְהָזָעָן זַיְהָ אַונְמְאַרְאַלְּיָס נְאַמְפָעָרָם אַן אַנדְרָעָ
הָרָאָה, זַיְהָ אַונְמְיַרְאַהְבָּה

הרביעון ויך אויבגענפיהרט.
 "אין, 1895", האט בראנדענבורג וויטער בע-
 רעדטן, ווינט איהר געלעגען קראנק אין דיטטָ-
 זאָק, אַרְקָאנְסָאּ. מען האט אונז דערצעעהלט, אָז
 דֶּבֶּעֶנְדֶּגֶן עַדְלְיוֹרֶעֶן די האָפָּנוּגָן גַּעוֹנָד צִי וְעַ-
 דָּעָן, האט איהר אויבגענשְׁרִיעַבָּעָן אָז אַרְטָן ווִידָּוִ-
 יָעָנָעָן די אַקְטָעָן פָּן אַסְיָּוָר לְעַבָּעָן. נָמָן בֵּין אַיְ-
 עֲקוֹבָעָן אַיְךְ דְּאַטְטוֹעָן. אַיְךְ ווּוְיל אַיהֲר וְאַלְטָ-
 פְּרִיר נְעַבָּעָן אֹזֶס סָפָּרֶט גַּעַשְׂרִיעַבָּעָן ווִידָּוִ-
 זָאָז אַיְסָוּהָעָן, אָזְוִי ווִי אַיהֲר האט עם דַּעֲמָאִים
 גַּעַשְׂרִיעַבָּעָן. דָּאָם ווּעַט אַיְךְ אַלְיָוִן קִין רַעַ-
 נִיטָּם. בְּהָאָן, עַס ווּעַט אַיְסָוּהָעָן אָזְוִי ווִי אַיהֲר
 ווּוְיל אַנְדְּרָעָן מַעֲנְשָׁעָן וּוּאַרְעָעָן" אָון בראָזָ-
 דַּעֲבָרָן האט אַיהֲס דָּרְלָאָנָּט אַפְּגִּיעָר, אַיְ-
 שְׁעַלְבָּעָן עַס אָזֶן גַּעוֹעָן גַּעַשְׂרִיעַבָּעָן אַפְּגִּיטִּינָּ-
 יָדוֹן.

"איך האב דעם דאקסומינט איבערנעליעוועט ציזייז פאל", דערצעעהלט נאמבערטס, "ועהעדרן, או ער זוויל מיר אינערעדען, או ער זוויס בלאטש דיז פאקטערן פון מײַן לְעָבָן, האב אויך זיך אינערעהלטערן מיט אָלֶע בחותן. און אום אויסצער הערערן זיין נאנצען פֿלאָן בִּזְיָן סוף האב אויך זוועיג בעמערקט — אויך זאג ניט, אויך זין געיען אָ רִינְגֶר מלארך.

"... נערת עיר, אָמֵן בְּ שִׁבְעָה וְאֶלְף יָמִים
וַיַּעֲרֹת עָרָה, הָצַט עַד עַד קְלָעָרָם, אָז עַד מִינְמָן
צִי רַאֲטֻעוּעַן. אָוִיב אִיךְ וּוְעַל אַיִם אַרְבָּאַנְ
גַּעֲבָעַן: נְעוּוֹסָע פָּאַקְטָעַן וּוְעַנְעַן מְוִינְעַקְאַלְעַנְעַן
אַזְנַן יְדִיעָות וּוְעַנְעַן אַנוּנָע אַינְגָּעָד אַרְבָּאַנְ
אַפְּגָּעָד אַרְבָּאַנְ וּוְעַרְתָּה, לְאֹעֵן זַיְקָאַבְרָקְוִיְעָן) וְעַמְ
לְבָנָן, אָמֵן, מַזְבָּחָן שָׁעָה אָוִיב דָּעַם אַרְבָּאַנְ

אֵלֶם דָּרְכֵךְ צַעֲן יִצְעָן אֵי עָרָע צַוִּיסְטִינְקִיטְעָן.
אָמֵן בָּאָן אָמֵן אָמֵן דָּרְם הַעֲרָפָעָן.

**הארוך דאמ נאכטערם טאקטיעס און גערץ
בען גענטטעןרט:**

“מיין שטערטיין שי זיין צדערזיען איז נור זיך
שי געיטרדיינען, שי איזס פערהונזיה, אדרער
שי זיין אסאסיאיסטען, דאס איך זאָר נוּט. איז
דעיזערבער צוּט זעיר איך איזס ניט עידזיבען
שי מאָבען איזס פיר אַערערזיז אַפְּקָרָעָם. אַנְזָעָמָן
בעזעונג זטערזעטן צוּ דָּקָעָן אַ גַּעֲבָעָד עַדְרָעָה
שטערזדינגען מיט אַרְבִּיטְרֶזְעָעָד אַן אַיך דָּס
זיט דָּקָעָן צוּ פֿערְשְׁטָעֵנדִינְעָן זיך בִּיטְמָן דִּי
פֿערְדָּעָר פֿון דִּי זָאָרְסְּ.

בדראונדערערת האט ערקיינערט, או צען קען אן
איינטערנש אַפְּלָנְטוֹןִידָעַן, אַפְּרָנְדָּזִיזָעַן וּ
אַפְּרָנְדָּזִיזָעַן;

ונאבחעד האט ער פיט נאכטערס ען זיך או
בעידערשטייבען אין געויארטט מאכען א בעישטע
דיגו, אָן אַמְבָּרֶס וְאָךְ קְבוּעָן אָן עֲנֵנְגְּפִיעָלָה,
סָאוֹתָה קָרְדָּמִינָה, וְאָנוּ ער וּוְעַט אַיִּם יוֹכְטָר
עַסְמָעָם פִּיטְחָהִיעָן. אַמְבָּרֶס חָסָט זִיךְ אָכָעָר
דְּרָעָמָן אַרְוִיסְנָעָדְרָעָתָה פִּיטְטָעָדְרָעָנָע
תְּהִימָּצִים אָנוּ חָסָט וְעַבְדָּע גְּזִיעָאָתָט בָּאָכָעָן דַּי
בָּעַטְשָׁעָרִין אָין וְאַתְּיָנְגָטָן. עַדְרוֹף אָנוּ דַּי
בָּעַטְשָׁעָרִין גְּמַעַטְטָמָן גְּזִיעָרָעָן פָּאָר דָּעַם 26 טָמָע
אַחֲרָתָבָעָר אָין זִיכְרָתָרָא דָמָטָע, נָוָאָרָה, זָוָאָר
דוֹן אַמְבָּרֶס אָין גְּקָוּמָעָן זַי אַמְבָּרֶעָנָע
פִּיטְטָעָס זְיִיסְפְּרָעָמְדָעָנָט דָאָגָעָן אָנוּ גְּוַיָּאָט
רוֹבָעָל בֵּין דַּעַר פָּעַדְרָעִיְשָׂאָן אָן אַיְנָיָעָ דָלָעָי
גָּאָטָעָן פָּן דַּי סְטוֹאָקְטִישָׂוּל בִּילְדִּינְגָּן טְרִירִיךְ
אַלְיעָנָס.

נאכטערס האט זוי נלייך געדצעערט די ניע
ציטיבען און זוי האבען אויהם געדאטערן מיט
בראנדענבורג ען צי קאנטערירען. ער דאס ניע
דרעבעטן, או זיין קאָלעטגען ואָלען איז דעם קאָר
בע-עינז ציט בראנדענבורג ען אנטדער זעכמען.
זויי האבען אַפְּטִילִיךְ ער-וואָרטן צי הײַען זיינען
די פֿלְעַנְדְּ בְּן דָּעֵד ז. א. ב. יענער אָבעֶד האט
ניט אַנדְרַעַת גְּעוֹנָהָרָט זַיְהָ רְעֵדָען מיט נַאֲמְפָעָתָן
איןטער פֿיעַר אַוְיגַעַן.

רעם 252טען يولן דארבען נאכטערם אין
מייטשעל פאָר��ומען פאָר דעם סענאמט קאַמִּיטע
אלס ערות און דערצעהעלען וואָס זוי וויסען פון
דיעזער ריעזיגער אַנספֿירָאַצְיָע געגען דער אָרֶד
גאנזיזידער אַרבִּיטְרָאַשְׁאָפְּט. גראָד אַיצְט אַיז
פֿאָר אָנוֹן בעוֹאנְדָּעָרָם אַינְטְּרָעָסָאָט זוי דַּי
ן. אַן. מַ. האָט גַּעֲלָאָנוּוּעָט נאַמְּפָרָעָם עַן צָו
בעוֹיְתִּינְגָּן, אָוָן וועלְבָּע שְׂמוֹצָנָע מִיטְלָעָן זוי האָט
דיַרְבִּי אַגְּנָעָוּנְדָּעָט. נְלִיקְלִיכְעָרוּוּיָע אַיז
נאַמְּפָרָעָס נִיט קִיּוֹן "קְלוּיָּן מַעֲנְשָׁלָעָ". נִיט נָור
אייז ער גַּעֲשָׁתָאָנָעָן אַיְזָעָן-פּֿעָסָט אַין זַיְעָן אַיר
בערצעִינְגִּינְגָּן אָוָן גַּעֲוָעָן גַּעֲטָרְרִי צָו דַּי פְּרִינְצִיפָּעָן
בְּפָנָן דַּעַר טְרִיאִידְיוֹנוֹן-בְּעוּנוֹנָג, נָור עַס האָט נָעָר
פְּעַלהָט אַהֲאָר אוּ ער וְאֵל אַרְיִינְכָּאָפְּעָן אַין גַּעַז
דְּרָעָם גַּרְוִיסָּעָן וְאַנְקְלִיּוֹן, דַּעַר פְּרִישָׁתְּאַרְבָּעָנָם
פְּרִישָׁוּרָעָמָם פָּוּן דַּי נָ. 8. מ.

ווען נאכטערס האט צויט עטליכע יהארען
צעריך טהילויזו די געשיכטע פערעעפנטליךט,
האט איזם די קאנטאליסטייש פראמען געהאל-
טען פאל מישוגע.

די מעיש פערדיינט צו האבען א שטענדיין
גען פלאז אין דיזען זשונאָל אונן מיר ניבען דא
אייבער איהרע וויכטיגנסטע איינצעלהייטען
בקיזור.

אויף דעם יעהרליךען קאנזוענשטיין פון די
אַפְּרִיקָאָן בעדערידישָׁן אוֹז לַיְבָּאָר אַיִן 1907
הָאָט נַאֲמְפָרָם אַבְּגָנָעֶבָּעָן אַפְּרִיטָרוֹויָה
זֶיְבָּעָן דַּעֲפָרָט פָּוּן דָּעָר נַאֲצָעָר גַּעַשְׁכְּטָעָן.
רַיְעָזָעָר רַעֲפָרָט אַיִן אַלְזָא נִיטָּעָט עַרְעַפְּעַנְטָלִיכָּט
עַוּוֹאָרָעָן, אַוְן אַיִן עַרְשָׁתָּעָטָעָן מַאֲנָאָט
אַיְבָּרָעָנֶבָּעָן גַּוְאָרָעָן צַו דָּעָר פְּרָעָעָ, נַאֲכָּ
דָּעָם וּוּי קוֹרְנָעָל מַאֲקָהָלָל הָאָט פָּאָר דָּעָר סַעְנָאָט
גַּאֲמָוּטָעָד עַרְמָאָנָט וּוּנְעָנָעָן אַ נִּיטְגְּעַלְגְּעַנְעָנָעָן
עַרְשָׁוּרָנוֹגָן פָּוּן די. נָאָ. מָ. גַּעַנְעָן נַאֲמְפָרָם עַזָּעָן.
נַאֲמְפָרָם דַּעֲצָעָהָלָט אַיִן זַיִן רַעֲפָרָט פָּאָלְגָּעָן.

ה' בעקבות מה שכתב במאמרם של אחים ז'ילבר וטודמן, מומחים בביולוגיה, על-

"איך ארכבייט איצטער פאר דז... נ. א. פ.מ."
 האט ער דערצעהלהט, "און איזה קאמפאיין געגען
 זיין יוניאנס. איך בגין אלוא איזיערעד א בענעה.
 איך פען אויך אבער און האב פון איך א גוטע
 זייןונגען. איך וואלט איך נעראטטען צו פרובען
 זונאכענונגשען ביוט העבר וואנטלוון און מיט

אֲזַרְעָאֵלִיּוֹן בִּיטְלָעַן צו שטימען פיר אַדְרָעַן
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, זָהָרְטָנְגְּזָעַץ, וּזְאַס דִּיעָנְעַן נוֹת גְּנוּוֹיסָע
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, בְּרוּהָרְהָטָם אַס עַנְאָטְקָאַקְמִיטָע
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן "רַאֲבָבְיאַלְגָּן" בְּכָלְלָן; הָטָם זִיךְ אַרְוֹסָה
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, אוֹס זִינְעַן טַאֲקָעַ נַעֲבָרוּבָטָן גְּנוּוֹאָרָה
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, אוֹס זִינְעַן אָנוֹנְעָזְצָלִיכָּעַ מִיטְלָעַן גְּנוּוֹיסָע
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן צוּ בְּעַיְנְפְּלוּסָעַן. דֻּרְפָּוֹן זִינְעַן
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן אַזְרָעָאֵלִיּוֹסָעַן צְוּוִי בְּעַזְוּנְדָרָעָן אַזְרָעָאֵלִיּוֹן,
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, אַיְינָע בֵּי דִי קַאנְגְּרָעָסְקָאַקְמִיטָע וּזְעַנְעַן דִּי
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, זָהָרְסָה דִי בְּעַמְטָע פָּוֹן דִי נַיְשָׁאָנָל
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן אָוֹ מַאֲנוֹפְּקָטְשָׁוּרָעָם (איַן
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, זָהָרְטָנְגְּזָעַץ דִּי. נ. א. מ.) הָטָם בְּעַטְרִיעְבָּעָן
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן צְוָעָדָעָן, אַיְהָרָ צְוָעָק אַיְן גְּנוּוֹעָן
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן, אַדְרָעָן וְהָעָן צו פְּרָדוֹוָרָפָעָן פְּרָאָרָה
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן פָּאָר אַדְבִּיטְעָרְשְׂוּזְגְּזָעַץ, אַן נִיט
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן צו דִי אַרְגָּנָאַזְוּרָטָע אַרְבִּיטָעָר
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן זָהָרְסָה זָלְעָן קְרִינְעָן וּזְלָכְעִיסָּהָיָן
שִׁבְּדָה צְוָן דִי גְּנוּזְיַיְמָשְׁשָׁנָעָן אַין וּזְשִׁינְגְּטָאָן
אַזְרָעָאֵלִיּוֹן עַרְתָּעָה.

יעש עכטן קאנזונטיאן אוין אויך געווינן אַז דער
אט פון אַמְּרִיקָה, פון איינע פון די הײַן צוֹבָע
עֲרוֹנוֹיָאָס, זָאָהָרְשִׁינְיֶיךְ די דושְׂגָּוּרְנִיכָּעָן
צְיָאָרָה. פון דָּאָן אָן הַוִּיבָּת זַיְקָה אָן זַיְקָה
ירעקטן ערטרעדטונג בי דיעזען קאנזונטיאן,
אָס הַיסְּטָם, אוֹ שְׁנֵידָר יְוִינָאָס פון די פֿרְנָס
טעידענע ענדער וועהלוּן דירקט אַדערעָן
בְּעֵמָה קאנזונטיאן.

עם אין אונז איזטער ניט בעוועויסטען, און
יעירבע פון די היגע טנידעריווינאנט זיין
וואען פעדטראטען אויף דעם וווענער קאנזינער
טאן. ביד האפערן צו געבען גענוויארטס אין און
עד געבעטען זומער.

זענטשאָן, עס אַין דאמכֿאָס בענער אָסְעָן זענטשאָן
דען, אֵין יערע זאנטִיאָנְטֶה שְׂנִירְדּוּרְבִּינְגָּן וְאֵין
ערְדוֹעְדְּקָעָן אֵין טְבָעְנְדִּיגְעָן דְּעִירְעָנָם, וְעוֹרְבָּעָר זְאֵם
אַנְטְּרָחְטָעָן דַּי עֲרְבָּנְדִּינְגָּן פִּים אֵין אַנְטְּרָעָר
יעַנְדָּרָעָר, דַּיְעַרְעָר בְּשָׁרִים אֵין אַבְּרָר נִיסְעָוָעָן
פְּלָאָמְפִּיטִישָׁן אֵין גִּיטְסְׁוּדְבָּעְדָּרָט גְּזִוְיָאָרָעָן,
דעָר צְיִינְטוּרָעָן צְאָנוּעָנְשָׁאָן אֵין גְּעָוָעָן אֵין גְּאָסְׁנָה
זָאָן, אֵין 1896, אֵיך צְוָאנְסָעָן בִּיטְדָּעָט אַיְמָעָדָה
אַנְצְּאָאָרְנִיעָן סְאָצְּיָאוּרְבִּיטְשָׁעָן קָאנְגָּרָעָם. דַּעָר
דרְּבָּיְמָעָר אַזְּנְיָעָנְשָׁאָן אֵין אַבְּגָעְדָּלָעָן גְּזִוְיָרָעָן
אֵין אַפְּרִים, אֵין 1900, דַּעָר פִּירְטָעָר אֵין דְּרָעָן
דעָן, אֵין 1904 אֵין דַּעָר פִּינְפָּטָעָר אֵין 1908, אֵין
פְּרָאָקְפָּרָט אֵין פָּאִין, צְוָאנְסָעָן בִּיטְדָּעָט
גְּזִוְנָסָעָן דַּי רְוִיְמָעָר צְמִידָעָטְזָאָגָּן]. בִּים

קָפִיטָלֵס קְאַנְסְפִּירָאַצְיָע נֶגֶשׁ אַרְנוֹנוֹזִירָטָע אַרְבִּיטָע

אַמְפָעָרָם לֹא־זֶה נִתְאַבֵּד קְוִיפָעָן.

ען אהרן "של ראש"

יבצעו אונז א נוטע ידרעה וועגען די מענשען עריבע זייןען די לאטח'ע הערשער פון גאנזה. זייןיבצעו אונז א בענירוף וועגען דעם, ווי דער גאנז ערעד האנדעל און מסחר, ניט נור פון די גאנזער שער סטיטיטס, נור אויך פון אנדערע לענדערע, אונז אין די הענד פון דיעזע הערשער. זיין זעוויזען אונז, או די שעבעקולדאייזע פון אן אונז עריעויאיסטען בענשען, עריגען אין א חאמער איזט עיזענוו, קען ברעבען באנקונגנעשעטען, איאינידען טויוונדרער סוחרים, פעראָריבען צענדי. זייניג טויוונדרער מענשען וואם האבען זענשבאָרט א סענט און א בענט פון זוויידר ביזנטער האָרעוואָני, טרייבען מענשען זיו זעלכטן אאָרד און פעראָרוֹזאָבען יקרות און הונגעראַנטז און עטלבען לענדער מיט אָפָּל. אָבער זיין זויצט איז די צויט און ביט דאס איז דער אָפָּל עאגנאנע דיטש אָפָּלטן או שְׂרִיבוּעַן.

ונען כי עוז פאקסטן זו שריםבען.
ז' דיסקופסיאו אין קאנדרעם זועגען דען
יעם טארו-פֿרְבִּיל האט אַרְיוֹסֶנְדֶּרְבָּאָכְט דלעַ
אַחֲרָט, או גַּעֲוִוִּיטָע טְרָאָסְטָמָט, גַּעֲוִוִּיטָע קָאָפְּיָאָט
יְסִיטִּישׁ פֿירְדָּסָט, הַאָבָּעָן יְהָהָרָעָן לאָגָּנָן אַיִּשׁ
עַנְעַבָּעָן מַאֲסָעָן גַּעַלְד פְּאָר „אַבְּבִיאָינְג“, דָּבָּר
יְסִטָּט, צ' בְּעוֹזְבָּעָן אָפָּט דֵּי „לְאָבָּבִי“ (חָאָלְדָּה
אַגְּנָדָרָעָם), וְהָעָן וְיךָ מִסְתָּרָעָן בְּעַאיְנְגְּלָוּסָעָן דָּרָךְ גַּעַזְצָלִיבָּעָן אַרְעָעָן

וזינט די דעמאָסְקַרָּאַטִּישׁע פֿאָרְטִּיּוֹן זָעַם
חרדָּאנָען אַ פֿאָיָאַרְוִיטָעַם אַין קָאָגָנְדָּעַם, זַיְינָעַן די
געַזְוַעַזְעַבָּעַר שְׂטָאָרָק בְּיוֹן בְּעֵן האָרֶת אַין אַיִּן
אַגְּנוּטָרְזָבָעַן די „מְעֻשִׁים טְבוּבִים“ פֿון פֿערְשִׁיעַ
דעַנָּעַ בעַנְשָׁעַן אַין די הוֹיְבָעַ פֿעַנְסָטָעַן אַון די
חוֹיְטָאָרָעַ אַין דִּיעּוֹן אַונְטָעַזְזָבָזָעַן צְפִּיעַלְעַן
די טְרָאָסְטָם, די גְּדַעַבְעַר אַין קְרַעְנָעַד צְיִילָאָכָעַ
דעַן, די „לִיְּנָקָעַ“ בְּיוֹנָעַם, זַוָּסְיַיְינָעַן זַיְךְ אֲרוֹדָס
פֿון פֿערְשִׁיטְוּבָעַ נְעַשְׁעַטְסְּבִּיבָעַ אַין בְּעַרְ
רעַנְגָּרְטָעַ דָּקְוַעַנְתָּעַן האָבָעַן אוֹיךְ אַ שִׁיכְבָּת
סִיטְחָעַרְעַד מְעַנְשָׁלָעַה, אַ צְטִינְגָּעַרְ : בְּעַנְאָרְ
בְּאָדָעָן, אַגְּנוּטָרְזָבָעַן, דָּקְפִּיטְוִידָּס אַין גָּאָעָסָס;
אַבְּגָעַר דִּיעּוֹן זַיְינָעַן נִיטְצָהָר וְיֵי די צִיְּזָן פֿון
די רַעְלָאָעַר זַוָּס בְּעוֹגָעַן זַיְךְ אַין דָּעַם נְרוֹיסָעַן
דָּאָרְ קָאָפְּטָאָלְ, אַין צְיַעַן זַיְךְ אַדְיִינְפָּאָסָעַן
אַיִּינָעַ אַין די אַנְדָּרָעַן, בְּזַי די קָאָפְּטָאָלְסִיטִישׁעַ
בְּאָשָׁוּן זַאְלָעַן צְעַנְעַן אַיְסְפָּאָרָעַן,
דִּיעּוֹן אַיְעָ אַינְטָעַזְזָבָזָעַן זַיְךְ דָּעַר
שְׂטָאָרְטָרְאָסְטָם דָּאָט אַיְסְגָּרְאָסָטָם אַלְעָ קְרָעָ
גְּדַעַר נְעַשְׁעַטְסָעַן אַון עַלְדָּקָאָטָם אַלְעָ אַיִּן זַיְן
הָאָנָדְ ; זַיְךְ דָּעַר נְעַלְדָּטָאָסָט קָאָסְטָרְזִירְדָּט
אַלְעָ וּוֹכְטָנָעַ בְּאַנְקִיְּעָדָעַן פֿון דָּאנָד אַון חָאָט
אַלְעָ אַיִּן זַיְינָעַ לְאָפָעַם בְּיַיְדָעַן אַיִּן צְעָהָרְ
דִּינְגָּעַ אַגְּדָעַעְ אַזְעַלְבָּעַ אַינְטָעַזְזָבָזָעַן, יְזָעַדָּעַן
עַלְדָּקָט אַיְסְפָּאָרָעַט פֿאָסְדִּינְגָּעַן זַוָּס

ען אַרְיָה בִּיהֶרְעָן וְאֶל פָּרִי בֵּן אַנְדָּרָעַ יָזְבָּעַ
עַנְדָּרָוֹמֶג וּמְעַט בַּעֲשַׂטְעָהָעָן אֵין דָּעַבְּ, יָמְקָעַ
עַלְיָהָעַ יְעַט מִיכְיָעַן: גַּוְוִיסָּעַ בַּאֲרָטָעַ שַׁעֲבָעַ
עַלְעַבְּעַן בַּיְפָעָרָעַ נְמַטְּעַ זַעֲמַלְעַךְ אָנוּ שַׁעֲבָעַ
לְיִמְלָאַתְּ. בְּעַן בַּאֲבָטַעַ שְׂוִין הַיִּנְטַעַ בַּעֲסָעַדְעַזְעַן
יְמַטְּעַן זַוְּדָה הַדְּרוּעָן שַׁעֲבָעַן בָּאָרְטָעַ ...
זַה הַדְּרוּעָן וְזַי אָרְטָעַן אָנוּ: נַעַד עַזְעַזְעַן
עַם עַם וְזַי, וְעַד דָּרָר מַאֲרִיךְ אָוִיךְ דָּרְיָעַן זַי
עַצְמָעַ אַבְּנַעַשְׁאַפְטַעַן וּוּרְעַן.

ה' ג' עשרירין פון די ואקלרנראיטער, א' –
טעבסטען-איינדרוסטראיע ווועט איננאצען איזטער
צעדרען נאך רעד אכשטאונג פון דעם איזטער
אשייך היינען זאל, זינגען דארום איזטער זאל
און פאלש. צען ווועט געויסס ניט איזטער
זי חרודערין טעבסטען ול האנג צען ווועט יונע
אנדרען ערדרונטן פון טראכטערן גראונטערן.

זאת אוניבראליינט צום טאראיך איזיך זילענצען
אבען זעלען מיר איהם בעטראטצען זי
זונדעראט מאן.

יעזרו בפערן צוירין, און דיא פראטערער זיין סיטטען
עדערט פלאערז דיא פערטער איזנידערערן און
אדערינעם איזם פילדערען דיא איזונענסע
איינזאנס איזנידערערע", זויפט דאס נאכט פלאערז
אָ פְּרַאֲצְעֶרֶתְּן עַמְּנָמָן מִדְּרַאֲצָעָן, יְעַרְעָן דֵי
וואָרי זען שערצען און דיא פְּרַאֲצְעֶרֶתְּן עַמְּנָמָן

ראם אינטערניטאטנטזנטן אין גערכזיר
דיבגעט ערבי און, וואס אנטו אונז אינבע
דיבגעטצע עאָה פון זוּרְקְלִיבָּעַ זַיְדְּנָרָאַנְדָּעַ
יעערען זוּרְקְלִיבָּעַ דֵּזֶבֶן דַּי אַבְּשָׁעָנִין עַן דַּי דַּיְמָי
טַּבְּשָׁס אַיְמָקְרִיבָּעַ נָאָמָר, אָן דָּאַם אַזְּבָּעַ זְבָּעַ אַנְדָּעַ
פָּאָרָאַי אַדְּרָאַבְּזָה זְבָּעַ זְבָּעַ צְבָּעַ אַנְדָּעַ אַנְדָּעַ
עַזְּבָּעַ זְבָּעַ אַפְּצִיבְּגִיטָּעַ דַּי פְּעִינְגָּא שְׁעַבְּדָעַ
יעַרְבָּעַ זְבָּעַ זְבָּעַ זְבָּעַ אַיְמָנְעָפִירָהָט נְעַזְּבָּעַ
צְרִיבָּעַ זְבָּעַ זְבָּעַ אַיְמָקְרִיבָּעַ שְׁעַבְּדָעַ,
זְוַעֲרִיבָּעַ זְבָּעַ זְבָּעַ אַיְמָקְרִיבָּעַ שְׁעַבְּדָעַ
צְרִיעָבָּעַ זְבָּעַ זְבָּעַ אַיְמָקְרִיבָּעַ שְׁעַבְּדָעַ
עַדְעַטְּעַן דַּי סִתְּמָעַן פָּזָן דָּאַדְּעַיְעַן שְׁעַבְּדָעַ
אָן דַּי גְּוֹיְנָהָה בְּמִינְטָבָה, וְזָהָן עַטְּנָה לְאָזְנָה

דדר אינטערנציינאלער שנויידער - פער באנד

פונקציונר

הנישאנס נדרונדען ווּך און געהען אונטערן צוינען
בערישיע-עדענע עזראנטפיטע און אנדערע אייז
נטענדער, איבערחויפט צוינען דע איזהען
אכזיביתעה, מיסטענס אייז דאס דערטה, זיין
אייז אידיעש אַדְבִּיטָעָה הארטען זיך קינדער ניט
פֿאָר שטעהנדיין פֿאָרָלעטאריךער. היינט, מאָרָן
עהען זיז אַרְטִּס-עַן טַרְיֵיד אָן וועדען געגעגען
זיז. אַפְּלוֹן עַן ער אייז אַ „צְבִּירָה“ בְּנֵי צְבִּירָה
עַדְעָר אָן האָט ניט פֿאָר דַּי אַזְעָעָן קִין געגעגען
קְרִיטִים דַּעַם טַרְיֵיד צו פֿערָלָאָזָעָן, לעטַט אַ „איַּזְעָעָן
טַמְעָגִין צְבִּירָה חֲסִעָעָנוּ... אָן אָזְעָן אַיזְעָן זַיְּזַיְּן
זַיְּזַיְּן דָּרְבָּה עַב דַּוְּגַּמְּנָה?“

או צויטמאן חדישט אין אונדאל, אין
סנידער-טריהה, אוון בעונדער-דעט דע זיין
ברידער אינדער-טריע, האט דענדייבט אַזְזֶל
וואָרטהָן עַן עַמּוֹדָלָנוּן. פֿון דעם בְּרוּפָה צְבָא
זִים, וְאֵס אַז גְּעוּעָן גְּעוּדָהָט אַז גְּעַזְזָעָן
זַעַם, אַז צְוָהָעָן, או דַּאֲרַטְיָעָן צְבָא
אַזְזִיפְּעָר וְיַיְעָן נַאֲךְ אַלְעַזְנִים אַזְזָעָן
זַעַם אַזְעַטְעַדְגִּין אַזְגַּזְעַתְעַזְעַיְעַן. בְּיַיְעַן אַז
אַזְעַטְעַדְגִּין וְיַיְעַר אַז דַּאֲרַטְיָעָן צְבָא

דעדציו נאך זייןען די קאסטען פון ארביזיט
און דיע לעתען 15 יאהד בעט פערדאָבעלט גע-
זווארען. די פאסטובער אונז נאָלדַשְׁעהָרעד בע-
קופען היינט פון 30 ביי 50 פראָצענט מעהר,
וואּו מיט אַיאָהָר צעהן צוֹרִיק. אוּסְפֶּר דעם
דאָרָה מען נאָך אַנְשְׁטַעלְעָן מעהר אַרְבִּיתָה,
זווילג די פִּיטְעָרְגְּנוּסְּ-פֿעַדְעָר זייןען מעהר צוֹר
וועָרָעָן אָנוּ נְעַמֵּנָן זיך אָזְעָטָה, שַׁ וּלְבָעָ-
ם אַזְנִיבָּר אַזְוּזְמָעָן.

צ' דיעוע אופראכען, וועלכע זייןען אלע נע
זעלשאפטליךען, דאס הייסט, זוי שטאפעטען דער
פון, זאס זוניטעד פטייטס ואקסקט אלין מעה
אלין בעעלקערונג און קויטנטס זיך דארום אלין
מעהר אין בעטלעד פאד אקערבוין, דארף מען
זערעהגען דז נא טיד ליבע, צוילעב
זועלכע במעט נאנץ נאדר-אכטעריךע אין זיט
זונסטיג פאר די ערקלעהונג פון אועלכע שעדי
זיט, וועלכע שטעלען צו אין אנדרען לענדער
די בעטמע ארטטען זאלל פאר נאנס דאס אין
אווי, אין א פראנען, מיט וועלכע ביר קענען זיך
דא נאך ניט פערנעהטמען. די ערקלעהונג
זעלען כיר איבערלאזען צו פצעיציאלייטטען, און
שייר וועלכען זיך דא בענויגענען מיט דעם בעי
זאנטנען פאקטן, או דער קלימאט פון די זוניטעד
ספטיטס און זיט צונגעאקסט צו דער פיטערונג
פון שעבעטען מיט פירען זאלל.

ווען מען נעהט אין אכבעטראכט דיעזע
אודראכען,—און עס זייןען פראאן אייניגע אנדער
דע וועלכע מיר פיזען דא גאנען אן א זיין צור
לייעב מאנגגען אין פלאץ — ווערט עס ניט נור
פערטשענדרליך, זוארום דיעז גאנצע אינדומטריע
פאלט אָלֶג, טראז די הויבע אבעצחהַלְוָנְגָעָן אויף
אייפֿאָרְטִּירְטָע וְלֹג (אַפְּלִיל אָזְלְכָע וְזַי זַי
געאנטע קָרְפְּטִוָּאֵל, וועלכע איז קִין פָּלֵ
נִוְתְּ פְּרָאָדוּצִירְטָע נְעוֹנוֹרָעָן אָונֵן קָעָן אַיְינְטְּלִיךְ
נִיטְ פְּרָאָדוּצִירְטָע וְעוֹרָעָן אָונֵן דַי זַיְנְטְּמָעָד
סְפִּיטִים); אַנְדָּרָעָן מִוּ מעַן זַיְנְדָעָרָעָן,
וּוּ אָ�וּרְ דַי אַפְּרִירְקָאנְעָרָאָזְיאָן הָאטְ ערְלוֹבִיטְ
אַנְצְּחָאַלְטָעָן אָוֹאָ רְוִיבְּרִישָׁעָן טָאָרִיף אָין פָּעָרָ
לְוִוְוִיפְּ פָּן יְאָהָרָעָן אָונֵן זַאֲנָאָדְ הוּבּוֹת. אַפְּלִיל דַי
אוּבְּרִיכְטִינְגָּעָן פְּרָאָטְעַקְּצִיאַנְיסְטָעָן, וועלכע נְזִוְיָ
בָּעָן טָאָקָעָן אַלְיָין, אָוּ נָרְ אָ דָאָנָק דַי טָאָרִיפָעָן
זַיְנְעָן דָּאָם אָזְוִי שָׂנְעָן אָונֵן הוּיְקָעָנְטוּחוּלְטָעָן גָּעָד
זַוְאָרָעָן דַי הוּיְמִישָׁע אַינְדוּסְטְּרִיעָן, זַיְנְעָן הַיְנְטָ
געַזְוַיְאָוָנְגָעָן אָ מְאָךְ צַוְּהָאָן מִיטְ דָּרָר הַאנְדָּ
אוּפְּ דַיְוָרְ קִינְסְטִילְקָאָזְיָהָעָרְיוּעָסְטָרָ אַבְּיָיָן
וּסְטָרְיוּעָן, וועלכע שְׁטָאָרָכְטָאָלְיָין אָפְּ. דָעָר גָּעָד

הנ"ל מזכיר יאנט, זוויל וויל נוייסען, און מען
בונט א איזערדע געלדרע באָר אַקערדוין. אַפְּלוֹ
ווען אַפְּלוֹן ציטיבָּס דענירונג ערלאָגָט הײַינְט
בָּאַפְּלוֹן ציטִיעַן באָר לְאַזְעָן פֿיטְעָן בחמָת
אַפְּלוֹן אַפְּלוֹן ציטִיעַן ערלאָגָט. נַאֲךְ מֵיט אַיְחוֹד
בָּאַפְּלוֹן דָּאַט בְּעַן דָּאַרטְעָן ערלוֹוּבָּן צַיְפָּר
אַפְּלוֹן זֶה גְּזִין, חיַינְט אַבעָּר בָּאַרדְעָרט שְׂוִין
אַפְּלוֹן צַיְפָּר פָּון 10 בְּיַי 14 סְעַטְסְּפָּר

ה'ב'ז עטינען די קאסטען פון האָדערווען
וואָסֶנְדַּר זיך דעם, וואָס צוֹלִיב דעם מאָנְגָּל
אוֹן זעַן אָן נְרוּסָע פֿיטְעַדְזָנְסְפֿעלְדָעְרְ קְומְטַ
עַמְּקָה אָסֵס צְיָאנְסְפֿאָרְטְּיוּדָן, די שְׁעַפְּסָעָן צִיטְטָן
איְנְזָנְצָאָהָן פָּין די זְבִּירְעַטְמָעָר אָין די וּוְינִ
טְּבִּישָׁעָרְעָלְעָה, אֲנְשָׁטָאָדָט וָאָס פְּרִיהָעָר הָאָטָם מְעַן
אָסְגָּוָת טְּבִּישָׁעָן אַיְנוּשָׁטְמָעָרְטָה הַונְּדָעָרְטָה
זְבִּישָׁעָה זְיַיְהָן אָרְטָה אָין אָן אַנְדָעָרְעָן אָחָן בָּעַל
זְבִּישָׁעָה עַדְבָּרָא קְאָסְטָעָן. אוֹיךְ קְומְטַ יְעַצְּטָ

ע ערדקה ענעדרוונגע מען בוין נאַזְנֵץ
אַזְנֵיטָרְטִירְעַן וואָל פון אַוִיסְפָּלָנד (בְּיַד
עַן אַיְסְטָרָקְצְּעַן אָוֹן וַיְדָאָפְּרִיךְ) נִים זֶה זֶה
יעַבְּדָעַם, וואָס דַּי פָּאָבְּרוּקָאַצְּיָן פָּן פְּזֵן אַז
עַן אַרְעָדְרִי וּוְאַלְעָנָעַ זָכְבָּעַן שְׂטוּנִים אָז אַזְנֵץ
אַגְּהָה, וְאַגְּדָעָה אַוְיךְ צְוַלְיָעַב דֻּעַם וואָס דַּיְיָעָנָעַ
וְיָהָרְתָּעַטְמָעַט פָּעַן אַרְזָן וְעַנְגִּינְעַר אַז דַּי יַעֲזָרָעַט
אַגְּדָעָן.

איך גויל ניט בעלהטינגן דעם לעזער זיין
א ספּ צייפער, אונ אונט איז דער פֿלאז פַּאַר אַ
ארטיטיעל אַ בערטענרטער. איך וועל זאָרט
סידּי אַיבערגעבען אַיניגען אַונטערשטען שִׁירְתּוֹן
די הַרְבִּישָׁנְטִילְבּוֹעַ יְהָרְלִיבּוֹעַ בְּרָדְקוֹצְיָהּן
דיידּוּה יְאֵל אַין יוֹנִיטְעָדר סְפִּיטִיסּ אַין דַּי פְּרִיּ
אַאֲדָר וּוְאַסְטַּהְבּוֹעַ זַיְדְּ גַּעֲנִידִים אַין 1910, אַ
צעְיָעַן 3111 מִילְיאָן פּוֹנְטַן, וּוְאַסְטַּהְבּוֹעַ אַין מַעַשׂ
4 מִילְיאָן פּוֹנְטַן וּוְעַנְגִּינְעַד וּוְדי הַרְבִּישָׁנְטִילְבּוֹעַ
יְהָרְלִיבּוֹעַ וְאַלְבְּרָדְקוֹצְיָהּן מִיטּ אַ גַּעַד
צָעֵם יְאַהְרֹהוֹנְדָרֶט פְּרִיהֻהָה. אַונְגְּעַעַד
צָוּזְיָהּ פְּרִינְפְּטָעַל פּוֹן דַּעַם וְאַל, זַיְבּוֹן
וּודְרַט פְּעַרְבוֹוּסּ אַין יוֹנִיטְעָדר סְפִּיטִיסּ, דַּעַם
צְוִוִּין חִינְמַט פּוֹן אַוְיכְלָאנָה, אַון עַס יוּטַן
אַאֲגַן גַּעַמְפּעַן, בֵּין דַי אַימְפְּאַרְטְּסָעִיאָן פּוֹן יְאֵל
זְוּעָט. אַיבּ עַרְשְׁטִינְגְּעַן דַי חִימְפּּעַן יְאֵל
פְּרִידְאַן אַעַזְמְעַלְכּוֹעַ טַאַרְבּוֹעַן.

* * *

שיט זאָס ערקלערט זיך אָוֹן זאנדרבאָן
אָך ? זאָס עראוֹרואָכט דיעוע בערקיינדיג
עערקיינדיג זונ אַ פראָדוקציָן, זעלבע אָין
אָוֹן זיך פְּאָטְקְטִירִיט ?

עֲמָדָעַתְּנוּ וַיַּזְעֵן אֵן אָוֹהֶן אַרְיָה אַיִּזְנָן
אַבְּעָם, אַבְּעָד מִיד אַעֲלָעַן זיך דָּא בְּעַמְגַעַן פְּרַט
פְּאַגְּנַדְעָ :

ערישטעטונג, זערט עס אליען עננער אפלען. די זויטע וועסטלייכע סטיטיטס פאר פיזהַטִּינָן דזונגע בבל. פֿעַלְעָדָר וועדרען אליען טהייערטען. די גענדען וועלכע מען פֿלְעַנְטָס פֿרְהַעַד בענער ערבעטן צו פֿיטְרָעָן בחומת און וועלכע האצע אמא בעסטען געטווינט פאר דיעזען צוועה, ייִשְׁעָן אליען זויטעד בעזעטן פֿון פֿאַרְמָעָרָם. גענְטָס אוֹיסָס צו זוכען פֿיטְרוֹגְּנֶסְטֶרְעָר אַזְּנוֹן זויטעד און העבר ערויישען די בערג, וואס עט צו אַשְׁטְרָוְנֵג נִיטְנוֹר פֿאַר די פֿערְטְּרָהְבְּדִילְעָן פֿון די בְּפָאַדְעָם, זָאנְדְרָהְן, וואס. עט פֿערְטְּרָהְבְּדִילְעָן אַוְיךְ בערײַטְעָנְד די קָאַסְטָעָן פֿון צוֹן פֿיטְרוֹגְּנֶסְטֶרְעָן אַזְּנוֹן אלעַמְּבָיְן. די אַיְינְגְּעַנְטְּהַזְּוִוָּן גְּמַשְׁבָּוּנְגְּ-בְּעַלְעָדָר עֲרַלְאַנְגָּנוּן בְּוּטְמָעָן

בשנה מארע אגדית גודלן, דורך עד אוניברסיטה
הו יין עז סבצאנר אגדת גודלן עז

אם אין א' צורצער און קלאָרער חישובן : אין
הו בעצטן עצמן ואחד און די עאָחה בו שיעבען
אין זוניטעט סטיטיטס ערקיינען עארט וועז
ערערען בע בע איז 15 פילוּוֹן, אבעע דער
זוניטעט בע בע די פאנדרעס שיעבען און היינט
פינט 15 פילוּוֹן דאַלְאָד נִרְעָבֶד ווי און
1000. און זי דער אַבְּזַרְבָּד אַזְמָעָנָה וועז
סְרִיכִים דֵּעַתְּרִיבָּר (אַונְגַּעֲשָׂה 50 פְּלַאֲצָעָטָן)
און צעריזָם בע זוניטעט אַזְמָעָנָה יאָסְפָּעָן, מון
דָּאָר דְּשִׁיעָן דְּבָּרִירִינְג אַזְמָעָנָה פְּרִיאָזְעָן בו שיעבען
סְעִין זְמָעָן בו אַפְּרִידָע אַזְמָעָטָן

בָּעַד אֲרָבָּה וְתִמְךָ נֶמֶן דֵּין אָוֹרְבָּאָה, וְיַיְעַל
וְיַיְעַל דֵּין עַרְבָּע, וְעַרְבָּע לְאַבָּען וְעַהֲבָרָטָן דֵּין
פְּרַיְמָען בֵּין אַבָּע סַלְטָען פְּרַיְמָען אַבָּע בֵּין אַבָּע
אַ-עֲדָבָּיְזָבָּקָטָען אַבָּע דֵּין עַמְּפָטָרָאָלָעָן
בְּכָהָה, שְׁעַפְעָן וְעַרְעָן טְרִיוּעָרָע, וְיַיְהָם עַמְּקָסָט
מְעַרְבָּה וְיַיְהָם עַמְּפָטָרָאָלָעָן פְּרַיְמָען דֵּין אַיְן דֵּין
בְּאַמְּלָאָה פְּרַיְמָען אַבָּע שְׂמָמָעָן שְׂמָמָעָן
מְכָבָשָׂע.

אֲבָעֵר דָא בַעַט וַיְהִי אֶן אֲנֹדוּר פְּדָאנָע, יְעַרְבָּע
עַם אֲין שְׂזִוִין נִימָט אֲנוֹי לְיִכְתֵּב רְדוּעָן אֲון שָׁארָה
צִי פְּעַדְעַטְעַבְּרָעָן. דָאָס אֲין אַ קְּרַזְקְּשִׁיאָה,
גַּעֲמִירִיאָה; וְאַדְרָס וּוּרְטָס דַי עַזְמָה פָּן שְׁעַבְּסָעָן
אַחֲרִין קְרַעְנָעָר טְרַאָע דַעַם חַזְבָּעָן טָאָע
רְדִיָּה? דַעַר אַבְּצָחָה אֲוֹפָה אַזְעַבְּעָא אִיכְבָּאָה
טְרַיְּטָע יוֹאָר, פָּן יוּלְבָעָע מְעַן מְאַבְּטָה טָהָר, אֲין פָּן
11 בָּזָן 12 סְעַטָּס פָּעָר פְּגָסָמָן. דָאָס אֲין אַיְזָגָעָא
אַ רְזַבְּעַרְיִישָׁע טְהָדִים אוּ נְסַפְּטָעָן פָּן דַי גַּוְאָלָה
גַּרְאָעָרָם. מִיט אָוֹז פְּרַאֲטָעְקָשָׁאָן דָּבָעָן וַיְיִ
בְּעַדְעָרָטָעָן קְעָנָעָן. נִיט נְזָר אַקְּנוּרְיוּרָעָן מִיט אִידָּה
גַעַנְד וּוּלְכָעָ אַוְיְלָעְנְדִישָׁע יוֹאָר, וְאַסְדָּעָרָן פְּשִׁיטָּה
פְּעַדְעַחְמָעָן דַעַם גַּעֲנָעָן דַיְמִישָׁע פְּאַרְקָעָמָן.
גַעֲנוּיָע אֲין פְּעַטְרוּיְעַסְיְוַעְיִתְעָסָט פְּטַמְּיִיסְטִיְעָסָט
דַעַבְּנָגָעָן וּוּנְעָן דַי פְּזַדְקָעָיאָן פָּן גַּאָר אֲין
יְיִשְׁעָרָס פְּטִימָס צִינָעָן אַבְּלָעָן אַ טְפָעָנְדָה

אַיִלְנָזֶבֶרְהָעָן, אַנְדָרָעָן בֵּין בְּרָעָנֶט אֹוֵיךְ יַשָּׁאָרָעָן
זַי פָּאָדְכָּעָרָם אָנוֹ רֻעָם אַקְעָרְבָּיו בְּבָלְלָה. מִיטָּס
אַזְעָלְכָּעָנָעָנָעָרְיוּעָן בְּלָעָגָן זַי טָפָעָק אַוִיסְפִּיהָרָעָן
בְּבִי אַלְעָרְבָּהָרָעָן דְּרוּוֹיְשָׁאָסָן פָּנוֹ דִי טָרְבִּיפָּעָן,
אוֹ צַיְעָן וָאָלְוִוְוָטָרְעָנָהָאָהָלָטָעָן דָּעָם אַלְתָעָן הוּאָיָה
בְּבָעָן אַבְצָאָהָל אַוִיְפָּרְוִיְהָעָן וָאָלְלָה. דִּיעָוָעָרְ אַבְצָאָהָל
אַיְוָן נְעָזָעָן דָּעָרְ אַנְבָּאָגָן פָּנוֹ דָעָם נְאָכָעָן וָאָלְלָה
טָמְרִירָה, וָוָלְבָעָרְ. אַיְוָן נְעוֹזָרָעָן דָּאָסְ הַעֲבָסָטָע
וְוָוָסְטָוָעָרָק פָּנוֹ דִי פְּרָאָטָעָקְצִיאָנִיסְטָעָן אַיְוָנִינִיְהָ
טָעָדְ סְטִיטְוָבָּ.

די באנטקסטורערס פון טוק און איבער
חויפט פון וואלענע זאכען וואלטטען, אנטיליה,
געזען ועהר צופריידען, ווען זי וואלטטען נוע
הענט בעקמטען וואל פון אויסלאנד פרוי. זיעדר
איינטערעס איז דרא, פערשטעט זיך, זי האבען
רויהה פאנטיראלען אהן שם טאריבען. אבער
פאקטיש האבען זי געשטיקט אויך אן אבעצאמחל
אויף רוייהה וואל, זי זייןען געצוואונגען געוווען
דאס צו מהאן, אום צו האבען די שטיעט פון די
איינגענטהימער פון שעפסען פאר די חוויכע טאָ
ריבען אויף זיעדר עראדוקטען—אלערליי זאָ
גענע ארטיקלען. איין האנד האט דא געוואצען
אי אנדערע, ווי בבל אין דער נאנצער פראטער
טייוויסטער. פון זיעדר זיט האבען די מאָנוֹ
עשלונגנעם דעם טאריף אויף רוייהה וואל, אבוי
זי האבען געקענט אויספיחערן, און מען וואל
אוּרְבִּילְעָנָעַן וואס העכברע אבעצאמלהונגען אויך
איינטעריטט טיבווארן, אויף יעדער זיך וואס
געטהאלט נור אין זיך עפטע וואל. וואס-אנַ
געלאנט דוּ ואוליגראודס (אָוּוּ דופט מען אין
ונגלאיט די יונגען וואס האדרעוון צעפסען צור
יעיב וואל), האבען זי אָרְנוֹנְטֶרְגָּלְוָנְגָּן הוייבע
טאריבען אויף וואלענע זאכען, אבוי נור זיך
האבען אויסגעראטיבט געווארדען די
וואל. אויז איז עם אויסגעראטיבט געווארדען די
געדרהטט, "סקודיוֹל קעֵי" אויף דעם רעכעונג
זון גאנצען פאלק, וואס איז געצוואונגען צו צאָה
ען הוייבע פריזען אפיוּ פאר די ערנטט סאָרִ
צען טוק, פאר שאנדי, איינטפרק פאר קאטטאן

הוינט בעדבענטן, זוי גרויס עם איז דער
שוינטעל און פישט דרי ריזעכרי מיט דעם ראייז
ען טאריות, ווען איז דער ווירקעכויות מעלאן
אפלו דיו קליעגע אצחל פון דרי ווירקעכע זיאוּל
דראווערטס אין יונקיעד סטיטיס נאנז' וועניג, און

וְרִבְתָּן אֲנוֹעַקְטִישׁוּרָם קַעֲמִיפְעָן אֶלְזִיְמִיט
אֶלְזִיְמִיט גַּעֲנֵעַ אִירְגַּעַנְד וּוְעַלְכָעַ פַּעֲרָקְלַעַנְעָרוֹנוֹ
אֶלְזִיְמִיט אַיְמַעַן דַּי אַבְצָאַהַלְוָנוֹנָעַן אֹוִיהַ זַיְעָרָעַ אַדְטִיקְלָעַן.
אֶלְזִיְמִיט צַבְעַצְעַן אִינְיַעַן דַּי אַנְדַּעַרְעַ זַיְנָרַעַ מַעְלִיהַ,
אֶלְזִיְמִיט זַאַס פַּאֲלָס זַאַל נִיטַלְיִידָעַן דַּוְרָךְ דַּעַם,
אֶלְזִיְמִיט דַּעַעַן יַהְדוֹת זַאַל נִיטַלְיִינָעַן. מַאֲנָכָע
אֶלְזִיְמִיט גַּעַשְׂעַר אַבְצָאַהַלְוָנוֹנָעַן זַוְיִנְעַן אַיְינְפְּאַךְ אֶל
אֶלְזִיְמִיט דַּי "פְּרָאַטְעַקְשָׁאַן" אַיְוֹ אַפְטַע אֶל פַּעַרְדָּה
אֶלְזִיְמִיט בְּזַיְרָאַס בְּזַיְרָאַס דַּי רַיְסָעַן בַּיּוֹם פַּאֲלָק וּוְאָס הַעֲבָרָע
הַדְּבָרָעַנְבָּס פָּאַר אַדְטִיקְלָעַן, וּוְעַלְכָעַ מַעַן פַּעֲרָקְיָוָט
אֶלְזִיְמִיט בְּזַיְרָאַס אַיְן דַּעַר פְּרָעָמָה, טַרְאַצְדָּעַם
אֶלְזִיְמִיט טַרְאַנְסְפָּאַרְטָם קַאַסְטָם דַּאַפְּקָעַן עַפְעַם אֹוִיהַ.

* * *

ה'ם בעסטען און קלאַרסטען ביזשפיעל פון
אַוְוָאַז אַ הוּבָּדָרְשָׁעָן טָאָרִיף לְיעַפְּרֵט אָנוֹן דַּי
בְּצָדְקָה גַּעַי", וועגען וועלכע מען ריבט זיך
אָנוֹן אַזְמָבָּעָן בְּעַזְנְדָעָרָם שְׁטָאָרָק אַין קָאנְגָּרָעָם.
וְאַז אַזְמָבָּעָן יְמָרָעָר פָּוּן שְׁעַפְּסָעָן מָאָכָּעָן גַּעַזְלָדָעָן
בְּצָדְקָה זְמָעָר, אוֹ מעַן דְּרָאִינְדָּרֶט זְיִי פְּשָׁוֹת דְּרָעָרָ
בְּצָדְקָה זְאָבָּעָן שְׁאָפְטָא אָבָּדָעָם אַבְּצָאָהָל אַוְיָה
וְאַז עַדְבִּיט פְּעַרְנִיכְטָעָט מְעַן, שְׁרִיעָעָן זְיִי,
וְאַז אַזְמָבָּעָן זְעַדְדָּוּ וְוַיְכְּתִּינָּע אַינְדָּוּסְטְּרִיעָ, וְאָסָעָם
זְאָבָּעָן זְאָרָאָסָטָ אַזְיָּמָּה פִּיעָל אַזְיָּמָּה, מִיה אַזְיָּמָּה נְעַלְדָּ

דער טאריף אויף רויעז זונאל

וְיִסְתַּعֵר פֶּן שִׁיזְבָּעַל אֲזַרְיוֹב אֵין נִגְמַעַן פֶּן פְּרָאַטְעַקְשָׂאָן.

ען פיליפ קראנץ

הווער בע נוינען אויסנערבענטן אלע אונזאָקְהַזְמָעָן
אויף דיזעה וויל און אויף אַלְעָרֶבֶי זיאַרְעָס
אַבְּעָן, אָן קִין אַנדָּעָר תְּחִילָה אָין נִיט אַיִּשׁ
טַּפְּסָאָרָךְ אָן הַיִּשְׂמָחָה עַדְתְּחִידִים גַּעֲזָרָעָן זָנְדִּי
עַזְּבָּלְזָאָנָעָר אָן פָּנָן אלע בָּרָאַפְּעָצֵל אַוְסָּעָן
וַיְיִהְיֶה דָּיוֹנָעָן „סְקָדְרוֹלְקָעִי“. פָּנָן אַלע זְבָּזָן
הָאָטָם פָּעָן עַרְבָּעָרָם, אָנוּ וַיְיִדְרֹשׁ פָּעָן יְעָמֵד אַזְּבָּן
שָׁבָעָן דָּעַם אַבְּצָאָהָל אַוְתָּה וְאַלְעָם צְבָאָרָעָן
וְעַלְעָן דִּי נַגְּנָעָץ דְּלָאַטְקְמִוּעָן גַּעֲזָרָעָן, עַרְבָּעָן
וְיִזְרְעָאָלָעָן אַנְדָּעָר אַרְטִי הָאָט מִיט אַיִּשׁ פִּינְצָן
הַאַמְּשָׁבְּכָהָרָן אַוְאַמְּבָּנָהָרָעָטָן.

עם קומיסט אבער דז ציטט, ווען דיזיגען זיין
וועט קענען אריינגענפערת ווערטען פרדי, און זיין
אבעצמַהּ, און זיין זאָלענע זאָבען ווערטען זיין
זיין בעלאָדען ביט אָזעלכּען הויבע פֿאָרְזֶעָן...
בִּין, יעצט, און דאָךְ זועלען מיר נאָךְ אָלֵן בְּזִיבְּצָעָן
אַדְרָמְזְעִירְגְּנָעָלָט מִיט וְעַד הַוִּיכָּעָן פְּרָאַטְעַטְּבִּיעָן
יענען, פְּיעַל הַעֲכָרָעָן וְוי אָזְרְגַּעַד זַעֲרְבָּעָן
אַבְּדָרְעָר אַינְדוֹסְטוּרְיוּלָעָר מִדְינָה אַין דָּעַר יְעִירָה.
זַעֲרָעָר וּוֹיְסָט וְוי לְאָגָג עַס וְוּטַם נָאָךְ גַּדְעָבָן זַיִן
זַי וּנוֹיְטָעָד סְטִיטָס, וְוּטַם טָקָע אַין גַּאנְצָע
אוּפְּהַעֲרָעָן אַון עַס וְוּט אַיְוֹנְגְּנָעָלָט יְעִירָה
פְּרָדִיטְרִיהָ, אֹזְ פְּרָיוּרְ האַנדְגָּע וְוי אַין עַקְרָבָן
אַון אָפִילְוַן וְוי אַין חַאְלָאנְהָ. דָּעַר עַילְמָן זַיִינְגָּן
זַאָּךְ דָּא אַלְזָן בְּאַמְוֹנה שְׁלָמָה אַין פְּרָאַטְעַטְּבִּיאָן
שְׁעַן הַאַט אָזְוִי שְׁטָאָרָק אַיְינְגְּנָעָרָט אַלְעָן קְרָאָבָן
זַעֲן פְּאַלְקָהָן, דַּי קְלִינוּעָן העַנְדְּלָעָד אָזְוִי וְוי-הַיְיָ אָזְנָבָן
לְעִידָּס אַון אַרְבִּיטָרָעָר, דָּאָס אַחֲן טָאַרְבָּעָן יְעִירָה
אָאָרְדָּא דַּי אַינְדוֹסְטוּרְיוּעָן פְּשָׂוָם אַונְטָעָרָעָהָן, אֵי
אָפִילְוַן דַּעֲבָאַקְרָאָטָעָן, וּוּלְכָעָ שְׁטוֹרָמָעָן אַזְמָאָקָהָן
הַעֲדִים דַּעַם רַעֲפּוּבְּלִיקָּאָנָעָר טָאָרִיהָ, הַאָבָעָן דָּאָ

הער אונטערשייד צויזען די רעפזיבלאגעטען
און דעבאייקראטטען מכח דעם טאריך בעלה און זיין
און דער פָאַס פָאַס די אַבעצָאלְגּוֹנְגָעָן אוֹר אַזְעִיט
פארטִירֶטָעָן סְחוֹרוֹתָן. די רעפּזְבּוּלְקָאַנְעָן זְנוּזָן
וַיְיַעֲמֵדְתָם, עַמְּנַיְאַדְתָם, פָאַר הַעֲכָרָעָן טָרִיפְעָן אַזְעִיט

שי עם ועדרת איביך, עירך צוין פאראן קומישן
נא ספַּר אַיִדְךָ צִים פָּאָרֶיךָ אַיִדְךָ דִּינְךָ וְאַמְּךָ, וְעוֹלָה
בְּעֵלָה וְעַדְרָתָךְ נְעַדְרָתָךְ, אַזְּנָן כִּימָךְ דְּבָעָטָךְ, גַּעֲרָדָם
צִוְּרָה, אַיִדְךָ עַרְבָּעָטָךְ עַם הַאֲסָעָן וְזַבְּחָלָטָעָן דַּי
דִּינְךָ יְעַנְתָּ בְּזַיְן אַיִדְךָ פְּרַאֲצָרְבָּעְטָיְיָעָן טָרְבָּעָעָן
אַזְּנָן זְמִינְתָּרְבָּעָטָיְיָעָן אַיִדְךָ בְּטִיְיָעָטָךְ. אַזְּנָן דַּעַרְךָ
עַרְבָּעָטָמְבָּעָטָיְיָעָן רַגְטָמָן צְוִין אַנְגְּבָעָטָעָן דַּעַם
נְיִיעָס טָרְבָּאָרָה, עַם אַנְגְּבָעָטָעָן אַנְדָּרְבָּאָרָה
טָרְבָּאָרָה (נְאָרָךְ דַּעַם אַנְגְּבָעָטָעָן בְּזַיְן זְגָבָעָטָבָאָרָה) אַזְּנָן
דַּעַרְבָּאָרָה, דַּעַם פְּרַהְבָּרָעָן בְּזַיְן דַּעַרְבָּקְדָּאָרָה
בְּנַעַשְׂרָאָרָה, אַם אַוְיִי זְבָעָטָמְבָּעָטָעָן בְּזַיְן אַזְּנָן עַכְיָרָה
דַּעַרְבָּוָעָה, אַם אַוְיִי זְבָעָטָמְבָּעָטָעָן בְּזַיְן אַזְּנָן זְבָבָאָן הַאֲטָם
עַם עַדְרָאָרָה; אַזְּנָן אַיִדְךָ בְּעַנְתָּמָן זַעַט עַם,
דַּעַבְּבָטָזְוָאָרְבָּשְׁיָרָה, אַיִדְךָ אַוְיִי אַבְּנָעָטָבָיְטָמָן
וְעוֹלָה, דַּי עַבְּנָאָרְבָּטָיְטָמָן אַבְּנָטָיְטָמָן אַזְּנָן גַּעַר
צִוְּרָה, עַם זְוִינְיָטָמְבָּעָטָעָן בְּזַיְן פְּנוּרָטָעָן אַיִדְךָ
זְבָבָדָרָעָן זְוִינְיָטָמְבָּעָטָעָן בְּזַיְן אַיִדְךָ
פְּלַמְבָּאָרָם עַנְעִי אַרְעַיְזָרְדָּיְרָה, בְּזַיְן דַּעַם טָרְבָּאָרָה
אַרְדָּוָנְטָה, דַּעַם חִיְּסָטָמְבָּאָרָה זְוִירָה, צִיְּנָה
עַלְעַזְעַנְעַדְעָעָן דַּי דִּינְיָסִים אַבְּנָרְבָּאָרָעָן אַזְּנָן
אַיִדְךָ אַרְבָּטָעָטָעָן סְהָנָה.

שם אין דה, כי געיגטן דער זיין פון
ער נאנצער ביזיענטינער פראמעטהיינער סיבּ-
טערן. דער אבעזאָד איזו וועל אין אוֹר אלט
זוי ער טאריף בסבּוֹן אין זונטער בטיטיסט. קיין
אנדרט טהוילן פון דז אַלענְטִינְעַן טאריפּ-בִּילְס איזו
בִּיט איזו שטאותה, שארך איזו ביטעד אַטְקִירט
געוויאָען פון דז דעםאָקְטִיטען איזו פון אלע געַז
געַז פון דער פראמעטהיינְעַן סיבּטֶעֶם, זיין דז
בעיד-טִמְטָע „סְקָדְרוֹיָה קָעֵי“ (Schedule K).

דער לובין פראָצעム איז קליזַלַּאנְד

“說書”與“說書人”

אויף דייעזר פראגען אוין ליבט צו קריינען
און ענטפער, וווען מען וארכט נור א בליך אויך
דעט געוועזענדעם סטרייך. עס אוין איבערוין צי
ווײַידערהאָלען די אָרוֹאָכָען וואָס האָט דעם
סטרייך אָרוֹיְסְגָּעָרְעָן; עס ווועט זיין גענט צי
עדערפֿאנָען בְּלִיּוֹן דעם פָּאָקָט, דָּאָס די קְלָאָקָט מאָ
זְעַקְטְּשְׁוָרָעָט; זְיִינָעָן גְּעוּנָעָן זְעַהַר אִיבְּעַדְּאַתְּשָׁטָן
צַוְּעַהַעַן זַוְּיַיְנָעָן טָאָגָג זְיִינָעָן אֶלְעָזְרָעָן
רִיבְּעָס אָוִיסְגָּעָרְיִידְגָּינָט גְּעוּנָעָן. זַוְּיַיְרָעָט שְׂרֵירָאָ
אָרָאָגָגָעָן נְעַקְעָטָס פָּאָרְשְׁטָעָלָעָן, אָז זַוְּיַיְרָעָט שְׂרֵירָאָ
פְּעָמָן, יוּלְכָעָן זַיְהָבָעָן גְּעהָלָטָעָן אָין אוּין אָיִינָ
דְּעַרְעָעָן, אָז זַיְיַיְנָעָן די נְלִיקְלִיכְסָטָעָן אָין דָעַ
וּוְרָעָט, זְאָלָעָן נְאָרָט מִיטָּאָמָלָעָן דְּעַרְלָאָנָעָן פָּאָ
דְּעַרְזָנָעָן, אָון דָעַרְנָאָקָר אָרוֹיְסְגָּעָהָעָן אָין סְטְרִיאָ
זַיְיַיְנָעָן נְעַזְעָן אָוִוְיָעָטְלָעָעָן, אָוְונָעָן גְּעַנְכָּטָעָן, דָאָס
זְעַמְּגַלְּטְלִיכְקִיטָּס אָון דְּקְלָעָהָרָעָן, אָז דָוּ סְטְרִיאָ
קְעָרָם פָּעַרְלָאָנָעָן צְפִיעָל. דָאָס הָסָטָן זַיְיָ גַּעַגְעָ
סְדָאָטָס צַוְּאָרְטִישְׁעָרָטָהָעָן: פָּוּן אָיִן זַיְיָ
דוּרְזָרְעָטָהָעָן פָּוּן פּוּבְּלִיקָס מִיטָּאָסְטְּרִיאָ
זְעָרָדָט, פָּוּן דָעַרְ אָאיְטָטָר וּוְיטָטָר דִּי מָוָרָא, אָז דָעַן
עַדְזִוְּבָטָעָן דָּאָלָאָרָט וּוּלְעָלָעָן האָלְטָעָן אָין אוּין
אָזְוּקְשְׁוִימָעָן פָּוּן זַיְיָ, אָין פָּאָל זַיְיָ וּוּלְעָלָעָן אָבָּאָ
זְעָבָעָן דִּי פָּאָדְעָרְגָּנָעָן. אָין דעם מְאֻמָּנָעָן דָאָ
בָּעָן זַיְיָ זְוִיכָּר גְּעוּמָעָן צו דעם מִיטָּעָל, וואָס גְּעוּמָ
אוּין אָפָּט בְּעַנוּצָּט בַּיְיָ די נְוִישָׁאָנָלָעָן מְאַנוּצָּעָן
טְשִׁוְּזִירָטָס אָסְסָן, פָּוּן וּלְכָעָן די פְּלִיוּוֹלָאָנָדָעָן
זְיִינָעָן אָטְהִילָּי, גְּעַמְּלִיקָס: שִׁיטָּעָן דעם צְיָהָ
אָמָס אַיְן דִּי אָוִינָעָן, פָּרְבְּלָעְנָדָעָן אַיְהָם אָוּין, אָיִ
זַד וְאָלְקָיִינָעָן זַפְּךְ נִיטָּזָעָהָעָן זְעַהַעַן אָין זַיְן רִיבְּטִינָעָן
פְּאָהָה, אָון דָאָן וּוּלְעָלָעָן זַיְיָ קְעַנָּעָן סְתָאָן אָרְזָה
וּוְיָסָס דָאָס הָאָרֶץ נְלוּסָט. אָון אוּין אוּין עַמְּסָאָרָה
גְּעוּמָעָן.

פיט אינזינע זיאבען צוירק אין און קרייז
ראנד פָּרְגַּעֲדָעִים עַל אֶפְרַאֵל יְהֹוָה חָסֵךְ צָנָע
צִוְּנָעַן דָּי אַיִּטְמַעְתְּקוֹאַמְקָטִים פָּן אַזְּבָעַן קְדָסְעַן
מעַטְשָׁעַן. אַפְּצִיעַר הָטָם עַמְּגַדְּיִיסְעַן, אָזְּבָעַן
מִשְׂטָפָן אַיִּינָעַם, אָגְעַיְישָׁעַן זִוְּבָעַן, דָּעַרְפָּאָר זָטָם
עַד הָטָם אַנְתָּחָרִיךְ גַּעֲנוֹבָעַן אַיְן דָּעַר עַדְשָׁוָעַ
רוֹגָן גַּעֲנוֹעַן אָסְטִידְרַעַד מִיטְּמָן גַּעֲבָעַן צָאַרְיָה
גַּעֲרַבְּפָאָן, יִצְּרַבְּעַר הָטָם גַּעֲבָרְאַנְעָוָעַט צָי גַּעֲהָן
בְּרַעְבָּעַן אַיְן דָּעַר צִיְּמָן פָּנָן קְלוּזָאַנְדָעַר קְזָאַפְּקָד
שִׁיחָנָעַס טְמִידָיִים אַיְן הָטָם דָּעַרְפָּאָר בְּעַזְאַרְבָּט
מִיטְּזָיְן זִיְּזָיְן לְעַבְּעַן. אַנְיָאַפְּצִיעַל, פָּאַרְעַן גַּוְבְּנָיָן
אַבְּעַר, הָטָם דִּיעַוְרָר טְרִיבְּיָעַל גַּעֲדָרְבָּט קְרָאָר פָּאָר
בָּעַן יוֹעַר עַס אַיְן גַּעֲיוֹעַן עַדְאַטְוַיְוָאַרְטִילִיךְ פָּאָר
אַרְעָה גַּעֲוַיְאַדְדְּתָהָטָעַן, זְעוּרָבָל זַיְינָעַן בְּעַנְגָּנָעַן
גַּעֲיָאַעָן הוֹרָךְ דָּעַס טְמִידִיקָן: דָּי זִיְּגָאָן, אַדְעָר
דָּי פָּאַנְגְּעַטְשִׁוְרָעָם אַסְפָּאַסְיִיאַיְשָׁאָן, אַיְן נִירְיָיךְ
פִּין דָּעַס עַדְשָׁטָעַן טָאָן פָּן טְרִיבְּיָעַל, אַיְן פָּאָר דָּעַר
עַיְשָׁטָם בְּעַקְאָנָטָם גַּעֲיָאַעָן שְׁטוֹגְיַעַנְדָעַ פָּאַקְטָעַן
אַיְבָּעָר דָּעַר שְׁפִיצְיָינְעַר רָאָעָ, יוֹסָם דָּי קְלִיּוֹרָאָנָר
דָּעַר פָּאַנְגְּעַטְשִׁירָעָם הָאַבָּעָן גַּעֲשְׁבִּיעַט דָּוָרָק.
דָּעַר צִיְּמָן פָּן טְמִידִיקָן.

עם אין געפֿריך בעזיזיען געיזאָדען איז
ירביה, ווערבער איז געיגען אן דער שׂעִירען פֿון
דער פֿילַמְּטִיקַפֿיטַש אַן אַין פֿאַקְטִיסַש גַּעֲזִיעַן
געַאנְטוֹאַרטְרִיףַ פֿאַר אַרְעַן גַּעֲזִירִיטַטַּאַטְעַן,
אַין אַין דער שׂטִיל גַּעֲזִיעַן אַן אַגְּנַעַטְסַ פֿון "די
חריזַיְאָנד קְרָאָט אַן סּוֹט מְאַנוּעַטְשִׁירְעָרָט
אַסְּסַ" זַיְעַרְבַּע דָּבָר אַיְתֵּס גַּעֲצַצְהָרָט (זַיְיַ לְזַיְיַ
בְּן אַיְיַן) דָּבָר גַּעֲזַעְגַּעְעַן אַיְיַבְּזַן סְטַעַנְדַּה) 10
דָּאַרְאָרָט אַ פָּגָן אַין עַרְכַּעַטְבָּסָעַם. נַחַךְ אַ שְׂפַּתְאָרָט
פֿעַלְעַן בְּרַכְתַּס פְּאַלְמַד אַיִּת דָּר אַפְּעַדְעַן, זַיְעַן בְּרַד
נַעֲמַנְעַן זַיְקַע אַיְנַעַרְעַן דָּעַם פְּאַחַתְן, דָּאַס יַעֲדַעַן
מְאָה, זַוְעַן אַ גַּעֲזַעְגַּדְתְּהָרָט אַין בְּעַנְגַּנְגַּעַן גַּעַד
זַיְאָרְעַן, זַיְגַּען גַּרְיַיךְ אַיִּת פְּאַרְנַעַן דִּי צָאַנְפַּעַל
פְּשִׁירְעָרָט אַדוֹיְסֶנְקְרִיבָעַן פִּיטַּס גַּדְוִישַׁע עַדְקְלַעַד
רוֹנְגַּעַן אַן אַדוֹיְסֶרְטִיוּמְבָנָט אַין דִּי צִיְּתִינְגַּעַן,
דָּאַס זַיְיַ וּזְוּלַעַן גַּעֲבַען אוֹ אַין אֹאַ בְּלַיְלִינְגַּן
צַי דָּעַם יַעֲנִיגַּעַן, יוֹסֵס יוּטַט בְּרַעְנַעַן צַיְסַעְפִּיטַּט
דִּי שְׂלַהְיַעַן אַין דער אַדְעַר יַעֲנַד פְּאַסְיַרְגַּן.
אַלְזָא, האַבעַנְדִּיגַן אַן אַיְגַּעַנְעַט אַגְּנַעַט אַן
דָּר שְׂפַּצְעַן, וּוּלְכָר פְּלַעַט אַרְיוֹן אַוְיסְתְּהַיְוִילַעַן
געַאיְזִיעַרְטַּס, "בלַעַקְזְּדוֹשְׁעַטְמַ" אַן נַאֲגַב אַוְלַבְעַט

אַיִלָּה בְּסֵם אָנוֹ פְּעֻמִּינְדָּרְעָן וַיַּיְיָ פְּרָאָפִים.

יעדר וויסטן, ווי שטורר עם איז אזונען
טעבעער צו ארנאנזירען. אבער די ראפטער און
טיטאנא מויינער יוניאן לאקאָל 41 שלאָפּט נוּם.
דעם לאקאָל איז איצט געלונגנען צו בעקומען די
הוֹלוֹף פֿוֹסְטִיט פֿאַקטָּאָרִי דֵּעָפָּרְטָּמָּעָנִט אָוּן
כּוּנָּעָן אָזּוּט דִּיוּזָן פֿינְסְטָּעָרָעָן נְעַנְעַד פֿוֹן אָוּינָּג
אָרוּזִים. אַיִּינְגָּעָן עַלְלָעָן סְטוּרְטָּעָר מְאַנוּבָּעָךְ
טְשְׁוּרְעָעָס זְיַינְגָּעָן שְׂוִין אַרְיָין אַין דָּעָר אַפְּסִיסְיָיָר
שְׁעָן אָוּן נְעַקְבָּעָן אָוּטָאָר יְנוּאָן קָאנְטָרָאָל. די
יְנוּאָן הָאָט אֶסְטָּה פֿוֹן דִּיוּזָן מִידְלָעָךְ אַרְוִוְסָנָעָךְ
הָאַלְאָעָן פֿוֹן זְיַיְעָר פֿערצְזְוּיְפֿעְלָטָאָר לְאָגָעָן, דָּאָרָט
זְיַאוֹ די מִידְלָעָךְ אַלְיָין הָאָבָעָן אַיִּינְגָּעָן וּלְיָילִינָּט
דָּרְעָצָן. די יְנוּאָן קְלָעהָרָת אַיִּתְהָ דִּיוּזָן עַלְלָעָן
סְטוּרְטָּעָר שְׁקָלָעָעָן, רְוָפְטָּה שְׁאַפְּדִימְוִינָּס אָוּן
עַרְעָנָט וּוּיְיָ צָו קְעַמְפָּעָן פָּאָר זְיַיְעָר רֻעְכָּטָע.
בִּיסְלָעְבּוּזָן הָיְבָעָן וּוּיְיָ אָן בענְרִיְעָן, אָוּ די
יְנוּאָן אָיז זְיַיְעָר אַיִּינְצָיָעָן הָאָפְּעָנָגָן אָוּן
דָּאָרָט, זְאָזְיָה דָּעָר אַיִּינְגָּלָס פֿוֹן דָּעָר יְנוּאָן דָּרְגָּנִינָּט
אָוּן. פֿוֹן דָּעָר שְׁקָלָעָטָמְרוּבָּאָר שְׁאַרְשְׁוּזְוּדָעָן.

הו. אינסבוקטארן אין עם איין דא ספּ היל
הו. זאט ער בעס, אלוא, געקענט אונגענ-
זעריג בעבען דאס געווען, בייז אינגענד פון די
אונגענ-זעריג אונגענאל ארגאנאייזערס האט די ואך רעד
ווארטערס צום הויפט פוקטאררי אינסבוקטאר.
הו. זאט זאדייך איין געקומען אין אינסבוקטאר
אי. זאט דז פֿירערלע געפונען איין שאפּ נאך 6,
אבעט זיט בי רעד ארבייט. רעד בעס האט גע-

צ'יאַרְעָן ביט אלע שבועות, או זי איז זוינע אין
איינטצע אין או זי איז ערשות געקוּסען פון זוין
זוי ציט א טליתות. דער אינספֿאָקְטָאָר האט
יעס נאמ בעיַּוְרָעָנֶט. וואס האט ער געקבָּנֶט
מעידן דזאָן אַמְתָּה, דאס קינד האט מעהָר
אי זאָה ניט געארבייט. זי האט אַבער געדי^ר
יראָזְנִי אַסְטְּרָעָנֶט אַרְבָּיִיט אַרְבָּיִיט, אַבְּיִ

וינטער און אין יענען שאפֿ ניטא קיין
סְבִּיעָם דַּעַטְתָּ. כָּאֵפֶת דַּוְשָׁאָמְלָא אֲפַטְמָאָהָל
אֲשִׁיעָדָעַן קָאָטָאָהָר אָנוֹן ווּעָרָט קְרָאנָק אָוִיפֶת
דַּעַעַג יַעֲבָעַן. אַיְצָטָעַר, אַיְן דַּי סְלַעַקְ-צִיּוֹתָן, אַיְן
אַיְדָה דַּעֲבָטָעַ דָּאָהָה ווּאָסָה וְיַעֲנָה וְיַדְנָה
אַיְן אַיְזָעַר אַיְרָעַר אַיְלָעַר אַיְלָעַר אַיְלָעַר אַיְלָעַר.

במי במען לירידען און שוועיגען.
ועלבען איהה, אין דעם זעלבען טאָפּ, ייזע
א דרייניע, יונגען פֿידעל, וואָס האָטּ לעצמְנָה
צעמְנִיט געהען אַרְבִּיטען, ווילּ איהה ערעדְנִיעּ
צייעטער אַין קְרָאנְק גְּעוֹזָאָרְעָן אָנוּ האָטּ אַיְדִּי
מעדר ניט געקענט אַוְיפְּהָאֶלְמָטָן. זי אַיְדִּי
זְמִינָה אַפְּנִיה, אַבְּנָדָר זי נעהט שׂוֹן אַיְינְגָּעָדָן
עַן. אַיְחָרָע אַוְינְגָּעָן זְיַינְגָּעָן קְאַלְיָע גְּעוֹזָאָרְעָן זְעַם
עַם שְׂיִיר, וואָס דֵּי גְּאוֹזְלִיכְטַס וּאֲרַפְּטַס אַוְיהָעָן
וּשְׂעִירְנָהָרָע נְגַדְּלָע אָנוּ זַיְהָן פְּרָאנְגָּעָן בְּרוֹלְגָּעָן.

בוי דער נאכטער מאשין זיט א חברעט
פונן ע. ס., א מידעל 19 יאהר אלט, וואס ועדט
איינס זוי א פרוי פון 35. דיעז מיזידע האָר
טען זיך פאר ערפאלענע. מען פאָר קײַן שאָר
ויש פּרֶעְנֵן. מען דאָרָפּ אָרְבִּיטְרָן אַין לִיְדָעָן
זוי דִּי לְעַצְמָע בְּחוֹת. אַין דָּר בָּסָם אַרְעָץ
אֲבָנָה קָופּט זַיְנָרָא בְּרוּדָר אִיכְמָא אַגְּבָנָרְטָע
זַיְנָט אַנְוִיטָאַפְּאַבְּיָל.

עם בעדריטעהט זיך, און וווען דאסם גענד
טענטס" ווערטט מיט איזענבע מעטהדען געפרהרט,
דען דער באס זיך ניך אדריפאָרבּיִיטען און זיעז
ען א פְּילַאנְטְּרוֹפֵק און א מְאָרָאָלְּפְּרָעָדְּנוֹעֶר אוּאַך
דער פְּינְטְּמָעֶר וּוּוּנְגִי אַפְּמָאוֹן. אַבָּעֶר אַטְּ
טענדליך מעטהדען מוווען סוף כל סוף אַרְזִיכִי
יזמְעָן אַין דער עפָּנְטְּלִיבְּקִיט אַון עם קִיםְטַ

דו לעהרער צוֹן די פּוֹלִיךְ סָקוֹהֶלְסַ אַיְזַע
עד אַיסְטַסְטִידַי אַונְדָּרְעָן זָקְ פְּאַנְכָּעַ פָּאַלְ, אֵין
אוֹן אַינְטָלְלָעְגָּנְטָמָעַ קִינְדַּזְוָעַדְתַּ אַיְן אַשְׁבָּעַטְעַ
עַזְעַן טָעַרְמַן מִיטַּ אַיְיכָאָלְ שָׁטוֹטָפְּרַ אַזְעַנְעַ
היַוְן די לעהרער קָעְגָּעַן דָּרוֹרִיפְּ גַּעֲפִיגְעַן אַז עַזְעַ
לְעַדְזָגְגַּ אַט אַיְן דִּיעֻן פָּאַלְ : —

א שפאנושע, 14 יעהריגע מירעלע, מיט' אמאן, ס. ב., ארכויט אין 8 ישאָפ, ווועּוֹ דער באָז אין דא נימט לאָנֵן בעשטראָפֶט געיזאָרען מיט 25 אַלְאָר פאה אַפְּערטרעטען דאס געועץ פון קִין דער אַרבִּיט. פון דאו אָן האָט דיעָע מִירְדַּע אַגְּנָעָה יְבִעָן נְעָהָעָן אַין זַיִן שַׁאֲפָן צַי דַּעַר אַרְבִּיט גַּזְיִיךְ פָּן סְקוֹהָל, 3 אַזְיַינְדָּעָן אַרבִּיט בִּי דַּעַר מַאֲשִׁין אַלְמָס "פָּאַלְדָּעָה" נְעָהָלִיךְ בְּיוֹ, 6 אַפְּטַמְּאָל בֵּיז 7 אַדְעָר 8 אַיִּינְדָּעָן, ווּנְפָטָן אַן אַנדְרָעָעָר פְּרִיעָר טַעַג אַנְדָּעָן טָאגַן. פָּאָר דִּיעָר נְאַנְצָעָר אַרבִּיט גַּעֲקָבִּיט אַנְצָעָר טָאלָר.

הער ענטפער אין, או פאר דעם גאנצען זיין
ענץ חטט געדארבען וויז וווניגסטענס אַזען

אַיִלָּנוּ בְּיִשְׂרָאֵל עַל פָּאַבִּירִינְגָּן גַּעֲנֵר
מִצְּרָיָם גַּן יְהוּדָה וְכָלְבָן וְעַלְעָן בְּעַשְׁטָעִינְגָּן
וְאֶלְעָנָן אֶלְעָנָן אֶלְעָנָן אֶלְעָנָן.

אין א' שאנ' יאלם בערטאונג צי אינעם פון
שי עדרעטעריטער איזטראטראטונג אין דער פון
טאנטעריטער, ארביטר א' דערטעריטער טערטונג,
טאנטעריטאיידיעש פיזיעד, נאמיעס ע. ס. ז'
האט שין אינגענערטרט א' דזרטאר איז איהר
פאנטן אין חוויל דעם ראנט איהר ערעד וואך פון
60 צענום פון ז' אראט ז' פאנטן פער-יכטען,
אונס טבּער בוי און דאס. ע. ס. קידזון 2 פאנט
פאנט ניאפען "ביבט" אין א' דיזענד קידצען קיד
טאנטן. בר' איבטער ארביטריטען אנטס עטעריבע
דזרטאר, נידע מאס ז' דארכ' איזעקרזאטלען פאנט
ערעד פאנט אין איזערעד ואנבען, טערטונג ז' אין
ערעדן נידען אידערען, אונס לאנס ז' זי פאנט
יערט, אין יאנט פון זיך זיך נישטה, בון עס
הויבט איזט, אין ייַען ביטט פון נא און ז' בון
איבטערעדן, טאנטעריטער איז עס אונס בילגנע
ארביטר, אונס אונטעריטער זיך זיך נישטה, בון עס
הען ז' קיזן 60 צענום א' פאנט ניט איזטעריטער
אינגענערטרט דאס ז' זיך בערטאונג, האט איהר דער
באנ דערטאר גויז אונטעריטער.

ונבדעם יי' זי דאט בעידראפט אט פלאן אין
דעדר דיטס אין געהרטען אין איין זייןיען, דאט
זיין זיך פישיב ניעווען, זי זייןיען חערפֿט ניט אין
האט בעישלאָסען צו פעדזינען איידז-ציטאָלן אין
געוקומען מיט אַבענער אַזעען איינען בעטען מען
אי', איהר צנורק אַדְיוֹנֶעֶתְּסָען זי אייד גע-
יעטְּזָלְבִּיבְּעַ שְׂלָמְעַבְּרִיְּן, דאָס דאט זי געצעהָלְטָ
בְּגַעֲרֵדָה אַן גַּעֲרֵדָהְעַרְתָּן, או אַן אַיאָ גַּעֲרֵדָהְעַרְתָּן

טראפערן" אין דער פרויען-קלילידער אינדוסטריז
גענאנגען; אונגעוויבען קלויין, ווי אויבען גע-
שיילדערט, ביסלעכובוינוו "ארופ בערביט" זיך,
דערגריריכט זיינער איצטיגען שטאנה, זיינער
גרויסע, "שאו רומס" אויף פינטען ערונען אפֿ-
טאנן, און געוואָרען נרויסע באָרטעעהער און
טאנגעבער פון מאָרָאָל און אויפֿהַרְבּוֹגֶן. דער
עליגען סטְרִיטְעֵר קִימָאָנָה באָסֶם, דער בעל טובה־
זיך, שטעלט זיך אַבעָּרְדָּעָבְּיִי נִיטָּאָבָּ. דער אַיְ-
פעיל דרייסטער. זיין עקספְּלָאמָאַצְּיעַ גַּעַת
אַפְּגַּעַן וְנוּמַנְאָר

נראד פאיסורט עס, או זיין שוואגעער האן דעלט מיט גענטצעט בעהמאַטינען און דאס אָספֿטָאָר אין דעם עולְבָּעָן פִּינְסְטָעָרָן גענְגָּה. פָּזָן דערוֹוַיְשָׁעָס זעהען דיזען מסְשִׁינְעָן אוֹס פָּאָר דער נָאָרִישָׁעָר טָעָרְקִישָׁעָר מִידְעָל וֵוי עֲפָם דעכְּטָסָן. דער באָס אָן זײַן שְׂוֹאָגָעָר הָאָבָּעָן אָן אַבְּמָאָךְ, אוֹ מעָן מעָן דער נָרְגִּינְגָּר מִידְעָל פָּעָר קְוִיְּעָן אֶמְשִׁין אוֹיפָּא אַוְיסְצָאָהָלָעָן, פָּאָר נִיטָּמָהָר וֵוי דְּאָפְּעָלָט דֻּעָם פְּרִיאָוּ וּוֹאָס אֶנְיָעָן, נִיטָּמָהָר מְשִׁיחָן דָּאָרָף קְאָסְטָעָן. דַּי בִּידְעָל מָנוֹ אָבָּעָד צָאָהָלָעָן פָּאָר "פִּיקְסָעָן" דַּי מְאָשִׁין וּוֹן קוּמִינִיגָּן אָן פִּיקְסָעָן דָּאָרָף מעָן אֹאָ אַלְטָע צָוְכָּרְאָבָּעָנָעָן כָּלִי אַלְעָזָטָן לְיִיטָּמָהָר אַבְּמָאָךְ קָעָן דַּי טִוְּיָה רָעָל דַּי מְשִׁיחָן נִיטָּמָהָרָהָעָן וּוֹן זַי פָּעָרְלָאָוטָן דְּעָם פְּלָאָזָן, אָדָרָע וּוֹן מעָן הוֹיסְטָמָה אַיהֲד גַּעַתְּנָהָן גַּעַר אָן אַוְרוֹאָךְ אָדָרָע אָהָן אֶוְרוֹאָךְ. אָן דָּאָס גַּעַלְדָּה וּוֹאָס זַי הָאָט אוֹיפָּא דער מְאָשִׁין אַוְיסְנָעָן צָאָהָלָטָן, בעַקְוּבָּס וֵוי אוֹיפָּא נִיטָּמָהָר. נִאָך נִיטָּמָהָר עֲדָרְלָאָוטָן זַי דֻּעָם פְּלָאָזָן, וֵוי דַּי מְאָשִׁין טְפַתְּחָתָ שְׁוִין וּוֹיְעָדָר בִּים שְׂוֹאָגָעָר אַין סְפָּטָאָה, וּגְעַנְגִּירִיטָ פָּאָר אָן אַזְּנָדָעָר נָאָרִישָׁעָר נָרְגִּינְגָּר בִּיְיָעָל. דָּאָס אַיִּזְאָזָן, אַלְזָאָז, אָ גַּעַשְׁפָּטָעָל בֵּי דָעָר יִיטָּמָהָר וּוֹאָס וּוֹאָקָסָט אַדוֹיָּס פָּזָן דָּעָר קִימָאנָאָז.

חוין דעם, או דאס ניעשפט נעהט אויף אונ
זעג און וואקסט פון רוייב און עקספלאמאנצעע,
ווערט דער באס אלע מאל קלינגר אוון פלאנמנצע
פיגנער. ער נעהט אריין קלינגען קינדרער אדע
זומער ער זורייען, איזוינע ארביזיטער קאסטען, דאס
ויללונגער. עם טראפעט אפטן, או מען דיננט און
אלט פאר פאלק פאר 11 דלאדר ביידען און מען
עכבעט אב פון דיזע אריימע שכירות פאר די
אסטנע פון מאשיין, נאדייליג אדרעם און אפיילו
ווארד וואסעד צום טירנקען.

אוֹן דָּאַס נְעִשְׁבָּט וְעַרְבָּט עֲרֵשָׂת רַוְכְּבָּן
וְינְטַעַרְסָאנְט פָּאָר דִּי בָּאַסְעָם, וּעַן זַיִדְרָפְּעָן
אַלְמַן זַוְּבָּעָן פְּלַעַנְגָּר זַיִדְרִיטָעָן וְזַיִדְפָּעָן

בזאת, זאב ריאוט ויך קויים גלויבען, או עס און
זונען איז ער פּרוּעָר אַמּוּרִיקָא אָנוּ אֵין דעם
אַדְּגָרְנְדָרְטָט. קיין שְׂקָלָפּעָנְטְּרִיבָר
פְּרָנְצָסְצָה אַז אָזְדָּא נִיט.

בז אַז אַזְדָּא קיין נויעס נִיטָם, אֲז דִּי עַרְבִּי
בְּסִים זְוִיכָּרְנְטִיבָר וְאַלְשָׁן וְיִךְ מַכְבָּעָן פָּאָר
בְּסִים זְוִיכָּרְנְטִיבָר אֲז אַבְּתָה אָז זְוִיכָּרְנְטִיבָר פִּינְסְטָעָר
בְּסִים אַז דעם נַאֲמָעָן פָּוּן וְאַחֲלָתְּהָעִטְּגִיטִיט.
בְּסִים אַז אַמְּכָבָעָן וְיִי וְיִךְ, "וּוְיִגְעָן נַעֲבָעָךְ גְּרִינְעָן
בְּסִים אַז הַאֲלְבִּיבְּאַרְבָּאִישָׁע עֶרְטָעָה, וְיִ
בְּסִים אַז אֲמָעָן אָנוּ גְּרִיבְּעָלָאנָה, זְוִי וְאַלְטָעָן
בְּסִים אַז פָּאָר אַקְלִינְיִינְקִיטִיט. נְרוֹיסְעָן נְאָרָעִי
בְּסִים אַז עַשְׂעָן יִי אָז בְּעָן צָעָן זְוִי אַיְינְרָעָדָעָן אַ
בְּסִים אַז "עַבְעָד אֵין דער "נָאָז". הַכָּלָל, מַילְאָה
בְּסִים אַז מְאֻכְּפָעָטְשָׁוּרָעָן קִימְפָאָנָם אָנוּ מִיד
בְּסִים זְעִיעָן מִידְלָעָד אַ טּוּבָה, וּזְעָן מִידְנָה
בְּסִים זְעִיעָן מִידְאָבוּיטִיט.

זונען זיינער מאדערנער „פִּילָּאַנְטָרָאָפּ“ אַ
הַמְּבָּרְכָּאַיְלָרָעַ ערְגָּעֵץ אַין עַלְלָעַן סְטָרִיט, וְוֹאַ
בְּאַפְּנֵס זִבְּטַקְּוּם קִינְגָּמָלֶל נִזְטַ צַו אַן אַ סָּאָנוּ
בְּאַיְלָאַנְטָרָאָפּ אַודְאַיְלָאַנְטָרָאָפּ. עַר קוּבְּפַט דִּי
בְּזַיְנְבָּעַן שְׂטָאָפּ, וְוֹאַס אַיְלָאַנְטָרָאָפּ עֲרַבְּעַתְוּעַט
בְּזַיְנְבָּעַן פַּעַן אַ שְׁרָהָת, ערְגָּעֵץ אוֹפּ אַ סִּילָּ.
זַעַרְעַד ... זַיְנְעַן בְּאַפְּטִיכָּלְקָעַן עַר נִזְטַ צְוִישְׁטָעַלְעַן.
זַעַרְעַד אַיְלָאַנְטָרָאָפּ בְּאַפְּטִיכָּלְקָעַן שְׂוִין דִּי אַרְבָּיִידָ
זַעַרְעַד בְּזַיְנְבָּעַן. זַיְיַ וּזְוּלְעַן זַיְד אַיְלָאַנְטָרָאָפּעַן זַיְיַ
זַעַרְעַד אַיְלָאַנְטָרָאָפּ בְּאַשְׁיְנָעַן, נַאֲדָעַלְפָאָדוֹם אַן אַנְדָּעַ
זַעַרְעַד אַיְלָאַנְטָרָאָפּ. זַיְיַ וּזְוּלְעַן צַאָהָלָעַן פַּעַן זַיְעַרְעַד
אַיְלָאַנְטָרָאָפּ חַעַטְעַעַן צַו „פִּיקְסָעַן“ דִּי מַאְשִׁינְעַן,
זַעַרְעַד זַיְיַ, זַיְיַ וּזְוּלְעַן טְרִיבְעַן דִּי מַאְשִׁינְעַן
זַעַרְעַד זַיְיַ אַיְלָאַנְטָרָאָפּ פּוֹסְטָרָאָפּ אַן טַהָּאָן דִּי
אַיְלָאַנְטָרָאָפּ. אַן עַר וּוּטַ זַיְן דָּעַר בָּאָסָן;
זַעַרְעַד זַיְיַ זַיְסָעַן אַרְכִּיטְעַן פַּעַן 7 אַדְעַר 8 אַן
זַעַרְעַד בַּיּוֹן 7 אַדְעַר 8 אַן אַבְעַנד; עַר וּוּטַ זַיְיַ
זַעַרְעַד אַדְבָּעַ שְׁטוֹנְדָעַ פָּאָרְ לְאַנְטָשָׁן אַן 20 מִןְיַן
זַעַרְעַד אַרְכְּפָעַר. יַעַן שְׁכִירָות, זַיְיַ
זַעַרְעַד יַעַלְעַן זַיְיַ דָּעַן הַאָבָעַן אַ הַאָדִיְּן צַו
זַעַרְעַד אַסְפָּלְטָעַן אַ סְּפָקְ שְׁכִירָות פַּעַן אֹאָ אָרִים גַּעַשְׁפָּרִיְּן
זַעַרְעַד, נַעַן, עַר וּוּטַ זַיְיַ דָּאָרָט גַּעַבְעַן אַ קְלִיְּרָ
זַעַרְעַד, צַיְזָוָאָדָעַן זַיְיַ זַיְיַ אַ הַנְּדָא אַ בִּינְיַן, יַעַן
זַעַרְעַד אַיְיַ פָּאָר אַיְחָם אַ גּוֹטָעָר, אַ קְלִונָּר פְּלָאָן
... אַיְיַ לְבָסְעַט גַּעַבְעַן!

אַיִלְעָמֵד אֲנֵי דָעַ פָּלָגֶן גָּאנֵץ דָּאיַעַל,
אֲנֵי זְנוּעַצְלָהָה. דַּו עַפְעַטְטְּלִיבָעַ מִינְגָּה הָאָט
בָּזֶה זְבַּח אַוְסְזַׂוְעַצְעַן דָּאנְגַּעַן. אַוְיַף דָעַם דָאַיִל
בָּזֶה זְבַּחַן הָאָבָעַן זַיְךְ דַּו נַאֲדָעַל-טְרִירְיָדָם אַיִל
אֲנֵי זְבַּחַן עַטְטוֹקָעַלְתָּה. אַוְיַף דָעַם דָאְזַיְגַּעַן וּוְעַן
אֲנֵי זְבַּחַן דַּו אַיְצַטְעַנְדָּגְרִיסָּעַ פִּילָּאַגְּן

בכעטנטעלטן דראפעס, וויל איבעך דזיען
ברעננטש פון טרייז האבען זוי ניט קיין זיין
זונדזינגען רעלטן.

בעשלאסטען צו נבען לאקסאָן 71, זיינט
טיילאָרים פון שיקאנָן, אַ דאנִישען פון 200 גּ
בעשלאסטען ביז'ושטיערָן 1,000 דָזְיאָ
וי דערקָן דעם חֹוב פון לאַיעֵר פֿינְגִּי פֿאַד זִיינְ
דיינְפּֿטְעָן אַין דעם דזְעַטְנָעָרָן סְטְרִוִּיטָן אַין באָסְ
טָהָן, באָפּוֹן, די באָסְטְּפָּנָעָר לְאַקְאָלָס זְעַרְעָ
אַמְּרָהָן, די אַזְּבָּהָן 50-בְּרָדְבְּ-הָעָמָן דְּהָמָן

איך די אינגלנדונג פון דער אינטערנצער אין
וואלע צוויידער פעדעראציאן ווערט בעשראכע
ו שיקען א דעלנטאט צום צוויידער לאוונטען
ויאס החיבט אן איהרע זיזונגנען אן זיען, דעם
וואטען זילן, און איך או אונזער אינטערנצער
טאנאָס זאָל זיך מיט דיעזע קעדבערטאָפּ
אַפְּלוֹידָען, סעקרעטער דײַיש ווערט אַיִינְשָׁטֶן
זיג עיזעהלט אַלְס דעלענְאָט.
די אַירְבָּיעַן, ניט פֿערענדִינְטָע, פֿראָעַן
יעַרְן אַיבָּעָדָעָן צו די פֿעְמָבָּעָר פֿון זַיִן
אַרְגָּעָד בְּאָאָרָה.

אַבְלָעַ אֵין קִימָנָא טְרִיד

ו- "הדריך" שמאכזב אין במקושט מודולאך ומערען עמדתלאומון פאר דעם בענימונטן גוּן הרצלאוועט באפערן.

פָּזֶן גַּעֲרַתְהֹוד בָּאָרְנוֹנִים

או' מאנגע באסבען האבען ניט קיין הארע
או' קיין געווישען, וווען עם האנדערט זיך עונגען
ויערע ארכיטער, אין פאר אונז קיין נויעם
זיט. אבער די מעשית, וואס פיר העדרן פאנד
טענבויה, זיך מען ארכיטיט זיך ארכיט אין דער קיין
מאנארכיטיר; זיך מען בעשויינדרערט אין מען
דריקט אויס דאס לאבען אין נישפֿט פון נידיע
איימיגראנטקעס פון שפאניען אין טערקיין, גע-
הען איבער אין ערצלאונגקייט אלעס וואס פיר
האבען וווען עם אויז געהדרט.
איידיש-טערבענדע ארכיטיטער אין דז קרייז
דעראיאנדוטריין קען פֿען היינט צעהר ניט
איינזונגען אונז עקסעלטאמיטידען זיך אמאחדיגען

ג ע. כפועת אין יעד עז' צויה עז' יושע אין.

ווערעדן פאר די ארכיטטור פון דעם זיד-פֿאָסְפּֿוֹר
שען ברען; די ביטען פאר אַרגְּנָזְנִיּוּרֶם פון
די מאָנְטְּרָאָלֶר דושׂשָׁאַינְט באָאָרֶד אָונְן לאָקָאָל
75 פון ואָסְטָרָר; דער פֿערְלָאָנְגָּן די ווַיסְט
פּֿוֹיְקָאָרָט לְאָקָאָל 25, אָו ווַיְסָט פּֿרְעוֹזְדָּעָנְט פּֿאָר
לאָקָאָה וְאָל פּֿעֲרָבְלִיּוּבָּעַן מעַנְעַדוֹשָׁר פון די
אַסְּפָאָסְיָאָיְשָׁעַן שְׁעַפְּרָעַ; דער פֿערְלָאָנְגָּן פון
דער קְלוּוֹן-נְדָרָר דושׂשָׁאַינְט באָאָרֶד, אָו ווַיְסָט
פּֿרְעוֹזְדָּעָנְט פּֿאָיט וְאָל אוּפְּפָאָסְעָן אוּפְּרָי קְלוּוֹר
לְעַנְדָּעַר לאָקָאָל—דְּיוּעַ אַלְעַ בִּיטָּעַס ווּעָרָעַן

איבערגענגעבען צו פרזונידענטס ריאזענברג.
דעָר פערלאָגַן פּוֹן לְאַקָּאַל 22, נִוִּיּוּעַ,
פְּפָאַר אֶן אַרְגָּאַנְיוּעַר, ווּרְעַט אַבְּרַעְנְגַּעַבָּן צו
דָּעַזְוּלְבָּר קָאַמִּיטָּע, ווּאַס הָאַט צו בְּהַאנְדְּלָעַן
דוֹ פְּאַדְוּרְנוֹגָנָן פּוֹן דֵי בָּאַלְטִימָאַרְדָּעַ קְלָאַקְדִּי-
מְאַכְּבָּעַ.

דו ביטע פון די בראננווילער דראפטמייקערט,
או די באאָרד זאל אינדאָסְרִיעָן אַ דושענעראָל
סְפָּרִירָק אַין וַיְיָעֶר טְרִירָה, וּוְרָתָ אַיבְּרָגְעָנְעָבָעָן
אַנְגָּן וְנוּ וְאַרְבָּאָה שְׁמָרְבָּאָטָן די באאָרד

עוז די ניו יארקער מעמבערטס פון באארד.
דען פערלאנגן פון די ראפטער און קיטמאָנַס
אָרכִיבִּיטָרֵר לְאָקָאָל 41, אָז די באָארד זאל אָרֶד
אָכְּנוֹיְרוֹן די שעפֿער פון קָאנְטָרָאָקְטָאָרָם, וועל-
בע ווערטן צוּגְרָעְדָּט פון די מאָנְפָּעְקְטִישְׁוּרָעָט
אָרוֹיסְצּוֹמוֹפָעָן ווַיְוִיטָר פון דָעַם 25 מִילָּן נְדוּעָה
געַץ, ווערט אַיבְּרָעָנְגָעָבָעָן צוּ זְוִיסְפְּרָעְוִירָעָט
חוּמְשָׁאָט

פְּרֻעָוִיְגַעַט רָזְעַנְבָּרֶג אָוֹן וַיּוֹסֵד רַדְיוֹידָעָנֶן
טָעַן קְלִינְמָן אָוֹן וַיְתַאֲשִׁיקֵין וַיַּעֲדַעַן אַנְגָּעָן
שְׁמַעְלָם אַלְסָקָמִיטָע צָו אַנְמָרוֹזָכָעָן דַּי בָּעָד
חוֹפְטָמוֹנָג פָּוֹן דָּעָר נִיו יַאֲרָקָעֶר דַּוְשָׁאַיִנֶּט בָּאָאָדָה,
אוֹ אַ גְּנוּוֹסָעָצָהָל סְקוּיָוִט אָוֹן דָּרָעָם צְיָאָנוֹר
פְּעַקְטְּשָׁוּרָעָט, וַיְעַלְכָּעָ וַיְעַרְעָן נִיטָּקָאַנְטָאָלִירָט
פָּוֹן דָּעָר קְלָאָקְמָכָבָעָר יְוָנָאָן, הַאֲבָעָן זַךְ לְעַצְּבָנָה
טָעַנָּס גְּנוּוֹנְדָעָט אַיְ דַּוְיִיסְטָמָן אָזְן דָּרָעָם מְאָנוֹר
פְּעַקְטְּשָׁוּרָעָט אַסְאָסִיאַיִשְׁעָן מִיטָּהָעָם בְּעָרָה
זְאָגָן אַזְוַיְדָעָן מְעַמְבָּרָם. דַּי דַּוְשָׁאַיִנֶּט בָּאָאָדָה
עַיְנָקָט, אַז וַיְבָאָלָד מְעַן וַאל דָּאָס דָּעָרְאָזָעָן,
וַעֲלָעָן דַּי אַרְבִּיטָרָעָפָן דַּיְעָזָעָר שְׁעַפְעָר דָּאָרָה

גען ארכיביטען פאר קלאנער ערעדן פריזען.
די דושווערטישאָן-פֿרְאַנְע צוֹוישען לאָקָאַל
25 און לאָקָאַל, 35, וועגען דעם, זי וועלכען
לאָקָאַל די ווייסט פרעסערטס דארען בעלאָגָען,
וערטט איבערגענעבען צו פֿרְעַוִידָעַנטס רָזָעַנְט
בערג, סּעַרְעַטְדָּר דִּיש און זַוִּיסְפֿרְעַוִידְעַנְט
לאָמְשָׁין.

אַבְעָן פֶּאֲרָלוֹפִוָּן אַ פְּיעֵל נְרֻעַסְעָרָעָן
אַבְעָן זַיְעָבָעָן גְּלִיקָעָן פּוֹנָם טְרַקְיְישָׁעָן
הַמְּלָאָן דָּמָן זַיְעָרְשְׁטָהָעָן, אָז אַ גָּנוֹט שְׁטַקְיָעָל
אַבְעָן אַגְּרַצְיָעָן שְׂוֹר הַכָּר אַיְן דָּרָר צְוָנָפָט
אַבְעָן צָעָן אַיְיךְ נִיט אַזְוּקָוָרָפָעָן... מִיט אַנְ
אַבְעָן עַדְתָּעָר: דַּי אַרְבָּיוֹתָר הַוִּיבָּעָן אָז פָּעָר
אַבְעָן אַז וְנוֹאַזְשָׁאָפָן אַז אַ שְׁמַארָקָע
אַבְעָן יְאַצְעָן אַז אָנוֹ פִּיר זַיְק אַ הַלְּבָבָע
הַמְּלָאָן זַיְעָנָאָלָאָעָן

ב-^{רשות פון פערשיידענע לאקאלם.}

ה' בערלאנג פון די ברוקלן לוידים טויז
וואס זאלזאל 65, אונ א ספמייטע פון דער אינַ
זונֶר זאנָאָל זאָל זוי העלפען אַרגנָאַזְיָעָן די
זונֶר אַיס צוֹ קענען דּוּפֿעָן אַסְטְּרוּיךְ אַין
אַזְדְּבָּאָן פֿאָלָּס צִוְּאָן, ווּרְעָט אַיבְּעָרְנָעְנְבָּעָן צוֹ
ה' אַסְטְּרוּיךְ ווָסָם אַיז אַפְּאַינְטָעָר נְעוֹזָרָעָן צוֹ
ה' אַזְדְּבָּאָן פֿאָלָּס אַינְטְּרָעְטָעָן פֿוֹן לְאָקָאָל 38.
ה' בִּיטָּע פֿוֹן בְּרוּדָר גַּאֲרֵפְּנִיקָּעַ, פֿוֹן לְאָסָם
אַזְדְּבָּאָן, אַזְדְּבָּאָן אַרְגְּנָאַזְיָעָן זאָל אַנְגְּעָשְׁמָעָלָט

פְּגָדֶר נִתְמַכֵּן בְּלִשְׁמַעֲנָדִים. וַיֹּוֹלֶא אֵין אָז יָמָם
וַיַּהַרְתֵּן אָז אֲמַנְשָׁעָנָם בְּאַדְרָקְטָמָר אָז רַעֲנָנָא
צַיָּע דָּרָפָ וּוֹרָעָן אַדוֹנָנְגַעַבָּעָן אָהָדָרְעָן
אַוְרָתְהִילָּה, אָז מַעַן וְאָל אַיָּהָם נִתְקַעַן צַיָּע
רוֹיְתִיָּה פְּעַרְמִיטִישָׁעָן. אָז דִּיעֻזָּעָן פָּסָן אָז
בְּכַדְרָעָר נַלְקַבָּאָן גַּעַפְּאַדְרָעָטָמָעָן וְאָל אַיְנָעָנָה
וּבְכָעָן, אָוֵב דִּי סְלוּכָּעָן וּזְאָסָמְאַנְכָּעָן בְּעַנְצָעָן
חַאַבָּעָן פְּעַרְשָׁפְּרִיטָמָה, אָז וּזְעָן עַר אָז גַּעַיָּעָן אָז
בְּעַעַמְטָר אָז לְקַאַקָּאָל 17, הָאָט עַר מִיסְבְּרִירָה
עַם לְקַאַקָּאָס נַעֲלָדָה, וַיְנַעַן רַבְּתָנִי אַדְעָה
פְּאַלְשָׁה, דַּעַר רַעַפְּאָרָט אָז נִתְגַּעַעַן גַּזְעָן צַיָּע
וְיַקְעָקָה אָז דִּי קַאַמְּיָטָה וְעַט אַיָּהָם מַזְעָן אַיְבָּרָה
אַרְבִּיטָעָן.

מען שטעהלט איבעראל פאָרדערונגנען.
קיינמאָל אוֹן דַי באָארד נאָך נוּט געוּונָן אַיז
כוֹן פִּיט אַיבְּרָקָעָן פָּאָדרָעָרָונָגָעָן פָּאָר עַבְּדָלָן
סְׂבָּוָן, זֹוי בַּיְּ דַיְּעָן מִיטִּינְג אַין סִינְסִינְטִי,
אוֹן צַיְּעָל צִיְּט אַין דָּאָרוֹפָּה אַבְּנָעָנָבָעָן גַּעֲזָאָן.
די באָארד האָט בעהאנְדָּעלָט דַי פָּאָדרָעָנִי
עַן נוּט נוֹר פָּון דַי נוֹי יַאֲךָעָרְקָעָרְקָעָר, זֹוי
איֻפָּק פָּון דַי אַרְכִּיטְּטוּר אַין פִּיעָלָע אַנדְרִיעָ
פָּטְטוּטָט. וּעֲגָעָן דַי פָּאָדרָעָרָונָגָעָן פָּון דַי פְּרִיאָ
עַלְפִּיעָר קָלָאָקָמָכָעָר אַוְן נוֹי אַרְקָעָר דַעְעָזָן
קָאָזָטָם מַאֲכָעָן וּוַיְוָעָן מֵיר שְׁוִין לְאָגָן. אַבְּעָזָן
כַּיְּ דַעַת מִיטִּינְג אַין סִינְסִינְטִי וּוַיְיָגָעָן פָּון דַי סִינְסִינְ
עַבְּדָאָכָט גַּעֲזָאָרָעָן פָּאָדרָעָרָונָגָעָן פָּון דַי סִינְסִינְ
עַטְּמָעָר קָלָאָקָמָטָעָר, פָּון דַי קָלָאָקָמָכָעָר
אוֹן לְיִדְּוָס טִוְּלָאָרָט אַין סָעַנְטָ לְוָאָיס, פָּון דַי
קָלָאָקָמָכָעָר אַוְן בָּאַלְטִימָאָר אַוְן דַי בָּאַנְשָׁן
בִּמְבָאָרְדָּעָרָט, פָּון דַי יָאָרָק. אַיבְּרָאָה וּוְיָהָס
יעַן פִּיט אַיְּנָן נִיְּנוֹן: גַּרְעָסָעָר וּוְיִדְּוּשָׁעָם, זֹיזָן
עַרְעָעָר שְׁטוֹנָדָעָן אַוְן גַּוְטְּבָעָצָהָלְטָע אַוְוַהְרָתִיְּבָ
עַטְּלִיבָעָ פְּרִיעָעָהָלְטָע, פָּאָגָטָמָעָרָעָב עַדְרִיאָזָן
עַן, אַיְּנוֹנָשָׁאָפָּ, פְּרִיעָעָהָלְטָעָס צַוְּרִינְג
יִיךְ אַיבְּרָעָרָפָרָיוֹזָעָן פָּאָר שְׁטִיקָאָרְבָּיָטָם אַוְן עַדְן
יַכְּבָעָ הנְּחָות. קָוְמָעָדוֹן פָּון אַזְּוִי פִּיעָלָעָזָן
קִיְּיט אַיְּנָמָאָל, מַוְּן מַעְן זָאָנָעָן, אוֹ דַאֲסָ אַזְּ אַזְּ
וַיְיָבָעָן דָּרָר צִיְּוָתָם. דַאֲס אַזְּ נִיטְּ רֹהֶעָלְזָוְנִיְּבָעָן
אוֹן אַגְּנָזְטִירְעָנָהָיִיט סָחָם אַין דָּרָר יַעֲשָׂעָן
אַרְרָיוֹן. דַאֲס אַזְּ דָּרָר אַוְיְסָדוֹרָק פָּון אַגְּנָזְטִירְ
עַן בְּעוֹוָסְטוֹן, דַאֲס מִוְּנָטָם, אוֹ דַי אַרְבָּזָן
שָׁעָר עַרְוָאָכָעָן, אַזְּ זֹוי פָּעָרְשָׁתָהָעָן וּזְיַעַל מַאֲכָאָ
אוֹ זֹוי אַגְּנָזְטִירְעָנָהָעָן וּוֹאָס אַגְּנָזְטִירְעָצְצָאָיָן גַּעֲזָאָן
זֹוי תְּחָאָן. עַס בְּעוֹוִיּוֹת אַיְּפָק, אוֹ דַי אַרְבָּזָן
הַחֲבָעָן אַגְּנָזְנוּמָעָן פְּרָאָקְטִישָׁע מַעְפָּאָדָעָן אַזְּ
זֹוי עַדְשָׁתָהָעָן, אַזְּ מַעְן קָעָן נִיטְּ קְרִינְגָן
טַעַלְעָרְלָן פָּון הַיְמָעָל" מִטְּ אַיְּנָמָאָל אַזְּ אַזְּ
אַלְאָלָאָר אַזְּ וַיְאָמָר מַהְרָה אַזְּ אַשְׁטָוֹנְגָעָן אַזְּ

הו' קאנטינע אויבגעטען און בדורער מאָזער
אי'ן ניט עוווען ביז טרייעז ציריעז קראונקהייט
אי'ן זיין גאנטינע און די קאנטינע האט דערער
מאָזערם אַ גײַז טרייעז.

בניע כי דער בעלאצעע אין זאכראן, אַזען אָבעשְׂרָסִים בְּן דִּוְצְשָׁרִים בְּאַארְדִּי, אֲזֵין צִוְּיָה בְּן סְטוּרִים מִין יְהֻדרְלֶר זָקָרְזֶן אַלְבִּין צָאָדֶר, יְהֻעָן סְטוּרִיְּזְבָּעָפִיטִים אֲזֵין זִינְטִינְיאָזְרִירִיטִים, דָּאָטֶן דִּי קָאַפְּיָעָן גַּעֲרָאָטָעָן צִוְּיָה דָּעַם גַּדְאָרִים טָעָנִים, אֲזֵין אַזְעִיכָּע אַזְחִירִינְגָּעָן צִיְּנִינְיאָזְדִּילִיטִים דְּעָעָן, רִיבְתִּין דָּעַרְתָּאָנְטִיטִישָׁאָן, נִימְתִּין דִּיסְעָן קָיִן אַזְעִיכָּעִיטִים נִילְתִּין סְטוּרִיְּזְבָּעָפִיטִים.

די אפעלאציע פון ס. רוזמאן גענען א
שטרראף פון 10 דאלאר וואס לאייל 38 האט
אייף אויב אריינגעלענט, דערפער וואס ער
האט געניזען דיזט פון ברודער פיבּיגאנאָפּ,
בשעת ער אוין געניען א פֿאַדְזִיאן און אוין דאַרְזָוּם
געווין בּֿיסְפֶּנְדרִיךְט אַלְס אַמעְבָּעָע, האט די
האַמְּטִיכְעָד עַבְּגָעָן פֿאַר נִיט בערנִירְעָט און האט
בענטנטטען די האַנְדָּמָן פון לְאַקְאָל.

די ראייביטע האט אויך אונטערוובט אנדערע
רייביטע. פון מעמבערט, וועלכע דאבען פראטעס-
טירט גאנגען א געלדר-טטראָפּ, דערפֿאָר זאָס זוי
האבען גאנדרייביט שטייך-אָרבּויט גאנגען די הָלָן,
אָבּאָד זיינען צו דער אונטערזיזונג ניט ערישיע-
גען. אָנדערע מעמבערט אַיז ניט נעהפלען זאָס
בְּשִׁעְנָן האָט זוי בעשטראָפּ עאר אָרבּויטען אַין די
לייגען האָזְיִידִים. אַין דיעוז פְּעַלְעַן זיינען די
אָפּעָאָצְיִים ניט געווען בערגינְדֶּרט אַין די קָאָרְ-
כִּימְטָן האָט ענטשיידֶּרט גאנגען זוי. די באָאָרְ-
דאָקָם דיעוז אַלְמָן בעארטום ניט מהויהטען.

דעם רעפארט זונגען די נאַיקטערן קיימ, וואָס
...זִיס-פְּרִידְעַנְטָן פְּרִיאָקָה אָן זַאֲפְּשִׁין דָּאֶ
בען אַינְטְּרוֹבֶּסֶט, האָט די בָּאָרֶד גַּעֲהָלָמוֹן

דושענער אל עקוּקוטיזו באָאַרד אִין סִינְפִּינְעֵטִי

נו לאגנוזם. וכן מען וויל אבער אויסטה היילען גו ווישר און גערעטעןקייט צו יעדען גליה, טו
מען אונגעברידיננט וועגען און מעסטען יעדענס
טענונט. מען מיזו נעהמען אין אונגעפראקט
פערישיעדענע אומישטענדען און מען דאזרד זאָר
זאגאר אבט אוייפאָסען, צי די קאמיטע וואָס האט
די זאָך אונגעזרזובט האט אַרוֹסְנֶעֶטְרָאָגְנָעָן אַ
שטרעונג אונגעפארטיאַישָׁען אַרוֹתְהִיל, אַדער צי
ויל האט ניט בעריזעהן אַ רינגעל אין דער קיט
פֿון בעוּווּיּוּץ אַזְמָעָן האט דורךדעם, אַפְשָׁר נאנֵץ
אַונְגְּבָעָוָאָסְטָן, ניט געהאנְגָּדָלָת לוּטָן יוֹשָׁר. לאָז
טִיר אַקָּאָרְשָׁט וְוַאֲרָפָעָן אַ בְּלִיךְ אַוְיפָּעָטְלִיבָּעָן
אוּגְּבָעָן דַּעֲפָאָרטָס.

די וויזטערענידענען טיטשעל און זלאַד
טישין דעפֿאָרטירען אָז ווי' האבען אַגְּנִינְדְּרוֹסְטֶן
געווועס קײַסְעֵם, ווֹאוּ בעמְבָּרֶט זוּינְגָּן נִיט
געוווען צוּפְּרִיעְדָּעַן מִיט דֻּעַם אַוְרְתָּהְיָל פָּן וויַעֲרָ
לְאָקָאַל אָזְהָבָעַן אַפְּעַלְיָעַרְטַּץ צָו דָעַר דּוֹשָׁעַן
עַפְּהָן, באָאָרָה. בְּרוּדָעַ טְרָאָנְגָּרְטָן, אַ קָּטָעָר,
איָזְנִי בְּעַשְׂטָרָקְפַּט גְּנוּוֹאָרָעַן בַּיְּ לְאָקָאַל 10 מִיט
צעַחַן דְּאָלָאָר, רְעַדְאָר וּאָס עַד הָאָט בעמְרָקְטָן,
וועַעַן כִּיּוֹן חָאָט פְּרָגְנְעָבָרָאָכָּט אַ בַּיל פָּאָר הָאָלָּל
דעַנְמָן, אָז דַּי סְוָעָמָן אַזְיָּפְּיָעָל אָזְעָסְעָס
שְׁמַעְקָטָם מִיט נִיט רְאִיעַלְעָד בְּזִינְעָס. די אַפְּסִיסְרָם
הָאָבָעַן דָּאָס אַגְּנְעָנְמוֹעָן פָּאָר אַ בְּעַלְיְדִינוֹנָן
געַנְעָן זֶה. אָזְנִית אַבְּעָד אָזְהָבָעַן בְּרוּדָעַ טְרָאָנְגָּרָה
טְמָן גְּנוּוֹעָן אִין דֻּעַם אוּבְּרִיבְּטָן אָזְנִינְגָּן
דֻּעַם לְאָקָאַלְמָן טּוֹבָה. בַּיְּ דָעַר אַונְטָעָרְזָוְכָּוּנְגָּן
הָאָט וּדְקָרְיָוְנְגָּוְזָעָן, אָז טְרָאָנְגָּרָטָן הָאָט
געַהָּאָט גְּנוֹגָן אַוְרְזָאָכָּעָן אָזְהָבָעַן בְּעַמְרָקְוָנָן צָו מַאַז
כְּבָעָן, אָזְנִית קָאָמִיטָּעָדָעָן, אָז דַּי שְׁמָרָאָפָּה אָזְנִינְגָּרְעָבָטָן.

הארצית הדרומית לאקלים חם אויר בעשור השני
ברודר אינגר מיט 10 דלאה, פאר ארכיטקטן
שבת נאכטימאנג נונגונ דיו רול. אין דעם פאל
האט דער לאקלים ריכטיג נעהאנדרעלט און דיו

קאמיטע רעקאמענדירט, אז דעם מעכברס אבעלאזיע ואל וווערען צוינגעוויזען.
ברודער סלאמאן, א פרענער, האט געהאט
פראטנטרט נגעגען א שטראָפ פון 15 דאלאָה,
וואָס לאַקאל 35 האט אויף איזם אַרְיוֹנֶעָלעָנט.
די קלאנע נגעגען איזם איז נועווען, אז מיט זיין
האונדּלָגָן איז שאמ האט ער געשעדריגן די אינְ
טערעדען פון ווינְגַּיְתָּרְבִּיטָה. די קלאנע
איַן אַמְתָּה טַקְעָה אַגְּנָצְיָה עֲרֵנְסָטָה. האט אַכְּבָּר

די "ריטיגע" ביזנעס.

"טיטיע" בזונען, דאס חיסט זאכען וועל-
זע-זען געוועהנלייך פאר בוי יעדען פיערטעל-
יע-יע-יע-יען מיטיגן, הדינו: רעפארטס פון קאָר-
ציינען, אונגעשטעלט ביומ ליעצטען מיטיגן, צי-
אנען געיזען אונטערזוכונגנען, האט אויף דעם
וואָנטנאטעלט ביטיגן ניט געהלט. אין פלאַג
זען זיך דאָפֿעָן, אָז אָזונען רעפארטס זוינען
זען זיבטיגן אָן האבען קײַן שום בעידיטווע-
זען אין אַמְתָּא אַבָּעָד זוינען זיך גראָד יאָ אַמְתָּא
זעיגאנט. פִּיר קעניען פָּן זיך ערנען ניט נור-
אי זעיגאנט. נאָטֵר פָּן אָונְזָעָר אַרְבִּיטָרָה, נוֹר
זען זיך דעָמָקָטִישׁע מעטאָדָען וְאָסָם הערשען
זען זיך זייניאָן. אַמְתָּא, די מאַשְׁינָעָרָה פָּן עַנְטָר
זעיגאנט: געַיְישׁע סְבּוֹסִיטִים, אַדְרָע פָּרְנָלְעָטָעָן
זעיגאנט צִוְּיָעָן אַיִּין פְּעַמְבָּעָר אָן אַגְּאַנדָּעָן
זעיגאנט אַפְּרַעַטָּן אַפְּרַעַטָּן אָן זַיְן לְאַקָּאָל אָן
זעיגאנט אַיִּין לְאַקָּאָל אָן דעם אַנְדָּרָעָן, שַׂיְינַט
זעיגאנט בענשען צו זיַּן פִּילְיִיכְטָן אַבְּיָעָטָעָן

איך) נעה יבון מטבחן די פרטב איז איז

איך האב פארנבראכט די פראנס זיין
דרער „פראכט“ פאלר דער ווינדיזקסקיי בסאי-
אנן האב זוי ערקלערט ווי שלאכט דען זיין
ארכיביט, אז די מעמבערט בענפיטייע זערבי-
גאלר ניט. עם איז אמת, אז די ארכיביט זער-
דיענען איזט עטנוואס מעהר זוי פאל זע-
סטען זיטיגיט, האב איך אבער אויך אויסגעבען, אַ
זוי זינגען איזט מעהר איזינגענאיבט אין אַ-
טען טנעלער זוי דעםפלט. זיערטו זיינגען
זינגען געהבערט געווארען, אבער ניט איז זע-
ווע זג אונטערנירלויים האבן שענבראכט

לענין ענין, וט' האבן נא-ענין.
 ד' ויידוש סקיל באארה האט בענין-אען
 אי' א קאמיטע פון ביידע צדדים ואל-יענין ענין
 פראנטערטער פראגע אונטערוובען. פון איזען
 זויט וועלען אין דער קאמיטע זיין ברודער זיין
 בירודער באראפ און איך וועלכטן. זויטען יעד
 אסבאיינישען וועלען זיין דרי הערדען זיינען
 פְּרָעָמָס אָן (אַלְמָאָן), וּעוֹהָרָעָנָר (זְבָּחָן)
 וועט פְּרָטָרָטָעָן ביידע צדדים. איך דָּא, אִי
 דִּי קָמִיטָע וועט גְּפִינְגָּן 8 מִיטָּעָר זֶה קְשָׁעָר
 פְּעָרְטָאָנְטָרָטָעָן פְּרָאָגָן צָו שְׁלִיבָטָעָן, אִי דִּי
 אַרְבִּיגְטָר וְאַלְעָן קְרִינְגָּן גְּרָעְבְּטִינְקָטָים אִי זְעִירָה
 וועגען דעם בעריכטען אין דיעזען זיינען

וילגנו רעם בעריכתען אין דיעווען זיזירנא
איך זיין אויפֿאָדרערען די עהווערטש
באָארד און די מעטבערט פון אַקָּאַל 25 נזֶה
דייעזע „זְרָכָבָע“ פְּרָאנְגָּע אֹיְפִּצְׂנְעָהָעָן פָּאָר דִּין
זְבוּאָן בֵּוֵי זְוַיְעָרָע באָארד און בְּרָעְנְטָשׁ עֲזָרָן
אַמְּלִינְגָּעָן, זְוַעַר עַס הָאָט אָ פְּלָאָן פְּאַדְצְּנְעָנָן,
אַדְרָע אַ בְּיִינְגָּן אֹוְסְצְּדָרְקָעָן, אַיְן גְּעַמְּנָן
עַצְּמִישָׁקָעָן שְׁרִיבְּטָלִיךְ אַיְן צִיְּן אַפְּסִים : 48 אַלְפִּים
נָאָה, אַדְרָע צָום רְדָאָקְטָאָר פָּוּן זְרָאָזָן
אַדְרָעָנָט וּזְאַרְתָּה, 32 יְוִינְיאָן סְקוּעָה זְאַלְעָזָן
די. מעטבערט אַיְן דָּעַר זָאָךְ עַהְעַמְּן אַ רְעַבְּרָאָזָן

זריזעט זונע צוין פיטער איזצינגעזען זונע
פיטער און און דער זונגעז פאל דער זונגעז
זריזעט און, או דער זונגעז און א שטעקניאצען,
פאל זונגעז דער אונזערטטורע בעגעטערטער
און דר ארביזעט בעגעטער זונגעז זונגעז און
בעגעז ערעריג. עם און אונז קראַן, או דר
פאל זונגעז, ווי פצען פידרט איזה איזט זונגעז, און
זונגעז דער זונגעז פיטער צו בעגעטער זונגעז.

פָּאָבָע מִאֲנִיבְּרַטְּשִׁירָעִים יַיְעַדְר בְּעַרְגָּא
בְּעַזְוֹן וְהַזְּ, אֵי כִּיְדְעָך אֶרְבִּיטְעָן עַרְבְּטָה יַאֲנָזְנָה,
וְאֵבָבָה, כְּדֵי דֵי צַיְסָץ פְּעַרְצִיעָן אָנוּ דָעַם פְּזִוְנָה
צִי פְּעַרְצִיעָבְּעָדָה, וַיְיַעַן אַרְזָא בְּיַעַן צַדְדִּים
צַיְסָץ צַיְסָדְעָה, מִסְמָך דָעַר אָטָן צַיְעָזְזָע וְיַיְדָה
פְּרַאֲבָע אֶרְבִּיטָה, אַנְדָעַר מִאֲנִיבְּרַטְּשִׁירָעִים
הַרְבִּיטָן עַרְבְּטָה אִיסְמָ 16 אַדְעָל 18 דָאַרְבְּדִינָה
צַיְדְּרָה, כְּדֵי דָעַם פְּרוֹנָה אַדְבְּנַטְּרַעְתִּיבְּעָגָעָן,
אָנוּ דָעַם פְּאָר אַבְּעָל מִשְׁעָן וְקָדְמָיְן דֵי חַוְּפָטָה
יַיְהַרְחָמָה, אַדְעָל דֵי קַמְּפִיטָן פְּנִין דָעַר וּוְיַהְוִשָּׁׂתָה
כְּרַבְּרָהָר בְּאָהָר, אָנוּ עַמְּטִישִׁירָעָן, אֵי יַעַדְע פְּרַעְמָע
מַעַן יְהָקִירְיוּבָן אַפְּרָיו אַ-20 יַדְאַרְבְּדִינָה
אַרְבְּיַעַרְהָן, דֵי פְּרִירְיָעָן צַיְעָן אַבְּעָל בְּעַ
צַיְמִיטָה יַעַרְעָזָה יְיַיְתָא אַיְדָעָע עַדְבְּרַעְמָטָעָה זַיְיָ
בְּאָהָר וְאֶרְבִּיטָה אִיסְמָ 20 אַלְאָלָה אָנוּ 45 שְׁמָנִין
דָעַן, צַיְעָן דֵי אַדְבִּיטָעָה פְּאָר דַיְעָר אֶרְבִּיטָה
קְרִינָעָן 45 גַּעַטְמָ אַטְבְּנִינָה. אַיְדָע זָבָב כְּהָ
בְּאַטְבְּרַעְתָּמָה אָנוּ פְּנִין חַוְּפָטָה דָעַם תְּשִׁעְדָּרָהָן
פְּנִין יַיְדְּקָעָה כְּרָבָי בְּאָהָר אַרְגְּנַעְתָּלָאָן זָאָ
פְּרָאוֹן, דֵי כִּיְדָעָר זָאָר צַוְּרָתָה אֶרְבִּיטָעָן גַּעַד
סְעַטְבְּרַעְמָ אֶרְבִּיטָה 9 שְׁטִינָעָן אַבְּאַנְגָּה, אָנוּ
יַעַדְרָה יַיְבָּעָר זַיְעַם עַדְדִּיעָעָן אָנוּ דֵי 9
צַיְטִינָהָן זָאָר נַאֲכָהָר בְּעַדְעַבְעַטְמָ יַעַרְעָן דָעַר
פְּרָאוֹן פְּנִילְבְּרַעְתָּ אַוְתָּ דָעַם צַוְּעָם נַאֲכָלָטָה
וְיַיְשָׁנָה אַנְגָּה אָנוּ אֹאָרָה פְּרַעְרַעְדִּיטָּן בְּנִי
מִלְּחָמָה דָעַרְתָּ אַבְּעָטָן פְּנִילְבְּרַעְתָּ אַנְגָּהָרָם אָנוּ

נְאָתִים צֵי קַאֲרָדּוּסְפָּאַנְדְּעַטְעָן

מיה ווילען נאך א פאל דערמאהנען אונזערע לאקאלע טעקרערעדטער
איאני אנדרעד בעוער, וועלכע שיקען אונז צו פון צייט צו ציט קאראטען-
פאנדרענצעיס אין בעריכטען, או דיעזע מושע אנטקומען אין איפס
ניטש טבעטער ווי דעם 15טען פון יעדען מאנאט, זאנסט קענען זוי
איין לויינערדען זומער ניט אריגגען. אויב איהר האט וואס צו שרידי
בען אנטאג מאנאט, שריריבט עס און אונ שיקט עס גלייך זיין דאס
קען אבעד ניט געדזוקט ווערטן, ווען איהר שיקט לאס זעלבע אוייך.
איין אנדרעד ציינטיגען אונז עס ווערט דארט געדזוקט פריהער.

וישער. אין פועל שענער האט די ערפאה
זונס בעוויעען, או אין יעדע פאל וואו מען
אט די פראבער פריוויליג דורךעליגען זינגען
אי אכטערטער ערדיינטשען גאנזען באטער.

וינט דער סטודיס איז געטען דער שידען ציטלען ווי
אבען מיר געפֿרוכט פֿער שיידען ציטלען ווי
ו באבען, או די פראבען ואל ריבטיג ארבײַטען.

עורך מס' האבען בדוריעט דוברשניטליך \$12.75 פרר 45
 נטונדען אינאונגער אבעגען ארבײַט, וועט ביי
 עד פראָבע אודיסברעגען דעם: עוויזטטען

שיטות פון 30 בעניט א שטונדרד. נאכבר ה'ז
ען פיר אויסנעפונגען, איז דיזער פלאן איזו ניט
גיטסיג צו די ארביגיטה, דערפער, וואס מען
ען גיט בעשטייט וויסען זייפיען שטונדרדן די

ראַבעַיְמָכְעָדִין האָט דּוֹרְכְשֵׁנִיטְלִיךְ גַּעֲדָבִיט
אָכֶר דִּי לְעַצְמָעָה דְּרוּיָ אָדָרָעָ פֿוּעָר וּזְאָכָעָן. דִּי
יְכַעַר צִינְעָן, אוֹ דּוֹרְכְשֵׁנִיטְלִיךְ האָט דִּיעָזָע
וַיְהִיאָ אָנוֹ בְּגַעַת – פֿאַיְהָ וּנוֹאַבָּעָן פְּאַרְבְּדִיבָּאָן!

אתם אברע איהר פראכע אודיסענבראכט דעם
אקטן, 18 זי האט פערדיינטס די \$12.75 אין
3 ביז 40 שטנדרען. אויפ אוא אופן אין זי
אך נאר א 16 אדרעד 18-דאלדרינע טירידעל.

אכפער זיך פארשטעלען א זאל, הווא די ארביזי
עד בעטען פאר א געווייסען נארדמעט \$1.25
אדר א דאוען אבעריעיטען, ווי שטעלען זיך

שנאנונטערבראכענע ארבײיט. דער מאנוועקען שורער בעט א דלאָר און מען קען זיך ניט זינגען). נעהכט מען די דערמאָהנטע פֿידעל אַתְּתִּין נאָעֵם אַבְּבָּה מְאָרְבָּה בְּ גְּרָאָבָּה: וְגַּדְּלָה

הענין מושג בטבילה (טבילה) או טבילה (טבילה), והוא מושג בטבילה (טבילה) או טבילה (טבילה).

האט דען דער באס אריין האט נשבאטען. האט דען
אס א פרעטעןויו או די ארבײַטער ווילען איזהמ
איינירען, זעהרעדן די ארבײַטער ווערטען ציַ
מעלטן, זויסעהרגן 80 זיו קעגען די 80 סענט

שפטנדי ניט אויסארבייטען. די פראבען
אבערין איז אלוא ניט געווען די ריבטינע
ירען פאל דיעוד פראבען עס איז איבער

אַמְבָּדְעֶזְעָם בְּן דִּין מִאָנוֹפְּקָטְשָׁוְרָעָם זַיְנָעָן
זַיְנָעָן זַיְנָעָן בְּעִוּזָּאַרְעָנֵט מִיטָּה דֻּעָם פָּוְנְקָטָם, דָּאָסָם
אַיְלָה עַדְעָעָן פָּאָל וְאָוָה דִּי קָאַמְּתִיעָם קָעָנָעָן זַיְדָה
זַיְדָה זַיְדָה וְאַבְּעָסָם וְעַגְעָנָעָן דִּי פָּרְיוּזָעָן נִיטָּאַיְינְגָעָן,
אַיְלָה זַיְדָה אַרְבִּיטָם דָּעֲרוּוֹיָלָה אַגְּנָעָהָן". גְּרָאָד הָאָטָם
אַגְּנָעָהָן, אַיְלָה זַיְדָה מִיסְטָעָה שְׁעַפְעָרָה הָאָטָם מְעָן
יְהָדָה פְּאָרָעָה נִיטָּה וְעַקְעָנָט אַיְנְגָעָן אַיְלָה עַמְּכָה
הָדָה אַגְּנָעָהָן-עַרְבָּת צָו מִאָכְעָן פְּרָאַכְעָן.

... ציון געיאנט האבען די קאנפערענץ
... ציון בערעדלטן פלאָר פֿאַרְצְוִישֶׁרְבּוּן ווָאַס
... ציון אַעֲנִיטָהָר, נוֹטָעַר אַרְבִּיטָהָר די

הרבנן צי' מאכבען. מאנכט שורערס דאנטשיך בענטצט מיט דייער אוונקלארהיזיט און אַבָּען געטעהט, אז אַגְּנִיטָע, גוטע אַפְּגַּעֲזִין" הייסט דו שנעלסטע ארכיביטערן.

הנישן צען בעיינט איבער נעההמען א מיזידעל.
ויאאמ דאט געקענט פערדריענען 80 מענטט א
ציטטער פאר דעם סטרויס; וועהרענד צוליעב
וואס הארבונגע וואס מאן, באט נאכ' באט סטראיבו

האטטן זי בלאונפאלטשוויטן. זי העכוזונג אין
האטטן האט אויף אוא אופן אויסגעטאלט אן
האטטן 10 אדרע 15 פראצעען. דער ברזיין האט
האטטן פאָר קיין פאָל ניט אויסגעטאלטראָגען דעם

העומדים בערלטשוריידס האבען געווארלט מאכען דעם
דאש איז נאך ניט אלעום. א געוויסע צאהל
געזאלט-דיטע ארביזיטה.

ו-טְבִיבָּרֵיָן פָּנָן 30 סענַת אֶשְׁטָנוֹנָע פָּאָר
עַל מְאֻסְמִים-פָּרָיוֹן אֲוֹן חַאְבָעָן דִּיעָזָן פָּרָיוֹן
צְדָקָאִים אַרְזִיפְהָרְגִּינָעָן אַיְוֹפָאָרָע אַרְבִּיטָעָה
פָּעָרָה אֲוֹן יְמָעָן שְׁאַלְמָעָב וְנָאוֹן בָּי אַרְבִּיטָעָה

הנתקנו מהתפקידים הפליליים, ואנו מודים לך על מילוי תפקידך כבוד. מילוי תפקידך כבוד
הו מושג של כבודך. מילוי תפקידך כבוד הוא מושג של כבודך. מילוי תפקידך כבוד הוא מושג של כבודך.

... אספסיאישן בעאמטן ניבען צו, או
דערערן פריזען דורך דער "פראבע", ווי

בנין צדדים ניט צופריעדען. יעדums מאל ווען
הו צומס פאר אוז פאל פאר דער קאמעט „אוו
וואַיזַּאיַיט עַקְשָׁעָן“ (ואַפְּאַרְטִּינָעַ האַנדְלָגָן),
דער פאר די הוֹזֶפְּטִיקְלוֹרֶקְסָם, דָּאַטָּהעָן זַיִ
הוֹזֶעֶר בְּיֵידָעַ צְדָדִים זַיִ וְזַאֲלָעַן זַיִ טְרִיאָעַן אַיִּזְעָן
זַיִ אַזְעָן אַפְּאַבְּעָן מְאַכְּבָעָן, כְּהִזְזָוּ פְּעַרְשָׁעָרָעָן

רילוֹן ; חווין דארטטען ווואו די ארבּ-יְתָנֵעַ לאַ-
גִּיטַּמַּעַן נעהאטַ רַי נוֹיְטִינְגַּן גַּעֲנִיקִיִּיטַּן. אַבְּגַּעַן אַ-
דִּיעַ אַרְבּוּיְתָעַרְךָ הַאָבָּעַן גַּעֲרָאָגָּעַן זַיְעַד גַּזְעַן
הַעֲבָרַת וּוֹעֶרְלִין זַיְעַד גַּעֲנִיקִיִּיטַּן. דַּי צַדְאַן
גַּעֲזַעַן בַּיִּי רַי שְׂטִיקַ-אַרְבּוּיְתָעַרְךָ אַ-
דִּיעַס פָּאַפְּיָעַרְךָ הַאָבָּעַן זַיְיַעַדְךָ אַ-
סְּנוּבָּס פָּוּן 30 סְעַנְטַּס אַשְׁטוּנְדָעַ, הַאַמְּעַט אַ-
אַיְלָן אַסְפַּק שְׁעַפְּעַרְךָ דִּיעַזְעַן פְּרִיְיָן נִיטַּאַיְלָן
גַּעֲרָאָגָּעַן.

פָּרֶד רֻם סְטוּרִיךְ וַיְינַען דַּי שְׁעֵבָעַ נְזִיעַת
כְּוֹזָא מְעַנְנָשְׁטָלַט פָּוּן אֲנוֹגָעְפָּהָר פָּרִינְגְּ-
אַרְבִּיטָר: אָז עָרֵךְ 60 פָּרָאצְעַנְתָּה אַתְּ עַד-
רְיוֹעַנְתָּה בֵּין 15 סְעַנְתָּה אֲשְׁטוֹנוֹעַ, 20 פָּרָאצְעַנְתָּה
נִיתְּתָה מַעַהְרָה וּיְיָ 20 סְעַנְתָּה אָז 20 פָּרָאצְעַנְתָּה-
פָּעַרְדִּיעַנְתָּה אָז עָרֵךְ 30 סְעַנְתָּה 8 שְׁטִינְדָּעַ.
אַרְבִּיטָר, וּלְלָכַבְּ הַאֲבָעֵן פָּעַרְדִּיעַנְתָּה 30 סְעַנְתָּה
אַדְּדָרָמְעָה וּיְיָ 30 סְעַנְתָּה אֲשְׁטִינְדָּעַ, וַיְיָ
עֲזַוְּעַן אָזְוֵי וּוֹעֲנֵי אֵין צָהָל, אָז וּיְיָ דָמָן
רְיוֹעַנְתָּה צִיפְּעַדְעַן כְּמַעַט נִימָּת בְּעַדְיהָרָם. אָז
אַרְבִּיפְּצָזִיחָעַן רֻם פְּרִיוֹן פָּנָן דַּי קָרְבִּיבָּעָאָה
שְׁעַרְ אַרְבִּיטָר בֵּין 30 סְעַנְתָּה 8 שְׁטִינְדָּעַ אַתְּ זֶה
עַבְּדָאַדְעָרְט אָז דַּי פְּרִיוֹעַן בְּכָלְלָא וְאַרְעָן יְעַשְׂרָאֵל
עַהֲבָעַטְר אָז עָרֵךְ 80 פָּרָאצְעַנְתָּה, אַיְבָּעָד
פְּרִיוֹעַן וְאַסְמָעַן הַאֲבָעֵן נְעַצְּמָהָלָט פָּאָרְדָּעַ
סְטָרְדִּיק. מִוט אַנְדָּרָעַ וּוֹעֲטָרָה: בְּזֶה גָּאוֹן
אַרְבִּיטָר, וְאַסְמָעַן הַאֲבָעֵן בְּעַקְוּמָעַן בֵּין 15 סְעַנְתָּה אֲ-
שְׁטִינְדָּעַ זָאֵל אַוִּיסְמָאָכָעַן 30 סְעַנְתָּה אֲשְׁטִינְדָּעַ
אַתְּ מַעַן בֵּין סְעַטְלָעַן דַּי פְּרִיוֹעַן בְּעַדְרָעַנְתָּה
אַרְבִּיפְּצָזִיחָעַן רֻם פְּרִיוֹן, לְאַמְוֹר וְאַגְּעָן: גַּזְ 50
סְעַנְתָּה אֲרוֹצְעַנְדָּר בֵּין 80 אַדְרָעַר 90 סְעַנְתָּה
וּצְעַנְדָּה. נָור אַוִּיפְּ אָזְזָא אַוְזָן דַּעַת מַעַן זֶה
פְּרִיוֹעַן נְעַקְבָּנְתָּה אַוִּיסְנְלִיבָּעַן וּוֹעֲדָתָן זֶה דָעַן
פְּרָאַטְאַקָּל שְׁדִיבָּתְ פָּאָה. מַעַן הַאֲטָמָא אַבָּעָר זֶה

ניט געלחאן אויס פאלגענדע אָרוֹזָאַבען :
אווי ניך וויא מען האט דעם בטריין זונע
טעלט, זייןען די אַרְבִּיטֶר עַצְמִיק אַיזַּע זי עַזְּ
אַרְבִּיטֶר אָון האבען זיך פערלאָזען אויף די פּֿרְזֵינְ
קָאַמְּטָעַס די פְּרִיזְעַן צו סְמֻלְּעַן. רַעֲגַע
פּֿאַדָּגָן. אַין פּוֹנְקַט (עַפְּ), אַרְטְּמַקְּעַן, 10, שְׁרִיבְּ
פּֿאָרָה, או „ווען מען בעשיטטס די פּֿרְזֵינְ, זי
שְׁעַן זוֹי פּוֹן דער צִוְּתָו ווֹאָס מען האט די אַרְבִּיטֶר
אַנְגְּפָאָנְגָּעָן“. דָּאס היִסְטָאָלָא, או יִזְעָלָ
עַס ווּעַט דער פּֿרְזֵינְקָאַמְּטָעַ נְעַזְּנָאָס, זיך
פּֿרְזֵינְ אַרְבִּיטֶריהָעָן, וועַלְעַן זוֹי די העכְּבָּעָן
בקְּהִימָּעָן פְּאַר דער גָּאנְצָעָר אַרְבִּיטֶר יוֹסֵם זי
זְוַעַלְעַן האבען גַּעַמְאַכְּטָפְּן אַזְבָּאָן: אָן זֶ
וּאַסְּזָשָׂעָר מַעַן זיך באָדָרְעָן זִים פּֿעַמְּץ
פּֿרְזֵינְ אָון ווֹאָרטָעָן מִט דער אַרְבִּיטֶר ?

בזאת נקבעו און קין טרייז זולר דה אדרטיטס גיט
אומברטינקן וויליאם ג'ון (30) בזעט און טוינטן און
ויליאם דה קאנט אונט אונס (33) בעניט אונדער מעלה,
ונאר און טרינט אונט קין זונט און פראטינטערט

**ווענעו סעלען פריזען פאר שטיך-ארבייט אין זיין
און דראם אינדוסטריע**

...די טהעאריע ווערט איזן פראקטיקע ניט איסגע האלטען.

פונ. ס. פאלצקאי

(מעגעודזער פון די אפאסיווישען שעפער)

**שינעריע אום דורך צופיה רען אלע איינצעלה הייטען
וועאם דער פונקט ענטה אַלְט.**

לויים דיעזען פונקט האבען די ארבײַטער פון
עדען שאפּ דאָס רעכט צי ערעוּעהלען אַ פרײַזֶ
קָאַבְּיטָע פָּאַר שְׂטִיקָאַרְבִּיטָע. צווערטש דיננט
זיך דיעזע קָאַמְּיטָע מִיטָּהָם בָּאָסְּ זָוְעֵנָען די
פרְּרִיזָען פָּוֹן גָּאַרְמָעָנָט פָּאַר אַלְעָ אַרְבַּיְתָעָר פָּוֹן
שְׁאָפּ. אוּבּ וַיְיַקְּעֵנָען זַיְמָה אַיְינְגָּעָן, נַעֲמָת
מען דערוויל אָן מִיטָּהָם אַרְבִּיטָע אָנוֹן מַעַן
צְלִיְבָּט אָוּסָאַיְינְגָּעָס אַדְרָעָ צְוּוֹיָ אַרְבַּיְתָעָר צְוּ
זַיְאָכָעָן דָּעַם „טָעַטָּה“ (די פְּרָאַבָּע) בְּדוּ צְוּ דָעַרְ
עהַן וַיְיַפְּעַל שְׁטָנוּדָעָן עַס דָּאָרָף נַעֲמָתָעָן אַ גַּעַר
יטְּעַ נַוְעַ אַרְבַּיְתָעָרִין צְוּ זַיְאָכָעָן דָּעַם גָּאַרְמָעָנָט.
ערְרִיזָען פָּאַר דָּעַר נַעֲצָעָר שְׁאָפּ וַוְעַרטָּה דָּאָן
עַשְׁטִיבָּט אָנוֹן עַרְךָ, לְוִיְּטָה דָּעַם, וַיְיַפְּעַל דִּיעַזָּע
פְּרָאַבָּע אַרְבַּיְתָעָרִין“ פָּעַרְדִּיעָנָט דָּוְרְכְּשִׁינְטְּלִיךְ
פָּעַר שְׁטָנוּדָעָן. אוּבּ בִּירְדָּע צְדָדִים קָעָנָען וַיְיַקְּעֵנָען
יטְּעַ אַיְינְגָּעָן וַזְּעַעַן וַוְעַלְכָּר אַרְבַּיְתָעָרִין מַעַן
אָל צְוּ דָעַר פְּרָאַבָּע וַעֲצָעָן, נִיטָּמָעָן דָּעַם דִּיסְפְּטָוֹת
זַיְכָּרָע צְוּ דָעַם וַוְיִזְׁוֹשָׁסְטָעָן אַיְזָאָקְעָן בְּאָאָרָד, וּזְאָסָבָע
זַיְטָמָעָתָהָן פָּוֹן סְפָּעַצְּיָאַלְוִיסְטָעָן אַיְזָאָקְעָן סְעַטָּה
עַן פְּרִיזָעָן. אָסָס צְוּ פָּעַרְזְּבָּעָרָעָן פָּאַר די אַרְבַּיְיָ
ערְרִיזָען די פָּעַרְשְׁפָּרְאַבָּעָנָעָה הַעֲבָדָהוֹן אַיְן וַוְיִזְׁוֹשָׁעָם,
אָטָט מַעַן פָּאַרְלוֹיְזָיָן אַרְיוֹנָגָעָנִישְׁטָעָלָט אַ פְּנָקָט
יְיָן אַרְטִיקָּעָל 10, אָז בֵּין די וַוְיִזְׁוֹשָׁעָס
אָאָרָד וַעַט האָבָעָן בעַשְׁטִיבָּט די עַנְדְּלִיכָּע
סְסְטָעַנְדָּעָרְדָּה“ פְּרִיזָעָן, וְאָל דָּעַרְוַיְיָל אַיְן קִיְּזָן
אָאָס די אַרְבִּיטָע נִיטָּאַיְסְפָּאַכָּעָן וַעֲנִיגָּעָר וַיְיַקְּעֵנָעָן
3 סְעַטָּהָן אַ שְׁטָנוּדָעָן. אַיְן אַרְטִיקָּעָל 10 וַוְעַרטָּה
אַלְעַנְדָּעָס גַּעַזְגָּטָן :

אין אלף שעשרה והוא עם ששים אלף אות
ושבעה מאות פון 28 בערך א' שבעה מאות, ואל ווערטן גען
יעבעערת וועיגאנטונגס 15 דראגאנטן.
אין אלף שעשרה והוא עם ששים אלף אות ווען
ויגער פון 30 בערך און פערר פון 28 בערך, ואל
ווארטן דראגאנטן וועיגאנטונגס 10 דראגאנטן.

31 און אלע שעהער הווא עם מאכט איזט איזט איזט
עדער 32 פֿרְנָס אַ שְׁמִינִית, זֶה וּמְרֻבָּן מִתְּחִיבָּר

“... “... אָזְעַמְעַנְצִילִים הַאָבָעָן גַּעֲנוֹמָעָן צָרָ
אַלְמַנְתֵּלְעַלְמָן וְנַקְטָה 10 בָּן פְּרָאַטְאָקָאָסָן, וְאָסָ
אַלְמַנְתֵּלְעַלְמָן אֶת אָן וַיְיַזֵּע פָּן סְעַטְלָעָן פְּרִיוּזָן
אַלְמַנְתֵּלְעַלְמָן אַדְבִּיטָן, הַאָבָעָן זַיְיַבְעַזְוָעָקָט צְיוּיָן
אַלְמַנְתֵּלְעַלְמָן עַדְשְׁטָעָעָם, זַיְיַבְעַזְוָעָקָט דָּעָם “סְטָעַנְדָּעָרָד”
אַלְמַנְתֵּלְעַלְמָן זַיְיַבְעַזְוָעָקָט מְאָסָס אַדְרָעָצָהָה) פָּאָר דַּי אָרָא
אַלְמַנְתֵּלְעַלְמָן אָן צְיוּיְיטָעָם, זַיְיַבְעַזְוָעָקָט אַשְׁפָּעָן אַפְּאָד

אָנָן אֲוֹנוֹ אַנוֹ בְּפִרְאָסֶר
רְדֵי טְרִינָן שְׁמֻטָּה וּזְקָרְבָּן אָבָּה. אָמָר אַחֲרָא
וְשִׁירָעָן גַּעֲהָעָן אַרְוָנָתָר, מַעַן פִּיהָרָת אָנוֹ אַחֲרָא
אַיִלָּה אֲשִׁיף, וְיֵם מַעַן פִּיהָרָת אַרְבָּעָה זְמָרָה
בְּצָן הַאֲבָקָתָן צְיָ קַעַטְמָלָן נַאֲרָדָעָן. אָנוֹ בְּלָאָסָן
בְּצָיָם בְּיַהְיָה, אָנוֹ אֲנָן יַעֲדָעָר פְּאַרְטָאָנוּוּ שְׁמָאָהָן. אָנוֹ
אַיִלְמָרָהָאָנָטָעָן קוֹמָעָן, מַוְעָן וְיֵם דְּבָרָהָאָן
בְּפִאָרָטָהָעָלָן נַאֲרָדָעָן. דָּא וּמַעַן בְּעֵן אָנוֹ
וְזָהָרְשִׁינְגְּלִיךְ אַוְיסְפְּרָעָנָעָן וְיֵם אַלְטָה שְׂמָעָן
צְיָ זְיַעַנָּן מִירָ נַעֲוָנָה, וְיֵם פִּיעָלָן גַּעַלְתָּה אַעֲזָעָן
בְּצָיָם וְיֵה, צְיָ וּמַעַטָּן מִירָ פְּאַהָרָעָן אָנוֹ בְּעֵן גַּעַן
שְׁיַעֲדָעָן פְּרָאָנָעָן. אָיךְ מְרָאָכָט בְּצָיָם זְיַעַן...
הַאֲבָה אֲיךְ מְרוֹאָה צְיָ הַאֲבָעָן? אָיךְ זְיַעַן... אָיךְ
צְיַיְעָנָן מִיְּנָעָן סִוְּטוּזְעַנְדִּיְעָרָט אָנוֹ בְּעֵן אָיךְ
טָאָה דְּוָךְ אַלְעָן בְּיַיְעָנָה פְּאַקְעָטָם, בְּעַטְעָטָם
נִימְטָא קִיןְ סִיטְיוּזְעַנְדִּיְעָרָט, אָוֹן... אָיךְ
דְּדָעְרָה אַרְיָה, דָּא וּמַעַטָּן מִירָ שְׂמָעָן אַעֲזָעָן
אַבְּיִסְעָם קָרְאָפְטָמָעָן אַוְתָן הָרָעָעָן. זְיָ מַאֲכָל
חָרָעָן בְּעֵן זְיַקְעָהָעָן? וּמַאֲסָעָס עַמְּטָן זְיָן בְּעֵן
אַלְעָמָעָן, זְמָעָטָן זְיָן מִירָ אַיִלָּה
דָּא שִׁיפְּאָנְזָעָרָה אַיִלָּה מִיטָּן מִירָ אַגְּנָעָמָעָן
אָנָן הַאֲבָעָן. אָיךְ וְעַה, מַעַן לְאֹסָט אַלְעָמָעָן אַרְיָה
טָמָעָר אָחָן פְּרָאָנָעָן. נַעַה אָיךְ מִירָ אַוְדָעָמָעָן
אָנוֹ דְּרָעָג קִיןְ קְשִׁוּתָנִים.
בְּיַיְמָ אַרְיִינְקָמָעָן אָנוֹ שְׁמָאָרָט, זְעֵד אָיךְ
סִינְסָ אַיִלָּה לְזִיְתְּצָעָן בְּן אַלְעָה הַוְּיָבָעָן בְּיַדְעָה
„וְיַקְאָמָעָן 1915“. מִיןְ אָהָה, אָוֹ דָּא שִׁפְּרָה
בָּאָטָם זְיָקָט אָנָן דָּי מְדָבְרוֹת נַעֲשָׂעָטָם בְּפִירְזָעָן
אָזָהָר אָנוֹ וְזָהָרְשִׁינְגְּלִיךְ אַיִלָּה הַיְיָנָט זְיַיְהָרָה
אָנוֹ זְיָיָה בְּעַרְנִירָעָן דָּאָס דַּעַם יַאֲחָר 1915 אֲזָה
קְשִׁטְיאָ אַיִלָּה אַבְּשָׁה! אָיךְ פְּרָעָם אַיִלְמָעָן אַיִלְמָעָן,
וּמַאֲסָעָס פָּאָר אֲזָהָר אַיִלָּה יַעֲצָט, יַעֲסָט זְעֵד
בְּנִירְזָה 1913. פְּרָעָן אָיךְ אַיהֲבָה: אָנוֹ זְעֵד זְעֵד
דִּיְתְּמָעָן דִּיעָזָעָן סִינְסָ? עַרְקָעָדָט עַד זְעֵד
אָוֹזְיָה זְיָה זְיָ אָנָן 1915 דָּאָרָה דָּא זְיָן דָּי פְּאַנְסָאָה
אַוְיסְטָמָעָלָגָן, בְּעַנְרִיסָט מַעַן יַעֲדָעָן זְיָאָס זְיָאָס
אָהָרָה, אָנוֹ מַעַן גָּאָדָט זְיָ אַיִלָּה בְּיַצְוָאָיָהָרָה, זְעֵד
אַוְיסְטָמָעָלָגָן. יַעֲצָט אַיִלָּה מִירָ שְׂוִין דָּרָאָז... אָזָה
רוֹמָס מַעַן הַאֲטָמָאָנוֹ נִטְמָה גַּבְּאָדָעָט סִינְסָ זְעֵד
דָּעָן. אָוֹ זְיָ אָלְעָז זְיַיְעָנָן גַּעַלְאָדָעָן אַנְטָרָהָן...
זְעַמְּמָעָן אָיןְ דָּעָר אַוְיסְטָמָעָלָגָן, דָּעַרְתָּם זְיָן אָזָה
זְיִירָה זְיַיְעָנָן סְוִידָרִים יוֹסָס זְיַיְעָנָן גַּעַרְבִּיטָעָן זְיִירָה
זְיִירָה.

דריבא, בעצמה א קווינדר פאר א מיקומ און
געטן.

בונגע צו דער דיזע אוניבּן טריין, זאג
זיך גוד אינן אויבערשטער מרכחן זיין, צו
זונגען אהן געקומען פערדויכערטען, פער
שטוויכרטע, אוזי זוי מיר וואלטען געוען זאנבען
לאנגן אין זונג, טראז דעם, וואס די אנטצע דיז

יעז האם נענומען אידום א שטוננדע.
עדער געואלצענעד ליעיך איז א פֿיַךְ, ווי אַרְצָה
טִיבָּעָן. עדער אַזְנְטָרְשְׁיַעְד אַיז נוֹר, זָהָם דָּא
עהנט מען אַדוֹמִישׁוֹוּפָעָן סְנַיאָרְעַטְבָּאַקְסְּלוּהָ, פֿיַיְה
בעדר בענס, באַנְגָּאנָה שָׁאַלְעַבְּץ, שְׂטִיקְלַעַךְ בְּרוּוּיט
אַנְמָא אַזְנְרָעָא אַבְּאַלְגָּן.

בשיטור אף געה ארום הונגערין מיט א בעבדיטערט האָרֶץ. איך קויף מיר א בען אַפְּאַקְּאָרְן אָוֹן זָוָרָט בֵּין די טְרִינוֹן וּוְעַט אָנוֹן צְרוּרִיךְ שְׁלַעֲפָעָן אַיְזָן בְּאַלְטָה לְיַיְקָסִיטִי. וּוּעַן אַיךְ וּוּעַל אָם יְרַצָּה הַשְׁמָךְ קְוֹמָעָן אַיְזָן שְׂטָדָט אָרְיָין, מְתָרָאָכָט אַיךְ מִיר, וּוּעַל אַיךְ מְזוּעָן גְּעוּהָן וּכְבָעָן בְּעַנְיוֹנִיסְטְּרָוָנָג אַיְזָן אַנְדָּרָעָר פְּלַעַצְעָר, וּוּאוֹ מְעָן וּהְעָטָהָן די רַיבְּטִינְגָעָן קוֹנְסָטָט. קוֹמָעָנָדָן אַיְזָן שְׂטָדָט אָרְיָין, לֹא אַיךְ זָוָה אָרוֹוִים אוּפְּהָזָעָן די טְעַמְּבָּן לְעָן בָּון קוֹנְסָטָט. פָּאָר אַגְּנוּזְוּסָעָן פְּלָאָזִין, בְּעַלוּכִּי טְעַמְּבָּן כִּימָט טְוַיְזָעָנָד עַלְקְטְּרוּישָׁעָן אַמְּפָעָן, שְׁטָעָן הָעָן מַאֲסָעָן מַעֲנִישָׁעָן אָוֹן קוֹעָן זָוָה אַיְזָן אוּפִּי אַקְּלִינְגָעָם לְיִבָּה, וּוְאָסְ שְׁטָהָטָה אַיְזָן שְׂטִיבָן. אַיךְ צְאַחַל אַיְזָן אַ נְיַקְעָל אָוֹן גַּעַה אָרְיָין. עַס אַיְזָן שְׁטָאָה, שְׁטִיבָן. מְעַן קָעָן הָעָרָעָן וּוּי אַ פְּלַעַגְמָן פְּלִיחָתָה שְׂעַרְבִּיָּה. עַס וּוּרְטָ פִּינְסְטָעָר אַיְזָן טְעַמְּבָּלָן. אַנוּפִּי אַ לְיַוּזְעָנָט קוֹמָעָן אָרוֹוִים "קָאַרְבָּאַיִיעַס".

ב' מאחר מינוותען שטעהר בון איבע שוין ביטם
א' עבדען צו זעהן, — טראכט איך בוי מיר.
ב' עבדען צו זעהן, או דארטען קערטן זיך גאנר וועלטען.
ג' עבדען צו זעהן, או דאסער אין א"ל ליק", וואס איזו לויוטער
ה' עבדען צו זעהן, זאנט מיר מיאן הא'

ארום צווערף אוחר בויינאכט האבען זיין
זיך ענדליך דערטעלעטען אין פאלט זיין זיין
די גאנסען ווינגען פערלאזען זיך אויפא א בית עיר
אין איק האב מיך קאמט מיט צרות דערטעלעטען
אין א האטער. דער פארטעלע פיהרט פיך אויף
אין א ריב. איך ווארט א נאנצע נאכטן זיך
דערט ניט אין מען זעהט ניט קיון פיכן פיך זיך
מארכאנגען. וועל, טראכט איך מיך מארכאנגען
אם ירצע השם, וועל איך אף אידיס-אייז
אייבערן שטאכט און ועהען בעוובען דעם בע
ריהפטען מארכאנגען טעטמען. דארט זיעט זיך
שיזין לאבען זיך נאט און אדרעס. איך דערטעלע
זיך זאוי דאס און. פון דער זוינטן זערט זיך
א נאנצע חוויבע קידבע, מיט א גרויסע זאגע זיך
בעדע אין זידל-יגנערע טורבעטען, אין אונטראכט
צערטס אוייף די שפיעצען, אין דארט שפיעצען
אין דאנטן, אייבען העבסטטען שפיטן, אין און
טענאלט א יעדס דארטטען דא א פינד זיך און
געס פון זיווערע אפאטאלען, די חוויבע אין
וואנטזיאנטז אונטן א הנורא שטוניגראטן זיך

ואנו מעדן ביר און דעומעט, או ניט זיין
או לא אנטגעטער, יואס גיטט ויך גראיראדרז
פָּרְדוֹבֶּנְדָּה, אוֹן עַמְּדָה שְׁעִנְבָּדָה אֲוֹן גְּוֹיִינְדָּה
זְהַרְדָּה אַיְן דָּעַדְתָּה; אַיְהָ אַיְלָטָה דָּסָט
אוֹן אַינְגָּרְנִינְגְּשָׂאָהָה צְיָאנְדָּעָמִינְדָּה יְיָיָה, אַ
זְיָאנְדָּעָבָהָר שְׁעִנְבָּדָה אֲוֹן אַזְיָה
זְהַרְדָּה צְיָאנְלְדָּהָר. שְׁרָאָז אַזְזָה זְהַרְדָּה
דָּעַדְתָּה, יְאַפְּרִיעָה, אַדְעָרָז נִיט אַדְעָעָז? עַדְרִיךְ,
זָהָר אַזְעָגָעָן בְּעַדְיָנְקָעָן, בְּלִיבָּסָן כֵּן טִיהָר, נִיט
עַזְעָגָעָן, וְאַרְזָים טָהָרָן, יְיָיָה זְבָתָה אַיָּה אַיָּה
זְיָיָה זְיָיָה עַזְעָגָעָן טְמִימָהָן, עַטְיוֹסָהָן עַזְעָגָעָן
דָּעַרְתָּהָדָהָם? יְאַסְפָּה פְּרִידָה אַיְטָה עַבְעָם אַיָּן
עַצְמָדְבָּן אַדְעָרָז מְסֻדָּרָה פְּרִידָה? אַיָּה זְאָךְ וְזָהָר
זְיָיָה זְיָיָה דָּעַם צְיָאנְדָּעָמִינְדָּה סְנָאָכָהָרִיךְ דָּעַיְה
זְהַרְדָּה זְהַרְדָּה עַלְלִינְעָן נִיר אַזְעָרָעָז יְאַס בְּלִיבָּסָעָן זְהַרְדָּה
שְׁמִינִיא (שְׁמִינִיאָה) קְהָדָם; דָּעַרְתָּהָדָהָם בְּנָן
זְיָיָהָן, יְאַס זְיָיָהָן זְבָתָה שְׁמִינִיאָה בְּנָיט
אַיְלָטָה (עַדְרִיךְ) זְיָיָהָן זְבָתָה, אַבְעָדָה זְבָתָה, אַבְעָדָה
זְיָאנְדָּעָמִינְדָּה צְבָעָה אֲוֹן דָּעַרְתָּהָדָהָם
זְהַרְדָּה צְבָעָה זְיָיָהָן זְבָתָה, אַיָּה זְעָם דָּרְמִין
אוֹן אַזְעָגָעָן בְּנָדְבָּרִים זְבָתָה אַזְעָגָעָן בְּנָדְבָּרִים

הער נזקען עין עין דעניען בו נזקען
רין רין אנדען פון פישען געדן יאנ
שנאדען אין אוון בו דען דען אונד זען
ספערען בערט און אונגעטען זען זען זען
אונ און פאלטן איבען יאנס זען אונגעטען
אונגעטען אונט פאלטן זען זען זען זען זען

ליזיבערדים און פראנסקע און אויף דא איבער נוע
סיגט, געטט ניד אידין און דז שבעען, זיעט איהָ
געטען, ווי פּוֹיְזַעְדָּר אַרְבִּיטָרָר שְׁפִיעָן אַיִשׁ
זְּיִוְוָעָר מְגַעַן אַיבָּעָד דֵּי פֿעַלְמַכְתָּעָן דִּיזְׂיְוָנְעָדָ
אַנְּן בְּאַסְפָּעָם, אַנְּן קִינְגָּר מְאַבָּט נָאָר דַּעֲלָמָן קִיןְ
זְּיִוְוָעָן נִוְתָּן, בָּרוֹד יְעַזְּנָן אַוְיךָ אַנְּן נִוְתָּן, ווי
פּוֹיְזַעְדָּר מְגַעַן, פֿרוּעָן אַנְּן קִינְגָּר שְׁלַאְפָעָן
אַנְּן נָאָצָעָן אַירָה עַסְפָּעָסָעָן, דַּעֲכָעָן, פֿיְיעָרָ
עַסְפָּיְסָבָן אַונְ אַפְּנָה אַוְיךָ דֵּי סְוִוְּנָאָמָּה, אַנְּן
שְׁטַמְאָדָט בְּזָוִי דֵּי קָאָפֶן אַונְ הַחֲלָטָעָן אַוְיךָ דַּעַדְ
פֿרְדַּשְׁעָרָד לְזָפְטָן, הַאֲבָעָן כִּיחָ, נִוְתָּן יְאַקְעָר, דָּאָסָ
לְזָוִי נִוְתָּן אַונְ הַאֲלָטָעָן דָּעַם נָאָצָעָן קִינְגָּר אַוְיךָ דַּעַדְ
פֿרְדַּשְׁעָרָד.

אַזְגָּד, וְיֵאַתֶּר יוֹעַם, חַבְּאִיד דָּרָט
אַיִלָּה קִין בְּעַנְיִסְטְּרָוָן נִימָט גַּעֲקָעָטָן גַּעֲפִינָּעָן,
לְאַז אַיד זָק אַרְוִים זָכָען דַּי לְיִידִיעָס טִוְּיָאָדָם,
לְאַלְמָא, טְדָאָס אַיד כִּיר, וְעַל אַיד שִׁין גַּעֲפִינָּעָן,
גַּעֲפִינָּעָן אַיְמָאָדָעָטָאָמָּעָן.

הו יוניאן חכם גערבען א' מיטיגן און אידס דרייביגן זווידעם טיליאדרס זינגען אונזעונז געשטען, איזיך האב דארטערן; עטראָפַען טִיְּהָרֶת, עזיעיענען אַפְּעַדְיִיטָרָם פָּן זַיִּינְז שטמַין בָּרָאָדָרָט, וועלבען זינגען און דענווער עצם געניאָרָען לִיְּדָם טיליאדרס; א' פָּאָר נֵעָ ווועזענע מעכְּבָּעָס פָּן לְאָמָּא 9; א' פָּאָר פָּן שיכְּאָגָּז אָן אַיְּגָּז אָן סְעַטְלָוָים.

אנטרכטיקוןדרדיין דעם פיטומיג האב איך גערעד
בענטן, או דיעיען צענשען זעלען דאך שון זובען
חוין אינטערפעסאטן. עטעם האבען ווי דאך
הרבכערדייזט א שטיקעלן זעלטן, געדאטס קאנז
סאנטישטאן און גענסען יעאטס א ספֿד זונענשטיין!
לאוטס זיך נאר אויס נאדרע פערקעהרטן; זיין
זונען די זעלבע, "לאפֿטאנטאמעס" זומס זיין זונען
אמאן גענצען, זיין זונען, או פאר זיין זויבע
טונינער צי פערדייענען א דאלאר א זונאך מעעה,
און ארבײַטען צען שטונדען א פָּאג, איזידער
אַסְטְּ שטונדען.

ספיטויטש! — פְּרָעֹם אַוְךְ בִּי זֶה — אַיהֲרֵן
זֶה יְמִינֵךְ דָּקָא אַלְעָגָא אַוְשָׁ קָאנְסָאמְפְּטוּוֹ גַּעֲנוֹאַדְרָעָן
אַרְבִּיאַטְעַנְדָּגִי לְאַנְגָּעָן שְׂטָנוֹדָעָן, וְאַלְמָת אַיהֲרֵן דָּקָא
עַדְאַדְבָּטְסָטְבָּעָן צִי פְּרָעֹקִידָעָן דִּי אַרְבִּיאַטְסָ
סְפָטְנוֹדָעָן!

הרבנן זיו מיר גענטפערט פאלגענדעט:

- דערפֿאָר ווינען מיר דאָך טאָקע אין עכּוֹיזַר, וואָו די לְזֶפֶט אַין אַ טְרוֹקָעַן אַין אַ עֲזֹגַעַן.

ה' ינואר 1923. בדיעו איז' דאסטנאר ספיניש
ה' ינואר 1923. זי' קומיטס עם עבעען, ווועס די'
ה' ינואר 1923. זי' עיגען ברינוו געיזאדען אויף דען
ה' ינואר 1923.

א. דס איזיך געועהן, זיין אלע פאנזיענטמען
דאנזערן אין דרייבסן אין זאגה, דאנבען גאנגען
אין זאנטן זיין זיינט דז פראנעם האבען מיר ערד
זאנטער ניט מען זיין אויסונציזיעבענטמע עספערן.
איזיך געועהן זיינט בעוונט דז דומס, זיאו דז פראנעם
זאנטער איזיך געועהן זיינט זיינגען דז קעפ איז
זאנטער איזיך האב בעוונט זיינער ניעש שול
איזיך געועהן זיינט שיקאנגדר פילאנטראפ חאט
וואז זיינט איזיבגעזויין, זיינער ליבערערין איז נאך
זאנטער זאנטער.

א' לא באנט זויה, גען' מען' שיין' געפינען גען'
ב' געפינען איבערד ווואס צו שרייבערען... דערבען
אי' זיך אבען נהייך איבערד: מיה דריש! מען'
ז' זיך און איזן צו יארק געפונט שטולען, געפונט

ה' ערך ב- "עוזר ועוזרת" בין "ודעך יעדך" אין
שייעדר לאן ייעדר? משום ער נועזיפען זיין
זאת און און אונזאינאיאנס בויזעום, און ייעזרו
ער דאמ חוויא ציטט זידיען זיין.
זי אונטערזונטיאנטיאר אפיכערט דאמען דאר
פאלט ריבצערנירער אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
זי צוועצען ען אַיְזָעָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
עניזען זיין פאלטאנטער. זאן דאמען וו זאן דין
דער אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
ויעדר געיזען געיזען טביז און ברענט אונז און
יעדר פערלאט אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
אַלְטָרָאָר געיזען דער סיוף? דער דאנזענטער דאמ
דו אַלְטָרָאָר געערט געגעבען. זאן דינטער
טפערזוניס און אַיְזָעָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
ריבערט געיזאָר אַיְזָעָר אַיְזָעָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
טפערזוניס אַיְזָעָר אַיְזָעָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
עבערזוניס ציט אַנְסָן אַיְזָעָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר
אַיְזָעָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר אַלְטָרָאָר

פונ שיקאנו פיז כאן-פראנצ'יסקא

א ברייעא בזע הי זווייטע זועסט

פ' א. דאנענבערג

עכבר עטנו לנו גאנזוויליגאנטס!
הנורא והערוד נעלם און דיז בעדרהויס!

כ"ר זעהן אויך זוי טווענדער-צ'יז... ז
טיגע אפעריטאראם אקערען מיטן': אונ דז עדר
עהדיעען דיפכתומער פאר ווירער באכטן ז
ודזוארטען אהייל ניט אמאן וועלמע עט און
זרוכט צו טנידען; זוויל זוי גויבען ז
או נזיך זוי עס וואקסט עבעס אויט, לאז
טיגע צו דז יענגגען, גוואם האבען ערabi ז

בזאת אין קאָלטען וואָספער נוֹט אַרְזִינְגְּנֶר
זִיכְרֵי אַיִן זָהָרָת, דַי: בְּגָנָעַ פָּגָנָאָרָאָטָעַ דָּבָר
זֶה אַרְזִינְגְּנֶרְבָּעָן עֲקָלְדִּינָעַ גַּעֲדָאָכָעָן.
סִיר וַיְיַעַן אַנְאָרְדָּרְבָּנְעָפָהָרָעָן אַזְמָעָן

וַיְמִתֶּן אֵיךְ רָב בְּעֹרְדִּיוֹעַן שִׁיחָנָאָן, דָּבָר
אֲזֶה וְהַשְׁפָאָרָק אֲנוֹעַטְמִירִינְגָן יְהִי יְמִינְךָ פָּאָר
עַפְרִישָׁן אַז בְּעַטְמִירִיבָן דִּי נְזָמִינְדָּר בָּן דָּעַר
נְאַמְּרִין, בָּאָן, בְּפָסְטָס צְוָרוּס יְהָה, עַם נְעַטְנִיסְטָן
בָּן אַרְטָן, אֵיךְ רָב אֲפִיכָּו אַיְבָּזְן יְזָגְנָעָוָהָן
אַז בָּקָר אֲזָבָעָן יְעַרְבָּעָן אֲפָעָמָן כְּטָמָן אֲפָעָמִינְשָׁן
יְאַמְּרִין יְאַרְטָן מְאַסְטָמָן אַז יְחַדְּעָן זָנוֹג גַּעַד
דָּאַיְמָטָן אַז אַיְמָן בְּעַיְנָהָן, יְהִי צָוָם בְּיַמְּשִׁיבָּעָן
אַיְזָה דִּי מְזִינְיָהָקָם פָּאַבָּעָן יְעַרְבָּעָן יְעַבְּטָעָן אַיְזָה
דוֹר שְׁפִיצְעָן בְּיַמְּעָדָן, אַרְעָד יְהִי תְּרִינְן
שְׁלַבְעָעָן יְהָה, אַז יְסַעְדָּטָן אַז אַנְיָם כִּימְקִירִיטָן
אַז אַיְדָה יְהִי וְצִעְנָן, אַרְעָד יְהִי אַז אַיְסְבָּעָנְדָאָרָדָן
תָּעַם פְּעַרְדְּרָעָק שְׁלַבְעָעָן דִּי סְאַבָּעָן אַז אֲפָעָמִרְיָה
עַגְעַמְעָר אֲפָרְמִישָׁעָן אֲרַבְּעָטָן דִּי עַדְהָן.

נור צייר דאט עט ניט אונגעזעיבען, כי מעוד
יען, איך דאט ציר געטראכטן, או איזערבע זאָ
ען דאָבען ציר שווין לאָג געוועגן, כי גוּאָס
עַעֲשֵׂעַן בעייסטערט אַיבְּעַד אַ כִּינָהָשֶׁעָן, וְאָסָם
אָסָם אַיהֲרָן גַּעֲפַט אַוְפָּה אַשְׁעָרָן זָהָב / זָהָב

ברענינגהו און אוּר ווועט צוֹרִיךְ קומַעַן צִיטָּר
פרִישָׁע קָרְבָּעֵרְלִיבָּע אָנוּ נִיסְטִינְגָּעַ קְרָפְטָמָעַ אָנוּ
וועט זִיךְ קָעָנָע אֲרִינְתָּהָאָן אַין דִּיןְגָּעַ אֲפִיצְיָעַ
פְּלִיכְתָּעַן מִיטָּ פְּרִישָׁע, לְעַבְדִּינְגָּעַ עַכְרְנִיעַ.
זֶה גָּדוֹלָה, זֶה יְהִינָּה, זֶה שְׂוֹעֵר נְעָדרָבִיטָּ אָנוּ
זֶה זֶה אֲפִינְדִּיךְ נִיטָּ נְעָפִיהָלֶט מִיטָּ אַלְעַמְעַן,
זֶה גָּדוֹלָה, זֶה דִּי רִיזְעַ אָוִוְעַ, זֶה אָנוּ דִּי נִיעַ
זֶה גָּדוֹלָה, זֶה אֲוּרְבָּפָּעַן וּוּלְעַן אַיהֲם צִוְּזָק

דער "הפרק-פאטשנון" פון דער איסט סייד

(א) ארכזות ערנביים או (ב) גנטופער)

נערע בע איזה, האבען אין אונדרוקא בעקומען
איינטלאום און העלעען בילדען די מסע אויף
פערשטייעדעגען אונפנום. ער אבער, קאנט צוירס
זוייף, עם גערט ניט פון פראָק. ער זונקט אַלעטְמַן
טיעענער אין דעם זונט פון „חֶפְּכֶר פְּאַטְשֶׁקְעָרִי“. אַבְּעָד
די בלעטען, וואָס ער ווערטט אויף אַנְ
דרערן, פאלט צוירס אויף זיין איינצענען אַטְן,
וואָס ער פון זונט אַזְבָּק זיין אַרְנוֹנְטְּרָאָרְטָן

באלד נאך דעם וויסטפֿאכער טַרְזִיש אָין
1910 אוּן ער, מירענִיט דִּידְרִינִיט, אוּוֹפּ זַיְן גַּע
יעַדְרֶלְבָּעָן אַגְּנַעֲדָאַטִּיאַרְטְּלִיבָּעָן צַמְינְעָה,
אַרְזִים פִּיטָּס אַפְּסַקְוֵילָן גַּעַמָּן דֵּי עַהֲלִיבָּעָן פָּעָר
אַנְטְּנוֹאַרְטְּלִיבָּעָן בַּעֲמַתְעָן אָין גַּעַיְאַדְפָּעָן חַדְרָ
אוּוֹפּ דֵּי עַהֲלִיבָּעָן פָּן דֵּי פְּנַצְּנָעָן. הַאטָּט עַד
דַּעַרְמִיטָּט עַבְעָס אַסְּפָּק אַיְמִיעָנָס אַדְרָר וַיְיַעַן
אַיְמַעְרָבָּעָן גַּדְרִיעָנָט ? עַס הַאטָּט נִימָּטָן גַּעַן גַּע
דוּעַירָּט אָין עַס הַאטָּט זַיְד אַרְוִיְּבָּנָעָוּזָעָן, אוּן זַיְן
„צַמְנָעָר צַוְּנָג“ הַאטָּט אַיְתָם נַעֲמִיךְ עַדְרָאַטְהָעָן.
עַד הַאטָּט זַיְד שַׁוְּן דָּן גַּעַחְאַטְמָעָן אָין טְרִינְקָעָן
אָין הַאטָּט זַיְד אַגְּנַעֲבָאַפְּט פָּאַר דָּעָר בְּרוּטוּעָן
אַבְּגָעָן דֵּי בְּרוּטוּעָן הַאטָּט אַיְתָם דַּעַרְלָאַנְסָט אָין אָוֹן

בערנבליבען שנוייד אין מות.
אָךְ דעם נרויסען קלאָסמאַכער סטראַויש האָט
גאָט איהם וויעדר צונענשיקט, ווי דעם שבור
ווײַין וווײַין, די פֿינְגֶּעֶן, אָנוֹן ער האָט וויעדר
צעובוט צו זאָרֶפֶען שטוויז אויף די פֿערַאנְטִיזֶרֶט
לְבָעַ בעאָטְמָע. ווַאֲכַען לאָמֵן האָט ער זיך נועַ
קלְאָסְטָרֶט אַין צִיְּעָדָעָן, אַין ווּלְכָעַ ער האָט
עַבְּדִיך, ווי מָעַן פֿעַן זַעַהַן ווּעַנְגִּין בענְרִירָה גַּעַחַתָּם,
עַנְדְּלִיךְ האָט ער גַּעַדְבָּט זיך פֿון דער בלְאָטָע
אַרְיִיסְטְּרָאָטְפָּעָן. אַכְּעָר פֿערְאָזָעָן! ער שטָקָט
נָאָך אַין אַיְדָה ער הַיּוֹם! די קלאָסמאַכער
הַאָבָעָן נָאָך נוֹט פֿערְעָטָעָן די צַוְּדָרָהָטָע קְרִיְּדָה
שְׂטִיכָּם פֿון אַ צַּוְּדָרָהָטָע מִות אָנוֹן וויעדר האָט
איהם די ברְּטוּ�עַ דער לְאָגָנָט אַ שנוייד אַין ווּוַיְטָם.
בענְדָאָר דעם טַאָרָגָנָט קָאָנוּוּנְצָאָן וַיְבָאָה

ה' נס"ז דצט 8 בעוננונדער שיזיבות צו דעם
ה' נס"ז אנטשטיין פון דער „בריעע ארכיטעדער
אַנטשטיין“, אַ נאָז אַחֲן שִׁים פֿעַלְאַנטוֹאָרטֶלְבִּי
זָהָר, וְאֵם אַנְיָן פֿון קִינְגְּסָם נִימְט גַּעוּוּהָלָט אָן
זָהָר זָהָר אַנְיָן נַאֲכְלָעָן פֿון אַן אַרְגְּזָנִינוֹאָצְיאָן.
זָהָר זָהָר דָּסְטָן זָהָר וְזָקָאָלְיוֹן גַּעַשְׂטָעלְטָם „אוֹרְפָּה
זָהָר“. אַנְיָן אַמְּטִישְׁקָעָט יְעֻדָּע וְאֵךְ אַנְיָן עַטְּדָה
זָהָר „זָהָרְבָּס“ דְּבִירָות, שְׁמוּנִי אַנְיָן בְּלַאֲסָטָע אַוְיף
זָהָרְבָּס. יְאָס עַד דָּאָרָף וְזָקָאָלְיוֹן פֿרְהָעָר וְוַאֲשָׁעָן דָּי
זָהָר אַיְיָעָר עַד דָּעַרְבָּאנָט וְזָיְעָר דִּינְעָם נְאַמְּעָן.
זָהָר אַנְיָן נַאֲדָר: וּוּמְעָם אַינְטָעָרָעָן דִּינְעָט
זָהָר דִּינְעָט? דִּיקְלָאָקְמָאָכָעָרָם אַינְטָעָרָעָן

אַלְמָנָה זִבְחָה, פֵּיתָ, בֹּן דִּי אַבְרָהָם קְרִיוּזָעַן, ווֹוָה
בָּעַן אַיִלְבָּר דִּי סְלָאָקְמָכְבָּעַר חַבְבָּעַן זַיְנָעַן
זַיְנָעַן אַנְאָוְיְדְרָוְבְּטִינְעַן, אַבְרָהָם קְרִיעַטְעַן
זַיְנָעַן דִּיְנְפָאַל קִיְּין פִּיצְעַל וּעְרָתָה נִיטָּנָעַן
צָמָעַן דִּיְנְטָרְעַסְעַן בּוֹן דָּעַר אַדְבִּיטְעַרְעַן
זַיְנָעַן דִּיְנְטָרְעַסְעַן בּוֹנְדָּעַנְטָעַן עֲרָאָדָי נִיטָּנָעַן
צָמָעַן זִבְחָה, אֵי עַס אַיז נִטְאָא אַיְן אַרְגָּנָנוֹזָאַר
צָמָעַן אַיז דָּעַר אַיסְטָט סִוְּה, וּוֹאָם זָאַל וִיךְ מִיטָּנָעַן
זַיְנָעַן אַבְרָהָם נָטוֹאָרְטָלְיְיכָעַ מִיְּנוֹנָגָעַן רַעֲכָעַנְעַן,
בּוֹנְדָּעַנְטָעַן עֲרָאָד דָּקְמַסְתָּחָמָא צָו דִּיְנָעַן זַיְנָעַן
אַיְלָבְּרָה אַבְרָהָם קְרִיעַטְעַן, נָוָן קְעַנְעַן פִּיר עַרְזִיכְעַד
צָמָעַן אַיִלְבָּרְעַסְעַן, אֵי אַפְּלָיְה אַיִן דָּעַר הַנְּזִוְּבָטָן אַיִן עֲרָאָד אַוְידָעַן

... זִכְרָה אֲלֵיכֶם יְהוָה רַבָּלָע פָּנָן שְׁמַיִינְזְׁוֹאָפָּרְעָן.
אֵי מַעַן טְרַנְקָט וַיַּהֲיָה בָּאָפָט מַעַן וַיְהִי אֵז
בָּאָרֶץ בְּדִתְרִיעַ. אָנוּ פְּנַעַן וַיַּאֲזַבְּנָהּ אָנוּ

אונוער סקרעטער - טרעושורער אין יודאפ

הנִזְבָּחַ בְּמִזְבֵּחַ אֲשֶׁר־בְּיַד־אֱלֹהִים

זים ענדע האט וויזט-פֿרְוּוֹדְעָנֶט פָּאָרָאָה
אין נאכען פּוֹן די נאכט און אלע זוינע פְּרִידְיַה
ע און בעקאנטצע, פֿרְעוֹונְטִירֶט סְעַדְעַטְעַ
דייש און מְרָם. דֵּוַישׁ בִּיטַח וְלִבְרָנְדָעַם בעפּעַ
אין אַנְגָּלְדְּ-בְּצִיעַרְטָמָע פְּאוֹנְטִין פָּעַן. בִּיטַח
פֿרְעַוְודְר פָּעַן", האט פְּאַלְאַקָּאָפּ אַהֲן אַשְׁפִּיכְעַ
עַדְלְעַדְתָּם, "וְיַלְעַן מִיד אַיִּחַם עַרְמוֹתְהִינְעַן צִ
שְׂדֵיבְּעַן זַיְנַע גַּעֲוָהְנִיכְבָּעַ שְׁאַרְבָּעַ עַדְיַ
טְּאַרְיְלָמָם". רַדְרַע עַולְמַה האט פּוֹן דִּיזְעַר בעמְזִי
זַיְנַע שְׁטָאַרְקָה הַנָּחָה גַּעַחַטְמָ...

ברודער דוייש איז אַבענטאָהָרָען שְׁבַת,
זְמִינָה דְּשֻׂוֹלָאֵי, מִיטָּדָם דְּאַמְפְּבָעָר אַלְימְפְּזָה
יעַלְכָּבָר שְׁטָעַלְטָן זַיְךְ אַוְיכְּ אַבְּ אַין שְׁעַרְבָּדָן
פְּרָאנְקְרִיךְ, פּוֹן דָּאָרֶט אַיז עַד נְלִיכְיךְ אַבעַנְד
פְּאַהֲרָעָן אַין וַיְוָעָן. אַוְוָף וַיְיָזַע צְרוּרָים יְיָזַע
עַד בעַובָּעָן דִּיְתְּמִיצָהָנָה, פְּרָאנְקְרִיךְ אַין גַּעַן
לְאָנד אַון גַּוְטַּ שְׁטוֹרוֹדָעָן דִּי לְעַצְתָּן מְעַמְּדָן
אַין דַּי נְיַעַסְטָע עַדְשִׁוְינְגְּנוּן אַין דָּעַר טְרִיבָּן
זְגַבָּן בְּעַוּעַנְגָּן.

פָאֵר דַי לְעַצְטוּ עַטְלִיכָע מְאַנְגָּשָׁע

געאהנדעלט וועגענו ארבייטערדיזונגעזע ; אן צוישטעלען שפיאנען אין די יוניאנס, דער עיקר דאן ווען מען האט ברעה געהאט אַנְצּוֹפִּיהָרֶעָן גראיסע אַנְטִיכְאָזִיעָם, אָנוּ צוּ בְּרַעֲבָאָן סְטוּרִיךְ.

פאר אונז איז דער דאָינער צוועק פון די
אַרְנָאַנְיוֹרֶטָעּ מְאַנוּפְּקַטְּשׁוּרֶעָם נָאָר קִין
נְיִיעָס אָן קִין וְאוֹנדָר נִימָּה. דָּרָר וְאוֹנדָר אָן
נָאָר, וּאָס זַיְעָר צְבֻּעָטְסְטוֹאָס אָן זַיְעָר
שְׁעַנְדְּלִיכָּעּ מַעֲטָדָעּ זַיְנָעּ עַנְדְּלִיךָ אַוְיפְּנַעַדְעַקְטָ
גְּוַיּוֹרָעּן. אַיצְטָ, וְעַן זַיְעָר „פְּרוֹמָעּ, נָאָטָסְ
פְּאַרְכְּטִינְגָּעּ“ פְּרוֹעַדְעַנְטָעּ אָן טְהֻוָּרָס זַוְלָעּ
אָוַסְנִיסָעּ זַיְעָר נְדוֹיסָעּ גְּרִימְצָאָרָן אַוְיפְּ דִּי אָרָ
בִּיטְעָרִיּוֹנִיאָנָם, וּוּטָם דָּאָס פּוּבְּלִיקָס עַל כֵּל
פְּנִים וּוּסָעּן, וּאָס פָּאָר אַ וּרְתָהָה זַיְעָר פְּרוֹמָעּ
גַּעַשְׁרִיּוֹן האַבעָן.

אויף אונגענדער ארט ניבען מיר געניערעד
איינצעעלהייטען ווועגען דער נאנצעער אפערען
דעפרען איז ארייסצוזעהען, אוּ הנם די טריידִ
וועיאן וועלט האט קיינטאל ניט פראטעןדרידט
אוּ אלע איזהרע פיהרען און מהער זייןגען אכָּ
סאלומֶת דריין פון זינה, ציינען זיך אבער די העכָּ
סטע פיהרען פון דער אמעריקאנען ארכיביטער
בעועונגנֶן — גאנפערם, דאנקען און מיטשלען —
בכמעט ווי צדיקום, מענישען מיט די רויננסטע
מאטיווען, מענישען אַחֲן אַ שׁוֹם לְיִכְתּוּנִיקִים,
וואעלכע מען קען ניט ריהרען פון זוויירע עהරלייד
בע איבערצעיניגונגנען און גלייכען וועג. מיר וועֵדְךָ
לען נאך האבען גענוג צו שידייבען וועגען דעם.
די אונטערזובונג הוויבט זיך ערישט אַן אויף דאס
כיע. אי קאנגרעס, אי דער סענאמט אונטערזור
בען די אפערען אַן עס וועלען נאך פאלען סעַנְכָּ
סאצעיעס ווי האגען.

ההשכלה והתרבות דלאטינית זו שבסביבה זו לעצמן
זה היה אב". מאנמת אין געוען: זו
זו לאו-אידיאלית בריעוף וואם זו נאירה
זו זו טיריאן טריבון האבען אגען
הוואן פיעזענטיליבען דעם 29טען דושון, וואם
א נמי צער בירנען פארטן מאלהאלל האט געד
וואן צ'דרצ'ען פין די העכט בעאטטן פון
הוואן מאיזיאגען מאנו-פעטישורערם אסאסיאייז
וואן דער ערד איז געוען וייעד גוט-בעצחהל
וואן אונגען. דיזע פריוויאט דאקומעטען צייר
וואן אי-עד צייר פון די נישיאגען מאנו-פעט
מאזערת אסאסיאייזען איז געוען, צו פערניכי
וואן זי טיריאן זייןאנס, דורך אלערליך חיטרער,
וואן זיינט מיטעלען; אראבעזופיהרען וויירעט פיהרעט
וואן זיינט זיינט, איבערוצוקויפען אונגרעסלייט,
וואן זיינט, קיבעננייסטליבען, דקטוריים און
אינטראקז זיינטן מיט אינטראקז, או זי זאלען
וואן זיינט איז וייעד זיינט, ווען נאר עם האט זיך

געווינען אלע זיין ער פאָדערוּנגען אַהוּ אַסְטְּרֵיַיך.

אַיִלְנָגָעַתְּהָעַן, אֵז דָי אַרְבִּיְתָרָם בָּאַדְרָעָרָנָעַן
יִיְהָעַן גַּעֲרַבְכָּעַן אֵז וַיְהִיבָּעַן נַאֲכַנְגַּעַבָּעַן אֵ
יִיְהָזָן וַיְיִהְוֶשְׁעַם אֹוֵיפָרְיוֹ דָלָאָלָר אֵז וַיְאַפְּ
אֵז אַנְדָּעָרָעַ פָּעַרְבָּעַסְטָרְנוֹגָעַן. בְּלֹוִי צְיוּוִי
מַאֲנָגְעַטְשָׂרָעָרָם, וַאֲסָמְקָעַנְעַן נִימְקָיִן מַעֲמָד
גַּעַרְמָזָן דָעַר אַסְפָּאִיאִישָׁאָן מַאֲכָבָעַן וַיְהִי נָאָךְ
אַגְּרִישָׁ, אָנוֹ מַיְינָעַן, אֵז וַיְהִי וּעְלָעַן בָּעַקְעַטְבָּעַעַן
וַיְיִזְנָאָן. עַס וּוְעַט נִימְלָאָגָן נַעֲמָהָעַן אֵז וַיְ
וּעְלָעַן אֹוֵיפָרְמוֹעָן צָוָם שְׁבָל אָנוֹ סְעַטְלָעַן.

הנ"ט עורך ענברטען טאריף אויף איזטערטער זיין
זיאאָצע פַּאֲרָד אֶן אַוְיסְטְּרִיךְ נֵיט צַו בעיינְטְּרָעָן —
פַּאֲרָדְעִינְדְּגָעָן פָּון אַונְזְּרָעָן מַעֲמְבָּרָת פַּאֲרָד דַּעַ
כְּבָעָר וַיְיִדְשְׁתָּעַס — נְרָאֵד אַיִּצְחָם, אַיִּצְחָם וְ—
אַיִּצְחָם וַיִּתְּמִגְן, אֹז מִיד זַלְלָעָן שְׁטָעָהָן אַיִּצְחָם זַלְלָעָן
פַּאֲרָדְעִינְדְּגָעָן מִיט דַּי אַרְגָּאנְזְּוִירָטָע אַזְּבָעָטָע
עַמְּנָעָן דִּזְוַעַלְעָן טְרִיבִּידָם אַיִּן יְוָרָאָפּ. נְרָאֵד אַיִּצְחָם
אַיִּצְחָם וַיִּתְּמִגְן, אֹז מִיד זַלְלָעָן דִּירָעָקָט צְבִּידָעָן
דַּי לְאָנוּן אַונְזְּרָעָן אַונְזְּרָעָן בְּרוּדְעָר אַן שְׂיִינְטְּבָעָן
אַדְּבִּיטָעָר אַיִּן לְאַנְדָּאָן, בְּעָרְלִין, אַרְגִּין אַיִּין
יעַמְּנָעָן צִיר יוּלְלָעָן זַי בְּעַקְעָנָעָן מִיט אַונְזְּרָעָן דְּבָעָעָן
טְרִיבִּידָעָן אַיִּן זְיִינְרָעָן אַסְּמִיכְעָטָפָעָן, יוּטָם צְבִּידָעָן דְּבָעָעָן
זַיְיִהְעָלְלָעָן אַיִּן זְיִינְרָעָן קְעַמְפָעָעָן, וְעַט דָּבָם זַיְיִהְעָלְלָעָן
אַן אַינְדְּרִירָעָקָט הַיְּלָךְ פַּאֲרָד אַונְזְּרָעָן מַעֲמְבָּרָת,
עַדְעָר גְּעוּווִינְס פַּאֲרָד זַי וּוּטָם עַנְדִּירִיךְ דְּבָעָעָן וְ
אַלְעָטְלָטָעָר גְּעוּווִינְס פַּאֲרָד אַונְזְּרָעָן דָּא. אַן בְּרוּדָעָן
רְיוַיְישָׁ אַיִּן דָּעַ רִיבְטִינְגָּר מְאָן אַוְף דָּעַ זְיִינְרָעָן
גְּעַנְּעָן אַרטָּט דַּי לְאָגָעָן אַיִּן יְוָרָאָפּ זַי שְׁטָמְדִידָעָן אַיִּין
שְׁטָמְדִידָעָן אַונְזְּרָעָן יוּנְיָאָן אַיִּן פַּאֲרָדְעִינְדְּגָעָן צְבִּידָעָן
דַּאֲרְטִיבָּעָן אַרְגָּאנְזְּוִירָטָע אַרְבִּיטָעָר, זִיְיל ער דָּבָם
עַזְּבָעָיִינְטָמָן אַיִּן עַגְלָאָנדָמָן בְּמַה יְאַהֲרָעָן אַיִּין דָּבָם
עַדְרִיְיָוָט אַיִּן יְוָרָאָפּ. מִיד מְעַנְעָן אַלְזָאָז דְּבָעָעָן
אַ-עֲדָע שְׁפָעָטָעָר עַרְוּוֹאַדְטָעָן נְטָעָ פְּרִזְבָּטָמָן פָּעָן
אַיִּצְחָם זְיִינְרָעָן הַיּוֹעָן.

אַרְבָּיִשְׁעָר אֶתְן לְמִנְדָּעָר
לְמִרְאֵי גִּוְגָה אֹוֹז !”

עפעראיינזען די ארביזיטער אינטערנציילען
טען פון זוי פראהער נאציאנאל ארגאניזיטער אַנְדָּרִיבָּעָן דֶּקָּא פָּן יְהֻדָּה אַונְדָּרָעָן
סְּבָּרוֹאַטִּיוּן אַרְבִּיטָּעָן פָּאָרָט מִיט דִּי דְּבָּשָׂרָאָרָעָן
לְעַטְּאָדָעָן, מענען אָנוּבָּעָרָאַנְמָוָאַרְטָלְבָּעָן יְהֻדָּה
אנְטָעָרָאַדְּקָאָלָעָן האָסָעָן זוי וַיְהִי עַיְלָעָן
הַאֲרָצָה נְלוּסָטָן. בעה די „נוֹרִיסָּע“ אַנְאַלְּגָזְטָרָעָן
אַנְטָאַטָּאָרָט הַאָבָּעָן זיך גַּרְישָׁעָן דָּעַם דָּאָרָיָן
פָּאָרָט אַפְּנָטָאָסְטִישָׁעָן אַינְטָרָנְצָיְאָרָיָן
דָּבָּעָן אַנוּזָּעָן „קָאַנְסָעְרוֹאַטִּיוּן“ פִּירָעָן זָעָם
אַרְבִּיטָּטָאָסָעָן זָכָּבָט צוֹ אַרְגָּאַנְזִיטָּעָן אַנְזָעָן
איְנָעָגָעָם טְרִידָה אַיִּטָּם, וּעַן דָּאָיִטָּם
פָּעָן אַנוּזָּעָר טְרִידָה אַיִּטָּם, אַדָּאָקָן די אַסְּפָּאָרָיָן
טְיוּעָן, אַרְגָּאַנְזִיטָּט, גַּעַחַעַן זוי וַיְכִּי עַפְּרָאַיְנִינָּעָן
וַיְהִי די אַרְבִּיטָּטָר פָּוּן אַנְדָּרָעָן לְעַנְדָּה, זָעָם
עַנְדָּה די אַנְאַרְבִּיטָּטָשׁ הַפְּקָר אַפְּנָאָרָיָן
טְרוּיָעָן אַרְיִינְצָוּבְּרִינְגָּעָן חִשְׁדָּה אַוְן סִיכְמִינָּעָן
אַיִּזְנָעָן די אַרְגָּאַנְזִיטָּטָר אַרְבִּיטָּטָרִיָּעָן אַיִּזְנָעָן
עַדְהָמָה.

וְשָׁמַדְתָּ בְּבֵיתֶךָ וְלֹא תִּמְלִיכָה בְּבֵיתֶךָ וְלֹא תִּמְלִיכָה בְּבֵיתֶךָ
אֲנָתָן כְּבָבָבֶךָ

... כו"ז דערערע ארכס וויזר פירערען, זיערין ...
... זיערין איזטערען, לאזעע פערערענעם אין
פערערען דערערען דעב טטרירען אין זיער עס זיער
... זיער ... זיער זיער זיער זיער זיער זיער זיער זיער
... זבען שערען אונערען אונערען אין א ביטערען
האנפערען כו"ז א מיטערען אינערען זיער זיער

קדרון מאנטוקטנורער אבאסייאוישן.

מיהר קענען זיך גענוי פארשטייטעלען, אז אַ
מעינט זוי פרענקעל זאל וועעלען דעם עולם נאערען.
מייר קענען זיך אויך פארשטייטעלען, אז די פראסעע,
וואס פערטההיידיגט די אינטערעסע פון די מאָ
זפערקטשוריינט, זאל פערדרעהן אַדער אין נאָ
יען די זאָך אַינְגַּאֲרִידָען. דער אַיתְּ קומְטָאָבָּעָר
פֿאָרט אַדְּוִים, אָן אַפְּילְוִ אֹזֶן קוּפְּרַנְגָּעָר שְׁפָרְעָן
זוי פרענקעל קען אויך ניט שְׁטַעְנְדִּין נעהמען דעם
נוֹוּלָם אַיּוֹב זוּבָּר.

איזטעה, או קוּרְנָעַל מַלְחָאָל הַאָט פֻּרְלָאוֹעַן
זִין דַׂשָּׁאָב אֶלָּס סְטוּרִיקְיְּרָעְבָּעָד פָּאָר דַּי נַיְּ
שַׁגְּנָעַל מַפְּנוּעַקְטְּשָׁוּרָעָד אַסְסִיאַיְּשָׁעָן, וְעַהַת
עַס אַיִּם וּוּ פְּרַעֲנָקָעַל וְאַלְטָם זִין פְּלָאָן פְּרַעְנָהָר
זַעַן. עַר הַאָט זַיךְ מִיט אַיְנָמָל בְּעוֹזְיוֹעַן אַיְן
פְּיַלְאָדָעְלָפִיא אַוְן וּוֵיל דַּי פְּיַלְאָדָעְלָפִיעָר מַאְנָהָר
עַקְטְּשָׁוּרָעָם אַוְן דַּאַס פּוֹבְּלִיקָום בְּכָלְלָה אַיְקָה
עַהַמָּעַן אַוְיפָּה זַיְכָּה. אַבָּעָר אַוְמִוּסָט אַיְן זִין
סְרָחָה.

"קינעדר איז ניט איזו בלנה, ווי דער וואט זיין ניט ועהען". יענע מאנו בעקטישורערס, וועבע ווערטן בעזיזערט פון פרענץקייס נלאַטען צינגן, קעגען בעביב ניט ועהען, ווי וועיגן עט טפערת ווי זאָ נעהאָלען או ווערטן פון דער אגאנער פרענץקען האַלייסטרע. ווי מוזען ווי

הנומינטום נס זונען מיט' וואס דער קאנפערענע
ווען זיך צדונגען. יעדנענאלם זיינען בירעד
זונען זיך דיעגעריש געשטימט, און פיעלע פון
איידיזיעס פאדרוונגען וועלען וואהרשיין-
די נסבונענבען וווערען.

אָז וַיְהִי מֵרָב לְלֹויִן מִכּוּבָעַ עַתְּלִיבָעַ בְּעַד
צָדְקָה יְהוָה
שְׁמֵיהֶם פְּרָנָקָעָל, רַעַם סְפָרָעָטָעָר פָּנוּ דַי
צָדְקָה גְּלָאָקָם מְאָנוּפְּקָטְשָׂוָרָעָט אַסְּפָאָסִי
אַיְלָעָן, צָרָעָן אַיְגָעָנְטָלִיךְ הַהְלָטָעָן פָּעָרָאָנְטָי
אַיְלָעָן בָּאָרָדְיָן נְעַמָּאָלְטָמָעָשִׁים פָּנוּ יְעָנָעָם
בָּאָרָדְיָן אַחֲרָה חָאָט עַדְיָה חָזָעָה אַבְּצָלְיָקָעָעָן,
אָנָי יְבָעָן אַיְזָעָן נְעַיָּוָן אַנְעַיָּשְׁטָעָלָט פָּנוּ זְיוּן אַסְּפָאָסִי
אַיְלָעָן אַיְזָעָן בָּעַקְבָּעָן רַעַנְעָלָעָן נְעַהָלָט בָּאָרָד
אָנָי שְׁמֵיהֶם בְּעַשִׁים, טְרָאָצָרָעָם וּוָאָסָלְבָעָן הָאָט
אָנָי שְׁמֵיהֶם אַוְן דַי קָאָדָרָת הָאָט דָרָוִיפְּנָעָן
אָנָי דַי בָּעַטָּעָב עַוְוִוְיָזָעָן.

...בְּנֵי כָּךְ בַּעֲקֹעַנִּים אֵין קָאִירָת.

8. חסן ג'מעון ג'מעון, נשלחנווועט און גען
און גען און ג'מעון ג'מעון און דעם דזשענעראלל
און דלאווקהכער און קלילולאנד, און 1911.

נווילי האבען אדורם 15 מאנופעקטטיזיעס נ-
האסט אונטערשריעבען דעם יוניאזאנטערזעט
אייפר 48 שטונדען א וואך ארביזיט, א גאנדער-
טען צינימומולדוין פון 75 סענט 8 טריינער
פאל שטיק ארביזיטער, אפריזיטארם און בעמען
טערם, 30 דאלאר א וואך פאל קאנטער-
אלזאאר פאל פרעסעערם און אנדער עיינטער-
אלזאארונגען.

הדר סטראוס ווורט ענברנויש נעפירדטן
אליזאזר וויבס-פרעוזענדט, הערדי דובינטזי, דער
יענענדז'יטעד פון לאקאל 20, צוואטען פון אַ
על-געבעגען קאמיטע פון טיכטינע בעאכטען איַ
בעטבערס.

בבו דז קראזון אונט אונט סקווירט מאכער אין א גאנגעערעניך צויזען די לילדערם פון דער זיין אין זון וארך און סקווירט באכערם זיין א פיט דער פיאנו עקטישערם פראטענטיטוי אבא ציאוישען, וועגן העבערעד וויזושעס און אנדעיז אפערודמעטס צום פראטאקסאל. פיערט צויזען, זעלבען, זויסען ניט וואס דאס קיטט באז, האבען געשרייעבען, אzo איזו זי דער פראנטאראי ערדיינט זיך שבת דעם 19 ממען דז'וצולאי, בעדראן דערלט פיען יעatz וועגען א ניעס אנדיעעסן, אין דער זוילקיקיט איזו עט אבער א פארשען בענרגט.

העורך אברהם גוטמן, אוניברסיטאיון, דער פראָטַקָּאַל, זום איז אונטער-דער-יעבען געוּיוֹדרען דעם 2טען סעפֿטער-בְּעֵד, 1910, דאס נוּט קִין בעשטיינְטָע צִיּוֹת ווּעַנְעָר זאָל אַיְבָּעָן עַד קָעַן עֲקוֹזִיסְטְּרָעָן אַיְבָּגִין, ווּעַן בִּידְעַן צְדָרִים זַוְּיָּעָן אַיְהָם אַנְהָאַלְמָעָן. דָּגָנָעָנוּן קָעַן עַד אַבְּנָה עַברָּאָבָעָן ווּעַרְעָעָן צָוַעַד מִינּוֹתָן, ווּעַן אַיְזָעָן אַדְּבָעָר דָּו צְוּוֹיְטָע וּוּסְטָן גְּלִיכִיכְטָן נוּט דעם דָּרְגָּשָׁן, עַד זַוְּדָטָן נָד אַזְוִי לְפָנֶן אַנְגָּזָהָרִיטָן, ...

הער יעצמיעד קאנטערענץ אוין בליעי, און אויסציבעלעסערען געויסען זאכען, וועלבע זאכען זוק ארויסגעוויזען אוין די לעצטעה זידיעי יאָרֶז, וו אַרבונטשען גומן גומן

אויך דענ侃דו די יוניאנס, או דודז זי זי
אהדר אין דער לאבענס-טיטעל זעהר פיער נא
טיטינגען, און דערפֿאָר זוינגען אלע אַדְבִּיטֶל בְּעֵ
עַבְטִינְגֶּט צו קריינען אַ העכְּבָּרוֹנְגֶּן פָּן וַיְהִי-עֲשֵׂה
דער פרָאַטְּקָאָל גִּיטְבִּידְעָן זַיְתְּנָעַן דָּאַטְּעֵבֶן
זַיְתְּנָעַן יְהִידְעָן צַו פָּעָרְלָאנְגְּנָעַן אַ קָּפְּנָעָרְדָּעַן, אַבָּן
זו בעשְׁפָּרָעָבָן גַּעֲוִישָׁ פְּרָאָנָעָן, וַעֲלָבָן דָּאַבְּשָׁ
אַ שְׁיוּבָות מִיטְּן טְרִיהָ. מִיד קָעְנָעַן נָאָן עַצְּמָעָן

מען פיר שרייבען דיעוע טבאות נטעינע
ויש ר' רינק אוטו טרייהעס אין א דרייבאך
בענטיגער עטיגער אונזיע ערשותנס האט ד'
פ' בערדייטיג ען א גאנז יאדר שטראיך בער-
דערברט זיערע דיזהען. ווי צאנען זיך אטראיך
צעטערט גאנען דעם טניא א גויסע ארגאניך
זידרט פאנט. צויזיטענס אין זאקאל 20 בער-
בינדען כויט דער נו יאדרער דזיטאייט באארד.
די דזיטאייט באארד האט בענטערטינ זיעדע
פארודונגע אין אין בעידייט זיך מענילד
ויזי צ'טיצען. דיזיטענס זינען זיך אונטער
דעם טין ען אונזע אינטערניזיטאטל זוניאן,
יערביע האט דעם בטריין אינדאכט אין זומט
כטיכ ארע בהית הערטען או זיך זאנע עראלטטען

בן די סטראיקערס בענישטערונג נאָע, פון
דרער אַרט אין זייניע שי דאָבען שי אַיז מאָן
די שטער עערדיינעם בענישטערונג דעם זומס די סטראיקער
זְרֻעָעָה זְיִינָעָן דְּרַבְּנַעַמְּדִיט גַּעֲזֵיאָרָעָן גַּלְאָטָן
און אַרט שֵׁבֶת שְׁטָרְבִּינְגָּן בענישטערונג דעם אַרְעָם קָעָן מעַן
אַידְזְוָעָהָן, אַן דָּעַד אַמְּכָה יוֹעַט זַיְד אַין נְיכָעָן
עַנְדְּרִינְגָּן צִימָט אַזְיָעָן דָּעַר בְּטָרְיוֹק אַיז גַּרְוּפָעָן
גַּעֲזֵיאָרָעָן דְּיַעַסְטָאָן דָּעַם 15 טָעָן דִּיזְשָׁלָאָן, אַן
צִי מְאַרְבָּנָעָן זְיִינָעָן צִימָן אַרְעָם שְׁטָעָר גַּעֲזֵיאָן לְעָדָיָן
אונָן אַן אַידְבָּעָעָן פָּזָן בְּחִיקָעָס אַיז גַּעֲזֵיאָן פָּאָזָן
שְׁטָעָרְגִּינְגָּן אַרְגָּנָאַזְיָרָט. די סְטָרְיוֹקָרָס שְׁטָעָהָעָן
פְּעָמָת שי אַס פְּזִינְד אַן זְיִינָעָן זַיְד צַו דָּעַר
אַרְבִּיטָן נִיט אַסְפְּקָעָדָעָן בְּזָו זַיְד וְעַלְעַן זַיְד
עַדְבָּטָע פָּאַדְעָרְגִּינְגָּן גַּעֲזֵיאָעָן. דָּעַם 22 טָעָן

דער לײַדיעָם גָּרְמָנְט וּאַרְקָעֶר

טער יאהרנאנט

אוֹגְוִינְסְט 1913.

טער

עדימטאריעלָם

בען זיו פון אַ צָּדָה. אַבְּדָר דִּיעֻוּ "בָּאַמְּבָעַ" אֵין גָּעוּוּן אַ זִּיְּפָעֲנְבָּרְיאָן. זַוִּיסְ-פְּרָעְוִידָעָנְט אַמְּדָר
אָן לְאַפְּרוֹדָם, דַּי פִּיהְרָעָר פָּוּן סְטָרִיָּק, הָאָבָעָן
נְלִיּוֹךְ פָּעַרְכָּאָפְּט אָן צָוְנְעָנְדִּירִיט אַ זְּהָהָר בִּיטְעָרָע
פְּיַלְּ פָּאָר דִּיעֻוּן נִיְּרָמָאָדָהָנָעָם סְטָרִיָּק-בְּרָעָבָר.
זַיְּהָאָבָעָן גַּלְּאָזָט פָּעַרְעָעָנְטָלִיכָּעָן אֵין דָעַ
נְיַוְּ וּאַרְקָ "גָּלְאָזָב" דַּי גַּשְׁיָכְטָעָן דַּי דָעַ
סְקָאָנְדָּאָל. דָעַר עַוְּסָמָה אָטָט גַּעַבָּאָט דַּי קָאָפְּיָעָס
זַיְּמָצְחָוָאָסָעָר. אָן וּוּעָן פְּרָעָנְקָעָלָן אֵין גַּעַקְרָה
פָּעָן, הָאָבָעָן אַיִּם דַּי רָעָפָאָרְטָעָרָט גַּעַהְלָטָעָן
אֵין אַיִּין בָּאַמְּבָאָרְדָּרְעָן מִיטָּ פְּרָאָנְעָן וּגְעַנְעָן דַּי
מִיאָוָסָעָ פָּעַרְחָלְטָנְסָעָ וּוּסָמָעָ עַרְהָאָט גַּעַהְאָט
מִיטָּ לְוִיְּן דָעַ שְׁפִּיאָן אָן פְּכוֹר. נָ, הָאָט
פְּרָעָנְקָעָלָן גַּעַשְׂיוֹצָט זַיְּ אַ בְּיָבָעָר, אָן גַּעַטְרִיוּסָט
אַרְוִוְרָדְרָהָעָן זַיְּ כִּימָטָן לְגַעַנְעָן. נַאֲכָהָעָרָה אָטָט
עַרְהָאָטָטָן פָּוּן קְלִיוֹלָאָנדָן אַ נָּאָנוֹ אַנְדָּרָעָעָרָעָלָעָן
רוֹנְגָן אָנוֹ דָעַטְעָסְטוֹוּ בּוֹרְנְסָעָסָעָן—אַ דָּרְרָיָעָן
טָעָרְקָלְעָרְגָּן, וּוּסָמָה אָטָט דַּי רָעַשְׁמָעָ צַוְּיָוִי עַרְ
קְלִעְרָוָנוֹנָעָן אֵין גַּעַצְעָן וּוּדְרָעְטָרְקָאָכָעָן.
הַבָּלָה, פְּרָעָנְקָעָלָסָ פָּאָמְפִּין פָּלְעָנְעָרָ זַיְּנְעָן
מִיאָוָס דָרְכָנְעָלָעָן. אָמָת, דַי בָּאָסָעָם הָאָבָעָן
זַיְּוִינְגָעָלָדָעָן. דַי אַרְבִּיטָעָרָ צְוִיקְצָוְקָעָן צַיְּ
דָעַרְ אַרְבִּים אָוֹפָדָיְלָטָעָ בְּעַדְיְגָנוֹנָעָן, הָאָבָעָן
זַיְּ אַבְּדָר נִיטָעָטָרְאָפָעָן. דַי אַרְבִּיטָעָרָ שְׁטָעָ
הָעָן פָּעָסָטָן, דַי בָּאָסָעָם זַיְּנְעָן צְוִוְיָסָעָן אֵין אַ
זַיְּנְעָן אַיִּן נַאֲהָעָטָן!

עַמְּ הָאָטָט קִיְּנָעָם נִיטָע
וְאַוְּנְדָעָרָט צַוְּהָרָעָן, אֵין דַי
פְּלָילְאָרְדָעְלְפִיְעָרָ קְלָאָקְמָאָכָעָר
אֵין דַי נַיְּ אַרְקָעָרָ רַעְיָנִי
קָאָטָמָאָבָעָן זַיְּנְעָן אַרְוִוְיָס אַרְקָעָרָ פָּאָרָ בעָי
סְעָרָעָ בְּעַדְיְגָנוֹנָעָן, וּוּיְלָעָם אֵין פָּאָרָ קִיְּנָעָם
פְּיַיְן נִיעָסָנָיְתָן. שְׁוֹיָן מְאַנְגָּמָעָן לְאָנוֹ וּוּ דַי

נַיְּ אַרְקָעָר
רַעְנְקָאָטָם בְּאַבְּדָרָ

אַיְּנְגָּרָ פָּוּן דַי שְׁהָנְסָטָע
סְטָרִיקָס אִין דָעַרְ הִיסְטָרָרָע
פָּוּן דָעַרְ אַנְטָרְנִיְּשָׁאָנָאָל
זַיְּנְיָאָן אֵין גָּעוּוּן דָעַרְ
אַרְבָּיְלָעָדָעָן פָּוּן דַי קְלָאָקְיָשָׁעָבָר אִין פְּיַלְאָ
דָעַטְאָן, דָעַטְאָן, דָעַטְ 14 טָעָן רַזְשָׁלָאָיָן, פִּינְפָּ
צְיִינְדָּעָן שְׁטָרָמָה אַבָּעָן זַיְּ מַאֲרָשִׁירָט אִין דַי
דָּאָבָּאָזִין מִיטָּ 8 פָּעַסְטָעָן עַנְטִישָׁלָאָסְעָנְהָיִיט נִיטָּ
זַיְּדָעָזְעָדָעָן, בֵּין דַי בָּאָסָעָם וּוּוּלְעָן זַיְּעָרָע
זַיְּעָרָזְעָעָן: אַבְּגָעָבָעָן, דַי בָּעָלוּ בְּחִים הָאָבָעָן,
זַיְּעָרָזְעָהָיָה, גַּעַוְּוָאָרָט אִוְּפָאָ 8 "טָאָמְכָעָר":
בְּאַבָּעָן זַיְּעָרָעָן דַי אַרְבִּיטָעָרָ נִיטָּ פָּלְגָעָן
זַיְּעָדְעָדָעָן. אַבְּהָרָ, זַיְּעָרָ זַיְּ שְׁבָעָדָזְעָנְעָן
זַיְּעָרָזְעָהָיָה אַ בְּיָתְעָולָם, הָאָבָעָן זַיְּ אַנְ
עַדְבָּעָן אַיְּנְצָנְיוֹוִיָּן קְוָמָעָן בָּעַטְעָן אַ סְעָטָלָ
פְּרָיָרָן, דַי טָעָג שְׁבָעָטָרָ זַיְּנְעָן שְׁוֹן 30 פְּרָיָרָן
דָעַטְעָנְעָן גְּרִיְתָן צַיְּ סִינְגָעָן דָעַטְעָמָנְטָן;
אֵן זַיְּעָרָזְעָהָיָה שְׁרוֹתָה וּוּלְעָן וּוּרְעָשָׁן גַּעַלְעָזָעָן,
זַיְּעָרָזְעָהָיָה צַיְּן אַבְּדָרְבָּנְעָן: דַי אַבְּשָׁאָפָּנוֹן פָּוּן
סְמָרְטָאָזְעָהָיָה אַדְמָטָיָה, אַרְבִּיטָעָטָן אַרְדָּרָהָרָתָה
אֵן אַבְּדָרְבָּנְעָן אַרְבִּיטָסְזָוָאָף. אַנְדָּרָעָרָ פְּרָיָרָן
זַיְּעָגְעָזְעָן זַיְּקָוְיָנְקָלָטָן וּגְעַנְעָן דַי פְּאָרָעָן
זַיְּעָגְעָזְעָן אַ שְׁאָגְעָטְשָׁרְכָאָמָן.
זַיְּעָגְעָזְעָן אַבְּאָגְעָנְגָעָן הָאָבָעָן זַיְּקָוְיָנְקָלָטָן
זַיְּעָגְעָזְעָן אַזְּנָאָ שְׁטָרָאָקָעָ פָּרָלְעָנְגָעָנְהָיִיט, אֵן
זַיְּעָגְעָזְעָן אַזְּעָזָעָ אַרְבָּגְעָבְרָאָכָטָ פְּלִיאָטָ פְּרָעָנְקָעָלָן
זַיְּעָגְעָזְעָן דָעַטְעָמָרָטָרָ פָּוּן דַי וּוּסְטָעָרָן
זַיְּעָגְעָזְעָן אַפְּסָאִיסְיָיָהָעָן, אַרְוִוְיָסְזָהָעָן

לעומת רגע על מעסינ דעם
ליידיעס גאנטערנט ווארד
קער אונ איזער ווועט בעסער
בערטשטעהן איזער אינגענע
זוניאן אונ די טרייד יוניאן
בעווענינג אס אס

וישיט אידער געניבען א ערנונגינגענדן יאַרהייטן דעם גאנפער אין קעטספלי מאָנטזינען,
שׂריבט צי אַינער אַרטען פֿרײַנֶּר שִׁינְדְּלָעֶר
אמְּרִינְגֶּר שְׁקֵפְּתְּמֶר פֿון לאָקָאל 25. אַדרָּס:
שיינְדְּלָעֶרְס் פֿרײַנְדְּהַוִּין, באָקָם 1, לְיוֹזָן, סָלְיוֹזָן קָאוֹנְטִי, נְ. ג.
דוֹ דִּיְיָ צְמַעַת אַיִּוח אַ רִיבְּנָעַן נְרוֹתָה, נְרוֹבָּע אַן דְּפָטְנִיעַ צְיֻמָּרָעַן, לְעַצְּטָע סָגְּנִיפְּרָעַ
איַּסְּפְּעַטְּלִינְגָּן, אַן עַלְּזָאָמָּטָן, נְרוֹבָּאָדְטִינְגָּן. אַיסְּפְּעַבְּגָּן.
אַיְדָה שְׂעִיר וְזָר בְּאַדְעָן, פֿרִישׁ בְּאַפְּפָעָן אַדְעָר אַנְדְּעָרִישׁ וְזָר אַמְּנִירָעָן.
סִיחָה, פֿוֹנְשָׁה, אַיְדָה אַן אַלְעָן נְרִינָע שְׂפִיעָיָן פֿון אַינְוָר אַיְנָעָר בְּאַדְעָן.
מיַר נְאַדְּאַנְטְּרָוּן אָן אַיְדָה מִיעָט צִיְּפְּרִיעָדָן וְזָר.
עַדְפָּט דִּי אַסְּפְּרָדָה עַדְפָּטְעָן דִּי יְהִירָהָדָה בְּיַיְאָרְטָלָאָה אַדְעָר 42 גַּעֲמָעָן סְטוּדִים עָרִים.
ראָקָאָר אַן ?אָנוּ רִיבְּסְטָעִים תְּעִיעָזָן.

שריינערס יוניאו דראקעררי

אין יעצט אין

437 גרענד סטראיט

דָּרִי גְּרַעַסְתָּע אַידְיוֹשֵׁעַ עֲנֶגְלִישָׁע פֿרִינְטִין
אַזְמָע דָּעַר אַיסְטָמְטָסְיָה.

אוצר דער איזטן סייד.

Tel. 6951-6952 Orchard

דיעוזר ושורנאל אייז געוועצט אין געדראקט
איין דער גראטסעטר

יוניאן דרוקערוי

פ' ז

49-51 לאפאיעט סטראיט, ניו יארק

1729-1730 Franklin

דער לײַידפֿער גָּאָרְמָנָּס

וֹוֹאָרְפְּלָעֵר

72 זייטען מיט בילדער

איינה אלט :

פָּזֶן שִׁיקָּאנָג בֵּין סָאנְ-פְּרָאָנְצִיסָּקָ — — אַבְּ. דָּאָזְעַנְבָּעָר
זַעֲגָעָן סְעַטְלָעָן שְׂטִיקְ-פְּרִיוּעָן אַין זְוִיִּסְטְּ-טְרִיבִּיד —
ס. פָּאָלָאָקָאָג
אַיְבָּלָעָן אַין קִימָאָנָג טְרִיבִּיד — — גַּעֲרָתָרוֹד בָּאָרְנוֹת
דָּעָר לְבוּבָן פְּרָאָצָעָס אַין קְלִיוּלָאָנד — — — אַבְּ. יְעָכָב
דָּעָר טָרָיף אַיְזָק דְּרוֹיחָע וּזְאָל — — — פִּילִיפְ קְרָגָנָן
אַגְּרִים עִנְגָּטָס מִיט אַסְּאָסִיאָיִישָׁאָנָס פָּזֶן אַרְבִּיְתָס-גְּעַבָּרָה —
ש. עַלְשָׁטִינָן
דָּעָר אַינְטָעָרָנָאָצִיאָנָגָלָעָר שְׁנִיְּדָעָר-פְּעַרְבָּאָנָד — א. דָּאָבָּזִיד
קָאָפִיטָאָלָס קָאָנְסְפִּירָאָצִיעָ, גַּאֲמְפָעָרָט לְאָזָט זִיךְ נִיט
אַיְבָּעָרְקָוִיָּעָן — — — אַהֲרָן "שֵׁל רָאָשָׁ"
די אִידְיָישָׁע טְרִיבִּיד-יְנִינָן מִשְׁפָּחָה — — — ה. לְאָנָגָן
דָּעָר סְרִיחָבָל פָּזֶן בָּאַרְבָּעָרְסְטָרִיךְ — א. דָּאָזְעַנְבָּעָר
דוֹשְׁעַנְעָרָאָל עַקְעַקְוִיטָיו בָּאָאָרְד אַין סִינְסִינְעָטִי
עַדְוִתָּאָרִיעָלָם יְנִיאָן-בְּרַעְקָלָעָן.

אַינְטָעָרָנָאָצִיאָנָל לְיִקְעָס גָּאָרְמָנָּס דָּעָר
אַפְּרִילְיָעָר אַגְּרָגָן מִזְוָּנָה